

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
«ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
(ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ)»

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

2^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ **«ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ** **ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ)»**

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ** **«ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ** **ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2014-2020**

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Έγκριση της ημερήσιας διάταξης
2. Εισήγηση της Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης
3. Παρέμβαση Εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

II. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020

1. Έγκριση πρακτικών 1^{ης} Συνεδρίασης Επιτροπής Παρακολούθησης.
2. Ενημέρωση για την ετήσια Έκθεση Υλοποίησης έτους 2015.
3. Παρουσίαση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος - Επίτευξη των ετήσιων στόχων του Προγράμματος.
4. Παρουσίαση και έγκριση της 5^{ης} Εξειδίκευσης του Προγράμματος.

5. Μεγάλα έργα του Προγράμματος. Ενημέρωση για επόμενες ενέργειες και έγκριση της τροποποίησης του πίνακα Μεγάλων Έργων.
6. Παρουσίαση προόδου κάλυψης Αιρεσιμοτήτων (Ε.Α.Σ.).
7. Ενημέρωση και έγκριση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος. Παρουσίαση ενεργειών.
8. Ενημέρωση για την υλοποίηση της στρατηγικής για την Πληροφόρηση και Επικοινωνία του Προγράμματος. Έγκριση ετήσιου προγραμματισμού ετών 2016-2017.
9. Άλλα θέματα.

ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΦΩΤΟΝΙΑΤΑ

Ειδική Γραμματέας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ε. ΦΩΤΟΝΙΑΤΑ): Να ξεκινήσουμε, ήδη έχουμε διολισθήσει του αρχικού χρονοπρογραμματισμού.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητά μέλη και προσκεκλημένοι της Επιτροπής Παρακολούθησης, έχω τη χαρά να σας καλωσορίσω στη 2^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον, Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που μας έχει δώσει η Γραμματεία η οποία υποστηρίζει τις εργασίες της σημερινής Επιτροπής, διαπιστώνεται απαρτία, καθώς παρόντα στην αίθουσα είναι 37 μέλη με δικαίωμα ψήφου, επί συνόλου 73 μελών, οπότε κηρύσσεται και η έναρξη της συνεδρίασης.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

«Έγκριση της ημερήσιας διάταξης»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η διαδικασία θα ξεκινήσει με την έγκριση της ημερήσιας διάταξης, σχέδιο της οποίας σας έχει κοινοποιηθεί τις προηγούμενες ημέρες

μέσω της ανάρτησης στο ΔΙΑΥΛΟ και είναι και στο φάκελο ο οποίος σας έχει μοιραστεί. Στο σημείο αυτό καλούνται τα μέλη ή όποιο από τα μέλη της Επιτροπής επιθυμεί να προσθέσει κάποια υποενότητα η οποία δεν είχε προβλεφθεί στο αρχικό σχέδιο, να το κάνει γνωστό στο Προεδρείο προκειμένου να τεθεί κι αυτό προς έγκριση.

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Στα «Άλλα θέματα» θα κάνει μια μικρή παρέμβαση η ΕΥΣΕ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μ' ενημερώνει η κα Πατασιώπη έχει ζητήσει μια παρέμβαση η εκπρόσωπος της ΕΥΣΕ.

Η ημερήσια διάταξη τίθεται προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης. Εγκρίνεται;

ΜΕΛΗ: Ναι.

Η ημερήσια διάταξη εγκρίθηκε ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Ακολουθεί μια ενότητα με εισήγηση του Προεδρείου της Επιτροπής καθώς και σύντομους χαιρετισμούς συναδέλφων Γενικών Γραμματέων οι οποίοι αποτελούν τους συνδιαμορφωτές μέσα από τη διαδικασία της Εξειδίκευσης του Προγράμματος καθώς κι από μία εισηγητική, εισαγωγική παρέμβαση από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έχει ζητηθεί.

Δεδομένου ότι ήδη έχουμε διολισθήσει όπως είπα στην αρχή, θα ξεκινήσει με μια εισήγηση του Προεδρείου, πολύ σύντομη, και νομίζω ότι αυτή η ενότητα θα κλείσει στο μισό χρόνο απ' ό,τι έχει προβλεφθεί στον αρχικό προγραμματισμό.

«Εισήγηση της Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο στρατηγικός σχεδιασμός και η διαχείριση του μεγαλύτερου με όρους διαθέσιμων κοινοτικών πόρων Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι ένα μεγάλο στοίχημα για μας, τόσο με πολιτικούς όσο και με τεχνικούς όρους. Να θυμίσω ότι η συνολική δημόσια δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 5.187.000.000 εκ των οποίων τα 4.343.000.000 ευρώ προέρχονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.

Στην περσινή εναρκτήρια ομιλία στην αντίστοιχη 1^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, είχα αναφερθεί στις βασικές μας προτεραιότητες, τόσο στη βάση του σχεδιασμού όσο και στη βάση της διαχείρισης του Προγράμματος.

Οι βασικές προτεραιότητες οι οποίες είχαν επισημανθεί, είχαν να κάνουν στον Τομέα της Διαχείρισης με το στόχο της αποφυγής στρεβλώσεων και αστοχιών οι οποίες παρατηρήθηκαν και καταγράφηκαν στο παρελθόν και στο θέμα της στρατηγικής, ο μεγάλος στόχος είναι η υλοποίηση έργων υψηλής προστιθέμενης αξίας και σκοπιμότητας, τόσο για το σύνολο της χώρας όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.

Ερχόμαστε σήμερα, ένα χρόνο μετά από αυτές τις αρχικές διακηρύξεις σ' επίπεδο προτεραιοτήτων, να δούμε κατά πόσο τα πρώτα δείγματα παρεμβάσεων και σχεδιασμού και υλοποίησης του μεγάλου αυτού Προγράμματος έρχονται να μας δείξουν αν είμαστε στο σωστό δρόμο και σε ποιο βαθμό ικανοποιούμε αυτές τις προτεραιότητές μας.

Θ' αναφερθώ πολύ σύντομα σ' αυτά τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία διέπουν το σχεδιασμό μας οριζόντια και νομίζω ότι στο μέλλον θα τα εμβαθύνουμε, προκειμένου να δώσουμε το δικό μας στίγμα το οποίο διαφοροποιεί την προσέγγιση τόσο σε πολιτικούς όσο και σε τεχνικούς όρους σε σχέση με το παρελθόν.

Σ' επίπεδο διαχείρισης, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι δε θα επαναληφθούν οι χαμηλές επιδόσεις και οι στρεβλώσεις που αυτές συνεπάγονται όχι μόνο για την ποιότητα και για το σχεδιασμό του Προγράμματος αλλά και με περισσότερους και μεγαλύτερους αποδέκτες, έχουμε προχωρήσει στην εμπροσθοβαρή ενεργοποίηση του Προγράμματος.

Αυτό μεταφράζεται μετά από 4 Εξειδικεύσεις, να θυμίσω την πρώτη Εξειδίκευση που έγινε στην Επιτροπή Παρακολούθησης και τρεις γραπτές διαδικασίες, έχουμε φτάσει σε μια Εξειδίκευση που αγγίζει ένα ποσοστό του 81,4% επί του συνόλου του Προγράμματος.

Ειδικότερα έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα 47 προσκλήσεις συνολικού προϋπολογισμού 2.926.000.000 ευρώ, δηλαδή έχουμε ενεργοποιήσει σε επίπεδο προσκλήσεων το 56,4% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματός μας και μέχρι τέλος του 2016 και

δεδομένων των ενεργειών και των Εξειδικεύσεων που θα προχωρήσουμε σήμερα κι ένα μεγάλο κομμάτι αφορά τις εκχωρήσεις προς τα Περιφερειακά Προγράμματα, αναμένουμε ότι θα εκδοθούν προσκλήσεις για επιπλέον συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη 973.000.000 ευρώ εκ των οποίων τα 600.000.000 αφορούν τις εκχωρήσεις στα ΠΕΠ, τα 370.000.000 για έργα που αφορούν τα λύματα και τα 230.000.000 για έργα που αφορούν τα σκουπίδια.

Εκτός λοιπόν από το αυτονόητο της εμπροσθοβαρούς ενεργοποίησης για να προλάβουμε και να είμαστε συνεπείς απέναντι σε όλο αυτό το δεσμευτικό τεχνικά περιβάλλον που θέτει η νέα προγραμματική περίοδος, η εμπροσθοβαρής ενεργοποίηση είναι πάρα πολύ σοβαρή και για άλλους δύο αυτονόητους λόγους:

Ο πρώτος λόγος και τον αντιμετωπίζουμε πολύ έντονα εμείς οι οποίοι έχουμε κληρονομήσει Προγράμματα τα οποία κουβαλάνε σε πολύ μεγάλο βαθμό αμαρτίες του παρελθόντος προκαλώντας πολύ μεγάλο ποσοστό στρέβλωσης στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή νέων πολιτικών με τη χρήση των Προγραμμάτων, αυτό είναι πάρα πολύ έντονο στον Τομέα των Μεταφορών.

Οι συνάδελφοι Γενικοί Γραμματείς οι οποίοι είναι οι φορείς πολιτικής για το κομμάτι των Μεταφορών το έχουν συνειδητοποιήσει πολύ καλύτερα από εμάς που έχουμε τη διαχείριση, όπως επίσης και στο περιβάλλον όπου εκεί η κατάσταση είχε σαν αποτέλεσμα, οι χαμηλές αρχικές επιδόσεις της προηγούμενης περιόδου τα πρώτα χρόνια, να έχουν σαν αποτέλεσμα την απένταξη ενός πολύ μεγάλου αριθμού ώριμων έργων τα οποία δεν πρόλαβαν καν να προχωρήσουν σε εντάξεις και σε υλοποίηση.

Προσωπική μου άποψη είναι ότι η εμπροσθοβαρής ενεργοποίηση έχει κι ένα ακόμη θετικό το οποίο δεν είναι με την πρώτη ανάγνωση εμφανές: Καταφέρνει να λειτουργήσει σαν καταλύτης για την ενεργοποίηση διαδικασιών και μηχανισμών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το πολύ συγκεκριμένο κομμάτι της πρόσκλησης η οποία δημοσιοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Σ' αυτή την κατηγορία, προσωπική μου άποψη και θα συζητηθεί και στη συνέχεια, όταν θα παρουσιάσουμε και την πορεία υλοποίησης του

Προγράμματος, ότι λειτούργησε η πρόσκληση η οποία έχει βγει για τη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων.

Είναι εδώ η εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού των Στερεών Απορριμμάτων, προκειμένου να δώ κατά πόσο συμμερίζεται αυτή την άποψη, δεδομένου ότι θεωρώ ότι μετά τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, ένα ολόκληρο σύστημα το οποίο κατέγραφε αργούς ρυθμούς επαναπροσδιορισμού σε σχέση με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης και όλες εκείνες τις ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν, έχει καταγράψει μεγαλύτερες ταχύτητες.

Εμπροσθοβαρής ενεργοποίηση, ναι, το δεύτερο όμως για να είναι αποτελεσματική αυτή η εμπροσθοβαρής, απαιτεί ή προϋποθέτει τη δημιουργία μηχανισμών ή εργαλείων το οποίο θα το διασφαλίσουν το αποτελεσματικό της εμπροσθοβαρούς ενεργοποίησης. Και εδώ έχουν γίνει βήματα. Νομίζω ότι μπορούμε να κατατάξουμε τη συγκρότηση της διυπουργικής των μεγάλων έργων για το συντονισμό και την επίλυση των προβλημάτων και καθυστερήσεων που ταλάνιζαν και βασάνιζαν τα μεγάλα έργα την προηγούμενη περίοδο.

Η διυπουργική συνεπικουρείται από μια steering committee που αποτελείται από στελέχη των υπηρεσιών μας στα Γραφεία των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων και αποτελεί το συνεχή τροφοδότη προς αυτή τη μεγάλη Επιτροπή. Νομίζω ότι τ' αποτελέσματά της καταγράφουν θετικό πρόσημο. Μπορεί να θεωρηθεί μια καλή πρακτική, ακριβώς γιατί σε αντίθεση με το παρελθόν, έχει καταφέρει κι έχει επιδείξει μια μεγάλη ευελιξία τόσο στον τρόπο με τον οποίο συνεδριάζει, τροφοδοτείται, ανατροφοδοτείται και επιλύει τα προβλήματα. Αυτό στο κομμάτι του Τομέα των Μεταφορών.

Στον Τομέα του Περιβάλλοντος, θα έλεγα ότι αυτό το προστατευτικό περιβάλλον, τεχνικό περιβάλλον για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εμπροσθοβαρούς ενεργοποίησης, είναι όλες εκείνες οι δράσεις κι ένα μεγάλο πλέγμα δράσεων οι οποίες αφορούν την ενίσχυση των ΟΤΑ Α' βαθμού.

Και αναφέρομαι στους ΟΤΑ του Α' βαθμού ακριβώς γιατί αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους ενός μεγάλου ποσοστού του Προγράμματος και των Δράσεων οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο του

Περιβάλλοντος. Αιχμή αυτών των συνολικών παρεμβάσεων στις οποίες δε θα επεκταθώ, είναι η Υπουργική Απόφαση για τη στήριξη των Τελικών Δικαιούχων, τον εξορθολογισμό ενός συστήματος παροχής Τεχνικής Βοήθειας προς τους Τελικούς Δικαιούχους και στην ωρίμανση αλλά και στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.

Πάω στο δεύτερο στόχο: Πώς καταφέραμε ή πώς προσπαθούμε να διασφαλίσουμε την υλοποίηση έργων προστιθέμενης αξίας και σκοπιμότητας; Εδώ κυρίως το πεδίο για να μπορέσουμε να το κάνουμε αυτό πιο εύφορο είναι το κομμάτι και ο τομέας του Περιβάλλοντος. Αυτό που κάναμε, ή ν' ακολουθήσουμε τρεις βασικούς άξονες: Συγκριτική αξιολόγηση, εξορθολογισμός του κόστους των έργων και ολιστική προσέγγιση.

Έχουμε εισαγάγει τη συγκριτική αξιολόγηση στις προσκλήσεις που έχουμε βγάλει στο Περιβάλλον, στόχος είναι αυτό να διευρυνθεί σε όσο γίνεται μεγαλύτερο αριθμό προσκλήσεων, λαμβάνοντας πάντα υπ' όψιν τη μεταβλητή του χρόνου των αποτελεσμάτων της υλοποίησης των στόχων απορρόφησης προκειμένου να πετύχουμε το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα.

Το δεύτερο έχει να κάνει μ' εξορθολογισμό του κόστους, ξεκινώντας από κάποια έργα του περιβάλλοντος τα οποία χρησιμοποιήσαμε ως key studies της προηγούμενης περιόδου, τα οποία δείχνουν μια πολύ μεγάλη διασπορά στο κόστος για την ίδια κλίμακα έργων.

Προσπαθήσαμε μέσω του κόφτη να προσεγγίσουμε και να φέρουμε κοντά σ' ένα κατά τη γνώμη μας λογικό εκτιμώμενο κόστος για ένα έργο, κι απ' ό,τι φαίνεται και έργα που την προηγούμενη περίοδο είχαν σχεδιαστεί με μια άλλη λογική έχουν καταφέρει και το κρίνω εκ των υποβολών που έχουν υπάρξει στη συγκεκριμένη πρόσκληση ή σε κάποιες εκ των προσκλήσεων, έχουν καταφέρει και έχουν επανασχεδιάσει τα έργα τους με αυτή τη λογική.

Και η δεύτερη είναι μια ολιστική προσέγγιση που νομίζω ότι η καλύτερη πρόσκληση που το αποτυπώνει αυτό είναι η πρόσκληση που έχουμε βγάλει για τη διαχείριση των απορριμμάτων όπου εκεί αντικατοπτρίζεται με τον καλύτερο δυνατό τεχνικό τρόπο η λογική που βάζει, της ολοκληρωμένης διαχείρισης, ο εθνικός σχεδιασμός διαχείρισης απορριμμάτων.

Η Εξειδίκευση που θα σας παρουσιαστεί σήμερα είναι η 5^η Εξειδίκευση, είναι το αποτέλεσμα δύο σταδίων Εξειδίκευσης όπως συνηθίζω να λέω, μιας επιτρέψτε μου, πολιτική Εξειδίκευσης η οποία ξεκινά με συναντήσεις μεταξύ της Ειδικής Γραμματείας και των Γενικών Γραμματέων προκειμένου να δούμε πώς μπορούμε να πετύχουμε το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα σε σχέση με τα έργα.

Το γεγονός ότι η Ειδική Γραμματεία εποπτεύει κι ένα άλλο μεγάλο τομεακό Πρόγραμμα έχει δώσει την ευκαιρία σε κάποιες από τις δράσεις που μπορεί να εφάπτονται να μπορέσουν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και με συνέργεια έτσι ώστε να έχουμε το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα, παράδειγμα είναι πάλι η διαχείριση των αστικών και θα επιμείνω πάρα πολλές φορές σε αυτό γιατί είναι ένα καινούργιο πεδίο με πάρα πολύ μεγάλες ανάγκες, πολύ υψηλούς εκτιμώμενους προϋπολογισμούς και πολύ δεδομένους και περιορισμένους πόρους σε σχέση με το ΕΣΠΑ.

Το έχουμε ξαναπεί, το αποδεικνύουμε και στην πράξη, το Πρόγραμμα και η Εξειδίκευση του Προγράμματος είναι μια δυναμική διαδικασία. Η σημερινή συνεδρίαση είναι ένας κρίκος αυτής της αλυσίδας, η οποία ολοκληρώνεται είτε με γραπτές διαδικασίες είτε με την επόμενη Επιτροπή Παρακολούθησης.

Από την πλευρά μου αν και οι ευχαριστίες πηγαίνουν στο τέλος, απλώς επειδή η περίοδος είναι ιδιαίτερη, δεδομένου ότι συνεχίζουμε να είμαστε σε μια περίοδο που κλείνουμε το προηγούμενο Πρόγραμμα κι ενεργοποιούμε το καινούργιο κι ο φόρτος εργασίας είναι πολύ μεγάλος για τα στελέχη, θέλω πραγματικά να ευχαριστήσω στους Προϊσταμένους, τους Υποδιευθυντές των Τομέων του Προγράμματος, τους Προϊσταμένους των Μονάδων και όλα τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης για όλη την καλή και ποιοτική δουλειά που κάνουν.

Ένα μικρό κομμάτι αυτής θα δείτε σήμερα μέσω της Εξειδίκευσης. Σας ευχαριστώ.

Ο λόγος στους Γενικούς Γραμματείς. Θα ξεκινήσουμε από το κομμάτι Υποδομών – Μεταφορών στην κα Πέρκα, Γενική Γραμματέα.

Θ. ΠΕΡΚΑ: Καλημέρα σας. Δε θ' απασχολήσω πολύ γιατί η κα Φωτονιάτα τα είπε όλα. Εγώ θέλω να πω το εξής: Ότι αφορά το κομμάτι των Μεταφορών

και των Υποδομών Μεταφορών, κύριο βάρος πέφτει στην υλοποίηση του Διευρωπαϊκού Δικτύου και ως βασικό εργαλείο χρησιμοποιείται το ΣΠΕΜ.

Θα κάνω μόνο δυο επισημάνσεις, ειπώθηκαν αλλά θέλω να το επισημάνω: Η πρώτη είναι ότι σήμερα πια μπορούμε να πούμε ότι έχουν δημιουργηθεί οι όροι και οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση, την άμεση υλοποίηση των έργων. Αυτό έχει να κάνει και με την πολύ καλή συνεργασία αλλά και την πολύ σκληρή δουλειά όλων των εμπλεκομένων, αυτό πρέπει να μπει στο τραπέζι.

Και η δεύτερη, θέλω να πω ότι πρόκειται για ένα πραγματικά πολύ σημαντικό εργαλείο, πρέπει όμως να πούμε ότι απαιτούνται, θα έλεγα και περισσότεροι πόροι για τα ήδη προγραμματισμένα έργα, παρ' όλο που σήμερα ως χώρα έχουμε κι άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία όπως είναι το πακέτο Γιουνκέρ ή το ΣΕΦ.

Παρ' όλα αυτά ειδικά στο κομμάτι των Υποδομών Μεταφορών, φαίνεται ότι και με τους ρυθμούς που υλοποιούνται τα έργα και με τους ρυθμούς που εντάσσονται, θα ήταν πολύ χρήσιμο να πούμε ότι απαιτούνται και περισσότεροι πόροι. Ευχαριστώ και καλή συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Από το κομμάτι του Περιβάλλοντος, ένας πολύ σύντομος χαιρετισμός από τον κ. Ρούσια ο οποίος εκπροσωπεί τη Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, την κα Μπαριτάκη.

Μ. ΡΟΥΣΙΑΣ: Εκ μέρους της Ειδικής Γραμματέως, θέλω κατ' αρχήν να ευχαριστήσουμε την Ειδική Γραμματεία για την άψογη συνεργασία που έχουμε όλους αυτούς τους μήνες. Μπορέσαμε μαζί και κάναμε μια πολύ ποιοτική δουλειά, το αποτέλεσμα ήδη έχει αρχίσει να φαίνεται, φαντάζομαι τους επόμενους μήνες θα κλιμακωθεί πολύ περισσότερο.

Και η Ενέργεια αλλά ειδικά το Περιβάλλον είναι ένα πάρα πολύ ιδιαίτερο κομμάτι στα χρηματοδοτούμενα Προγράμματα, είναι πάρα πολύ σύνθετο με πολλές ανάγκες. Πιστεύω ότι στο τέλος και πολύ σύντομα θ' αρχίσουν να φαίνονται πολύ σημαντικά αποτελέσματα σε μια άλλη λογική σε σχέση με το παρελθόν, αλλά παρ' όλα αυτά προσπαθούμε να εκμεταλλευθούμε όπως είπε και η κα Ειδική, όλη αυτή την παραγόμενη εμπειρία μέχρι τώρα, για να μπορέσουμε να είμαστε πιο ποιοτικοί και πιο

αποδοτικοί σε όλη αυτή την προσπάθεια που γίνεται αυτή την περίοδο. Ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε. Ο λόγος στην κα Κανελλοπούλου η οποία θα απευθύνει έναν σύντομο χαιρετισμό.

«Παρέμβαση Εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής»

M. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής Παρακολούθησης, κυρίες και κύριοι Γενικοί Γραμματείς, αγαπητοί συνάδελφοι της Διαχειριστικής Αρχής, με ακρογωνιαίους λίθους τη Ζωή Παπασιώπη, το Νίκο Μαμαλούγκα και το Γιάννη Κρασακόπουλο, αγαπητοί συνάδελφοι, φίλοι και φίλες, είμαστε εδώ εκπροσωπώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μαζί με τον Αντώνη Σαρτζετάκη που θα έρθει σε λίγο από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης και η κα Μπαλτσάκη από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος.

Είμαστε εδώ λοιπόν, στο πλαίσιο της συνδιαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος για ν' ακούσουμε, να καταλάβουμε και να βοηθήσουμε. Είμαστε εδώ για να δουλέψουμε όλοι μαζί με γνώμονα αυτά που συμφωνήσαμε κατά τη διαπραγμάτευση του Προγράμματος. Οι στόχοι του είναι πολύ συγκεκριμένοι, είναι μετρήσιμοι κι έχουμε κι έναν πολύ συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα που είναι το πέρας της Προγραμματικής αυτής Περιόδου.

Είμαστε ήδη στο 3^ο έτος της υλοποίησης, ξέρουμε ότι το βάρος είναι μεγάλο για σας και απευθύνομαι κυρίως στη Διαχειριστική Αρχή, συγχρόνως κλείνετε και την προηγούμενη περίοδο, πρέπει όμως να δοθεί μεγάλη βαρύτητα στο σήμερα, στο τώρα.

Θα ήθελα κατ' αρχήν να ευχαριστήσω τους συναδέλφους της Διαχειριστικής Αρχής, έχουμε μια άψογη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα και θα συνεχίσουμε έτσι. Στην περίπτωση του συγκεκριμένου Προγράμματος, μιλάμε έτσι για το πάντρεμα δυο διαφορετικών τομέων. Είναι δύσκολο το εγχείρημα, μέχρι στιγμής τα πράγματα δείχνουν ότι βαίνουν σωστά, έτσι όπως περιμένουμε να προχωρήσουν.

Θα θέλαμε να υπάρξει μέχρι το τέλος μια αρμονική συμπόρευση ώστε οι στόχοι του Προγράμματος να επιτευχθούν στο 100% και από τους

δουο τομείς συγχρόνως. Το βάρος είναι μεγάλη, όπως πολύ σωστά είπατε και Φωτονιάτα, είναι το ακριβότερο, το πιο μεγάλο Πρόγραμμα σε πόρους του ΕΣΠΑ, της διαχειριστικής περιόδου αυτής και πρέπει όλοι να δώσουμε μεγάλο βάρος σ' αυτό.

Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι από πλευράς μας διατυπώσαμε τις βασικές Προτεραιότητες για το 2014-2020 κατά την ετήσια συνάντηση του Μαΐου, οι οποίες είναι τα έργα των Μεταφορών, έργα Απορριμμάτων και έργα Λυμάτων. Πέρα από οποιεσδήποτε ελλείψεις ή παραλείψεις ή αστοχίες του παρελθόντος, αυτό πιστοποιείται και αποδεικνύεται από το γεγονός ότι σήμερα έχουμε πολλά έργα phasing που έρχονται από την προηγούμενη περίοδο όπως και πολλά μεταφερόμενα έργα.

Είναι ένας όρος που χρησιμοποιείτε εσείς, για μας δεν είναι αποδεκτός, αλλά είναι υπαρκτό το θέμα. Πέρα λοιπόν από το τι συνέβη στο παρελθόν και το πώς ξεκίνησε η τωρινή κατάσταση στο Πρόγραμμα, το ΥΜΕΠΕΡΑΑ μπορεί να συμβάλλει καταλυτικά στην πολυπόθητη ανάπτυξη στη χώρα.

Θα υλοποιήσει μεγάλα –και εννοώ με την έννοια του εμβληματικού, εμβληματικά έργα και επίσης βασικός στόχος του Προγράμματος είναι να προκαλέσει, ν' ανοίξει 82.000 θέσεις εργασίας. Είναι πολύ σημαντικό, είναι μεγαλειώδες το εγχείρημα και είμαστε στο πλάι σας για να μπορέσετε να το αγγίξετε.

Από την τελευταία φορά που συναντηθήκαμε στην ετήσια συνάντηση μέχρι σήμερα, υπάρχουν κάποια θέματα που παραμένουν ανοιχτά, που δεν έχουν ακόμα επιτευχθεί.

Είχαμε ζητήσει μέχρι τέλος του χρόνου τα Προγράμματα να φτάσουν στο 100% της ενεργοποίησής τους, είμαστε στο 81% και κάτι αυτή τη στιγμή μιλώντας για το ΥΜΕΠΕΡΑΑ, εφιστούμε την προσοχή σας, είναι κέρδος δικό σας το να προχωρήσετε περισσότερο και η υλοποίηση να τρέξει με μεγαλύτερους ρυθμούς μετά από αυτό.

Οι Αιρεσιμότητες, κλείνουν 31/12/2016. Ξέρουμε όλοι ότι Αιρεσιμότητες στον τομέα του Περιβάλλοντος παραμένουν ανοιχτές και θα παραμείνουν ενδεχομένως ανοιχτές για ένα διάστημα ακόμα. Δε θα τις

επαναλάβω, τις ξέρουμε όλοι ποιες είναι, ξέρουμε όλοι τι κυνηγάμε, τι θέλουμε στα χέρια μας.

Γνωρίζετε πολύ καλά τι προβλέπει ο Κανονισμός, θα δούμε πώς θα πορευθούμε από τον Ιανουάριο και μετά και πάλι υπάρχουν θέματα ανοιχτά, δηλαδή έχετε πάρει κάποιο freed back από πλευράς μας, κυρίως μιλώ για την τιμολογιακή πολιτική από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος. Επικοινωνήστε μαζί μας το γρηγορότερο δυνατό για το τι ακόμα μπορούμε εμείς να κάνουμε στο επίπεδο αυτό.

Ένα τρίτο θέμα που μένει ανοιχτό είναι η επίτευξη του στόχου των προκαταβολών του 2016 που δεν επιτεύχθηκε τον Ιούνιο του 2016, υπάρχει ένα μεγάλο ποσό που το Πρόγραμμα δεν άγγιξε. Μιλάμε για 60.000.000 περίπου και θα δούμε βέβαια και την πορεία για το 7% μέχρι το τέλος του χρόνου.

Είναι στο χέρι λοιπόν του Επιχειρησιακού Προγράμματος να υλοποιήσει και να προχωρήσει μεγάλα θέματα. Δυο λόγια θα πω για τον Τομέα του Περιβάλλοντος ειδικότερα. Βάση του Τομέα αποτελεί το Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο. Δυστυχώς τρέχουν πρόστιμα σήμερα. Επίσης υπάρχουν και διαδικασίες παράβασης ανοιχτές.

Είναι στο χέρι σας μέσω της υλοποίησης και μέσω των εκχωρήσεων, δηλαδή αναφέρομαι και στη συνεργασία του Τομεακού με τα Περιφερειακά Προγράμματα, να υλοποιηθούν τα έργα, να αρθεί αυτή η κατάσταση των προστίμων και να πάμε μπροστά. Βέβαια σ' αυτόν τον Τομέα, τον Τομέα του Περιβάλλοντος, υπάρχει και μια πολιτική ευθύνη. Δηλαδή πρέπει να παρθούν κάποιες αποφάσεις άμεσα και ν' ακολουθήσουν και επείγουσες ενέργειες.

Συστάθηκε η Διυπουργική Επιτροπή, μένουν ακόμη θέματα τα οποία πρέπει να επιλυθούν και περιμένουμε από πλευράς μας να δούμε να γεννηθούν τα έργα. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει αυτή η προγραμματική περίοδος κα Πρόεδρε, να φύγει από τα χέρια σας. Και για τους δυο τομείς συγχρόνως πρέπει να ολοκληρωθούν αυτά που είχαμε προαποφασίσει. Σας ευχαριστώ πολύ.

II. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

2014- 2020

«Έγκριση πρακτικών 1^{ης} Συνεδρίασης Επιτροπής Παρακολούθησης»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την Κανελλοπούλου η οποία έπιασε όλο το φάσμα των παρεμβάσεων και των επόμενων θεματικών ενότητων. Θα μιλήσουμε και πιο συγκεκριμένα και για την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος και για το στόχο της προκαταβολής του 7% και για την πορεία των μεγάλων έργων οπότε μπορούμε και κατά τη διάρκεια να κάνουμε πολύ πιο συγκεκριμένες συζητήσεις και παρεμβάσεις.

Κλείνοντας αυτή την πρώτη ενότητα των εισηγήσεων, προχωρούμε στη βασική ενότητα κορμό της σημερινής συνεδρίασης. Ήδη στο φάκελο ο οποίος σας έχει κοινοποιηθεί μέσω ΔΙΑΥΛΟΥ, θα βρείτε τα πρακτικά της 1^{ης} συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης, η οποία πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2015 στην Αθήνα.

Αυτά τα πρακτικά τίθενται προς έγκριση από την Επιτροπή Παρακολούθησης. Εγκρίνονται;

ΜΕΛΗ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εγκρίνονται ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής, τα πρακτικά της 1^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Θα συνεχίσουμε με μια παρουσίαση και ενημέρωση σχετικά με την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του Προγράμματος για το έτος 2015. Η παρουσίαση θα γίνει από την κα Δρίτσα, Προϊσταμένη της Μονάδας Α' της Υπηρεσίας.

«Ενημέρωση για την ετήσια Έκθεση Υλοποίησης έτους 2015»

Χ. ΔΡΙΤΣΑ: Καλημέρα κι από μένα. Την ετήσια έκθεση έτους 2015 για το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ την έχει εγκρίνει η Επιτροπή Παρακολούθησης μέσω γραπτής διαδικασίας στο ΔΙΑΥΛΟ.

Αποτελεί υποχρέωσή μας να σας ενημερώσουμε σύντομα για το περιεχόμενό της και για την υποχρέωση κατάρτισής της και αυτό θα γίνει με μια σύντομη παρουσίαση. Είναι υποχρεωτικό να καταρτίζεται λοιπόν η ετήσια

Έκθεση για κάθε προηγούμενο οικονομικό έτος εφαρμογής του Προγράμματος και να υποβάλλεται έως την 31^η Μαΐου του επόμενου έτους.

Συντάσσεται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, δηλαδή εμάς και υποβάλλεται σ' εσάς σαν Επιτροπή Παρακολούθησης για να την εγκρίνετε. Στην πρώτη περίπτωση έγκρισης της ετήσιας Έκθεσης για το έτος 2015, την οποία εγκρίνετε μέσω γραπτής διαδικασίας, όπως σας είπα το περιεχόμενο αφορούσε τα έτη 2014 και 2015, υπεβλήθη μετά την έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας SFC και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή χωρίς παρατηρήσεις τον Ιούνιο του 2015.

Μία σύντομη αναφορά στο ποιο ήταν το περιεχόμενο αυτής της ετήσιας Έκθεσης: Είχε μια σειρά διοικητικών ενεργειών που ήταν απαραίτητες για την έναρξη του Προγράμματος, τις οποίες δεν τις εξαντλώ σ' αυτή την παρουσίαση, οι κρίσιμες για μας ήταν σίγουρα ότι υπήρξε η διάρθρωση της ΕΥΔΕ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, συγκροτήθηκε το Σώμα της Επιτροπής Παρακολούθησης και εκδόθηκε η ΥΑ Εκχώρησης Αρμοδιοτήτων Διαχείρισης.

Πέραν λοιπόν των διοικητικών ενεργειών, παραθέσαμε στην ετήσια Έκθεση και τις ενέργειες διαχείρισης οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μέσα στο 2015. συνολικά εξειδικεύθηκε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που αντιστοιχούσε στο 68,35% της συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Εκδόθηκαν 13 προσκλήσεις συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης περίπου 1 δις ευρώ, 20,2% του Προγράμματος. Εντάχθηκαν δυο έργα συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 95 εκατομμυρίων ευρώ και καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ επιλέξιμες δαπάνες ύψους 12 εκατομμυρίων. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Δρίτσα. Θ' ακολουθήσει ένα μεγάλο κομμάτι παρουσιάσεων σχετικά με την Πορεία Υλοποίησης του Προγράμματος και την επίτευξη των ετήσιων στόχων.

Η παρουσίαση θα γίνει από την κα Παπασιώπη και από τον κ. Μαμαλούγκα για τα θέματα του Τομέα Περιβάλλοντος.

Ο λόγος στην κα Παπασιώπη.

«Παρουσίαση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος - Επίτευξη των ετήσιων στόχων του Προγράμματος»

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Καλημέρα κι από μένα. Η παρουσίασή μου αυτή είναι στην ουσία μία απόδοση με power point του τεύχους που σας έχουμε μοιράσει για την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος όπου περιλαμβάνονται και όλα τα θέματα που θ' αναφερθούν.

Θα περάσω όσο πιο γρήγορα γίνεται, κάποιες διαφάνειες που αφορούν στη συνολική παρουσίαση της ταυτότητας του Προγράμματος και είναι κυρίως σαν εισαγωγή για να μπορούμε να παρακολουθούμε στη συνέχεια και τις επόμενες συζητήσεις μας.

Αναφέρθηκε η Ειδική Γραμματεία στο μέγεθος του Προγράμματος. Το ξαναθυμίζω, θα κάνουμε συνέχεια αναφορά. Συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη 5.187.000.000 με κοινοτική συνδρομή 4.334.000.000. Η διαφάνεια αυτή δείχνει την κατανομή των πόρων μεταξύ Περιβάλλοντος και Μεταφορών. Παρά τον αστικό μύθο που κυκλοφορεί ότι οι Μεταφορές συνήθως «καπελώνουν» από άποψη μεγέθους το Περιβάλλον, σ' αυτή την περίοδο δεν ισχύει.

Δυο τομείς στο Πρόγραμμα είναι σχεδόν ισοδύναμοι. 52,5% είναι οι Μεταφορές, 45,7% το Περιβάλλον, 1,8% οι δράσεις Τεχνικής Βοήθειας. Οι κοινοτικοί πόροι που έρχονται στο Πρόγραμμα, προέρχονται από δυο Ταμεία, το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής. Πρώτο χαρακτηριστικό λοιπόν αυτού του Προγράμματος είναι ότι είναι πολύταμειακό. Οι πόροι από τα Ταμεία έρχονται όπως όλοι ξέρουμε γύρω απ' αυτό το τραπέζι για να υπηρετήσουν συγκεκριμένους θεματικούς στόχους που έχουν τεθεί στους κανονισμούς των Ταμείων.

Οι στόχοι που αφορούν το δικό μας Πρόγραμμα είναι οι θεματικοί στόχοι 4, 5, 6 και 7. Δε χρειάζεται να τους αναφέρω, θεωρώ ότι όλοι τους γνωρίζουμε.

Προχωρώ πάλι πολύ γρήγορα τις βασικές προτεραιότητες στον τομέα των Μεταφορών που αφορούν το θεματικό στόχο 7. Έχει μπει ένας μεγάλος στόχος να ολοκληρώσουμε με τις παρεμβάσεις αυτής της περιόδου το σιδηροδρομικό ΠΑΘΕΠ στο σύνολό του. επίσης έχουμε παρεμβάσεις σε κάποια οδικά δίκτυα που τα γνωρίζετε, στις συνδέσεις Αξόνων πάντα του

Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών, με λιμάνια – αεροδρόμια, παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας και ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας.

Τέλος, ένα μεγάλο κομμάτι του Προγράμματος, θα το δούμε στη συνέχεια, αφορά παρεμβάσεις υπό τον θεματικό στόχο 4, καθαρών αστικών μεταφορών που είναι στην ουσία παρεμβάσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, τα έργα των μετρό. Για το Περιβάλλον, όπως αναφέρθηκε ήδη σ' αυτή την περίοδο, κύρια προτεραιότητα αποτελεί η εκπλήρωση των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου στους τομείς αποβλήτων και υδάτων, θεματικός στόχος 6.

Το μεγάλο μέρος των πόρων του Προγράμματος διοχετεύεται για την εξυπηρέτηση αυτής της προτεραιότητας. Επίσης υπάρχουν δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα για Ορθολογική Χρήση Ενέργειας, Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, της Κλιματικής Αλλαγής και της Διαχείρισης και Πρόληψης Καταστροφών, κυρίως από πλημμύρες και τέλος για τη διατήρηση του Φυσικού περιβάλλοντος και της Βιοποικιλότητας.

Αυτές οι βασικές προτεραιότητες αρθρώνονται στο Πρόγραμμά μας σε Άξονες Προτεραιότητας που είναι 10 τον αριθμό. Οι 6 είναι για τον τομέα Μεταφορών και οι 4 για τον τομέα Περιβάλλοντος. Υπάρχει εδώ μια διαγραμματική απεικόνιση που την έχετε και στο τεύχος, που συνδέει τους θεματικούς στόχους με τους Άξονες Προτεραιότητας και τα Ταμεία που χρηματοδοτούν και υπάρχουν και άλλοι δύο Άξονες που αφορούν δράσεις Τεχνικής Υποστήριξης, Τεχνικής Βοήθειας.

Έχουμε επομένως 16 Άξονες σ' αυτό το Πρόγραμμα. Δε χρειάζεται να δούμε αυτές τις διαφάνειες με τα στοιχεία, απλώς τις περνάω για να πω ότι αν δούμε το βάρος των διαφόρων Τομέων Αξόνων, των Αξόνων Προτεραιότητας, γύρω στο 10,5% δίνεται στα σιδηροδρομικά έργα με δύο Άξονες Προτεραιότητας. 13,4% από το Πρόγραμμα χρηματοδοτούν οι τρεις επόμενοι Άξονες που αφορούν τα Οδικά.

Είναι πολύ λίγοι οι πόροι που δίνονται για θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, με μικρής κλίμακας παρεμβάσεις, κυρίως σε ό,τι αφορά συστήματα ασφάλειας. Το μεγάλο βάρος για τις μεταφορές των πόρων πέφτει στο θεματικό Στόχο 4, στις Καθαρές Αστικές Μεταφορές, τα έργα μετρό, με δύο Άξονες που είναι το 25,8% του Προγράμματος, 26% σχεδόν.

Στον τομέα Περιβάλλοντος, η κατάσταση είναι συνθλιπτική, το μισό Πρόγραμμα είναι στον Άξονα 14, Διατήρηση και Προστασία Περιβάλλοντος, Προαγωγή της Αποδοτικής Χρήσης Πόρων, όπου εδώ μέσα είναι κατά βάση και αυτά τα θέματα των λυμάτων και αστικών απορριμμάτων. Το 40% λοιπόν του Περιβάλλοντος είναι ο Άξονας 14.

Αυτό ήταν εν τάχει το στίγμα για να το θυμηθούμε και να το έχουμε στο μυαλό μας όπως είπαμε για τη συνέχεια. Μια άλλη ιδιαιτερότητα αυτού του Προγράμματος, είναι ότι ένα μεγάλο μέρος του Προγράμματός μας, σημαντικό ποσό, έχει ήδη σχεδιαστεί από την αρχή της περιόδου, ήδη από το σχεδιασμό του ΕΣΠΑ, αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΕΣΠΑ ότι θα διοχετευθεί, θα εκχωρηθεί για τη διαχείρισή του στις Περιφέρειες.

Πρόκειται για 801.000.000 όρους από το Ταμείο Συνοχής, αυτό είναι σε όρους κοινοτικής συνδρομής, σε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι σχεδόν 1 δις, 942.000.000 ευρώ. Έχουν εκχωρηθεί από το Πρόγραμμα για ν' αναλάβουν τη διαχείρισή τους οι 13 Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειακών Προγραμμάτων.

Αυτοί οι πόροι για να καταλάβουμε το βάρος που έχουν οι εκχωρήσεις στο Πρόγραμμά μας, είναι περίπου το 40% το Τομέα Περιβάλλοντος. Και είναι περίπου το 20%, το 18,5% του όλου Προγράμματος. Άρα περίπου το 1/5 του Προγράμματός μας είναι εκχωρημένο και τη διαχείρισή του θα την αναλάβουν οι Ενδιάμεσοι Φορείς μας, οι Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ.

Αυτοί οι πόροι προορίζονται αποκλειστικά για παρεμβάσεις θεματικού στόχου 6, για Στερεά Απόβλητα και για Λύματα. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκε το Μάιο του 2015 η ΥΑ Εκχώρησης, στην οποία ορίστηκαν οι 13 Διαχειριστικές Αρχές ως Ενδιάμεσοι Φορείς τους Προγράμματος, προσδιορίστηκαν οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις τους.

Επίσης έγινε η κατανομή των πόρων ανά Περιφέρεια, ανά Επενδυτική Προτεραιότητα και ανά Πεδίο Παρέμβασης. Από όταν ξεκίνησε το Πρόγραμμα, ξεκίνησε και μια στενή συνεργασία με τους συναδέλφους των ΠΕΠ. Έχουν γίνει σειρά συναντήσεων και συσκέψεων και ανταλλαγή επιστολών προκειμένου να οργανώσουμε τον τρόπο που θα δουλεύουμε, οι εκχωρήσεις και τα Πρόγραμμα.

Δημιουργήθηκε ένα δίκτυο εκπροσώπων των 13 Ενδιάμεσων Φορέων οι οποίοι σε συνεργασία με μια Ομάδα Εργασίας που δημιουργήθηκε στη Διαχειριστική Αρχή με τους Προϊσταμένους των Μονάδων που έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης των εκχωρήσεων, θα είναι σε συνεχή επικοινωνία έτσι ώστε να πετύχουμε τη βέλτιστη συνεργασία για την προώθηση αυτών των δράσεων.

Απόρροια αυτής της συνεργασίας ήταν κάποιες μικρές αλλαγές και μετακινήσεις πόρων που έγιναν μεταξύ των δύο Τομέων σε 3 από τις Περιφέρειες, οι αποτυπώθηκαν σε μια τροποποίηση της ΥΑ Εκχώρησης που εκδόθηκε τώρα, τον περασμένο Σεπτέμβριο.

Στην επόμενη διαφάνεια, φαίνεται το πώς κατανέμονται οι πόροι της εκχώρησης, αυτά τα 801.000.000 συνδρομής, ή 942.000.000 συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης, μεταξύ των Περιφερειών και των δύο Τομέων Παρέμβασης, Λύματα και Απορρίμματα. Είναι ο πίνακας που έχει τα νούμερα της πρώτης τροποποίησης της ΥΑ.

Ό,τι είναι μαύρο δείχνει ότι δεν έχει αλλάξει από την αρχική ΥΑ. Όπως βλέπετε, τα ποσά ανά Περιφέρεια παραμένουν συνολικά τα ίδια. Σε 3 μόνο Περιφέρειες έχει γίνει μια μετακίνηση πόρων από τ' Απορρίμματα προς τα Λύματα, η οποία αθροιστικά είναι 11.600.000, δηλαδή αυξήθηκε λίγο ο συνολικός προϋπολογισμός κατά 11.600.000 που θα διοχετευθεί στα Λύματα και αυτό το ποσό αφαιρέθηκε από τ' Απορρίμματα.

Βλέπουμε στα συνολικά νούμερα, δεν ξέρω αν τα βλέπετε, σας τα διαβάζω, ότι περίπου η αναλογία που κατανέμεται στις δύο επενδυτικές Προτεραιότητες, Λύματα και Απορρίμματα, το ποσό αυτό των εκχωρήσεων, είναι περίπου τα 2/3, προορίζεται να χρηματοδοτήσει δράσεις για Λύματα και το 1/3 για τα Στερεά.

Κλείνοντας μ' αυτή τη σύντομη αναφορά στις εκχωρήσεις, θα περάσω στην ενότητα που αφορά τα συνολικά στοιχεία για την ενεργοποίηση του Προγράμματος. Τα έχει αναφέρει και η Ειδική Γραμματεία. Εδώ βλέπουμε για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ότι όπως είπαμε, η εξειδίκευση έχει φτάσει το 81,4%, με βάση αυτή την εξειδίκευση έχουν εκδοθεί 47 προσκλήσεις που αντιστοιχούν στο 56% του Προγράμματος ή στο 70% σχεδόν της εξειδίκευσης, που μετατράπηκε σε προσκλήσεις και έχουν

εκδοθεί 33 αποφάσεις ένταξης με μικρό σχετικά ποσοστό, 4,6% του Προγράμματος.

Προχωράμε. Αν δούμε την ίδια εικόνα ανά Τομέα, βλέπουμε ότι ο Τομέας των Υποδομών Μεταφορών που όπως είπαμε είναι το 52,5% του Προγράμματος έχει εξειδικεύσει το 83% του ποσού που του αναλογεί, έχουν εκδοθεί 15 προσκλήσεις που αντιστοιχούν στο 81% του συνολικού ποσού του Τομέα και έχουν εκδοθεί 7 Αποφάσεις Ένταξης που αντιστοιχούν στο 6% του Τομέα.

Αντίστοιχα, σε ό,τι αφορά το Περιβάλλον, έχει εξειδικευθεί το 80,6% του ποσού που αντιστοιχεί στο Περιβάλλον, έχουν εκδοθεί 21 προσκλήσεις, το ποσοστό είναι το 28,5% των πόρων του Τομέα και έχουν εκδοθεί 14 αποφάσεις μ' ένα ποσό που αντιστοιχεί στο 3% του Τομέα.

Αυτή είναι μια συνολική και εν τάχει παρουσίαση των μεγάλων μεγεθών. Στη συνέχεια της παρουσιάσής μας θα προσπαθήσουμε εγώ και ο Νίκος Μαμαλούγκας να παρουσιάσουμε την Εξειδίκευση ανά Άξονα Προτεραιότητας, εκεί είναι το σημείο που ενδεχομένως θα δώσει και βήμα στη συνέχεια για περαιτέρω συζήτηση.

Να σας πω ότι τα στοιχεία που σας δίνουμε εδώ, το γράφουμε και στο τεύχος και στις διαφάνειες, είναι με βάση την ισχύουσα εξειδίκευση του Προγράμματος, δηλαδή ό,τι έχει εγκριθεί ήδη μέσω της 4^{ης} γραπτής διαδικασίας. Οι αλλαγές που θα γίνουν σε σχέση μ' αυτή την Εξειδίκευση με την προτεινόμενη 5^η, θ' αναδειχθούν στην παρέμβαση που θα γίνει ειδικά για την εισήγηση της 5^{ης} Εξειδίκευσης από τη συνάδελφο την κα Δρίτσα.

Ξεκινώντας την παρουσίαση της Εξειδίκευσης ανά Άξονα, σ' αυτές τις διαφάνειες η οργάνωσή τους είναι η εξής: Σας δίνουμε πάνω τα γενικά στοιχεία του Άξονα, τον προϋπολογισμό του και την αναλογούσα κοινοτική συνδρομή και το βάρος του Άξονα στο σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και στη συνέχεια υπάρχει ένας πίνακας που δείχνει την Εξειδίκευση, τις δράσεις δηλαδή που έχουμε εξειδικεύσει σε κάθε Άξονα Προτεραιότητας, τις προσκλήσεις που εκδόθηκαν με βάση αυτή τη Εξειδίκευση με ποσά και τις εντάξεις που έγιναν αντίστοιχα.

Στον πρώτο Άξονα θυμίζω ότι αφορά το Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο και τις συνδέσεις αυτού και είναι Άξονας που

χρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής, έχει 330.000.000 συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη και έχουμε εξειδικεύσει τρεις δράσεις οι οποίες αθροίζουν σε 315.000.000, δηλαδή σχεδόν το σύνολο του Άξονα έχει εξειδικευθεί, υπολείπεται προς εξειδίκευση ένα ποσό 15.900.000 ευρώ.

Εξειδικεύθηκαν λοιπόν τρεις δράσεις. Η πρώτη αφορά την εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης και σύγχρονων συστημάτων σηματοδότησης σ' επιλεγμένα τμήματα του σιδηροδρομικού άξονα, του ΠΑΘΕΠ, στην ολοκλήρωση και κατασκευή νέων τμημάτων του σιδηροδρομικού άξονα και σε τοπικές βελτιώσεις.

Δε θέλω να σας κουράσω, τα έχετε στο τεύχος, δε νομίζω ότι χρειάζεται να δίνω και τα ποσά, απλώς να πω ότι στις προσκλήσεις, σε κάθε μια από αυτές τις δράσεις έχει εκδοθεί και η αντίστοιχη πρόσκληση, στις δύο πρώτες με το σύνολο του εξειδικευθέντος προϋπολογισμού και στην τρίτη στις τοπικές μ' ένα μικρότερο ποσό, επομένως από 315.000.000 που είναι το σύνολο της Εξειδίκευσης, οι προσκλήσεις αριθμούν σε 306.000.000. Μέχρι στιγμής έχει γίνει μια ένταξη πράξης, στην 3η δράση, τις Τοπικές Βελτιώσεις, που αφορά στην κάτω διάβαση της Μενεμένης.

Τα έργα που βάσει της 4^{ης} Εξειδίκευσης προβλέπονται να μας έρθουν στον Άξονα Προτεραιότητας 1, που τα περιμένουμε μ' αυτές τις προσκλήσεις που έχουμε βγάλει, είναι η ολοκλήρωση της κατασκευής του Διακοφτό – Ροδοδάφνη, αυτό είναι ένα phasing έργο και ταυτοχρόνως και μεγάλο έργο, ο εκσυγχρονισμός της σηματοδότησης και η εγκατάστασή της ES και GSMR σε εντοπισμένα τμήματα του ΠΑΘΕΠ, η ηλεκτροκίνηση στο Τμήμα Κιάτο – Ροδοδάφνη, η ηλεκτροκίνηση της γραμμής Θεσσαλονίκη – Προμαχώνας η οποία είναι επίσης μεγάλο έργο, είναι στα μεγάλα έργα του Προγράμματος, η σιδηροδρομική σύνδεση του 6^{ου} προβλήτα με το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, η σηματοδότηση, τηλεδιοίκηση και τα συστήματα ES και ηλεκτροκίνηση της υφιστάμενης γραμμής Λάρισα – Βόλος και κάποιες τοπικές βελτιώσεις, μια εκ των οποίων έχουμε ήδη εντάξει. Τοπικές βελτιώσεις εννοούμε κατασκευές άνω και κάτω διαβάσεων για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας του Άξονα.

Περνάω στον 2^ο Άξονα των σιδηροδρομικών που χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ. Αυτός δεν έχει ενεργοποιηθεί καθόλου ακόμη.

Στον 3^ο Άξονα περνάμε στα Οδικά Έργα. Ο Άξονας 3 είναι ένας από τους μεγάλους Άξονες του Προγράμματος, χρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής με 506.000.000, είναι περίπου το 10% του συνόλου του Προγράμματος. Αυτός εξειδικεύθηκε στο σύνολό του ο προϋπολογισμός του Άξονα με τρεις δράσεις: Κατασκευή αυτοκινητοδρόμων αναλυτικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου, αναβάθμιση Τμημάτων του αναλυτικού Διευρωπαϊκού Δικτύου και συνδέσεις του ΚΟΡ, το πρώτο δηλαδή είναι οι αυτοκινητόδρομοι και το δεύτερο είναι πάλι αναλυτικό Διευρωπαϊκό Δίκτυο, οι οδοί με όχι χαρακτηριστικά αυτοκινητοδρόμου και δράσεις Οδικής Ασφάλειας ενεργητικής.

Εδώ οι προσκλήσεις εκδόθηκαν για το σύνολο του εξειδικευθέντος ποσού που αντιστοιχεί στο σύνολο του Άξονα. Έχουμε κάνει μέχρι στιγμής ένταξη για τη 2^η Δράση που είναι Αναβάθμιση ή Κατασκευή Τμημάτων Αναλυτικού Διευρωπαϊκού Δικτύου, όχι αυτοκινητόδρομοι, όπου έχουν ενταχθεί δυο έργα, το έργο της παράκαμψης Μακρακώμης και το Ξάνθη – Εχίνος, ο κάθετος άξονας σε συνεργασία και συνέργεια με το INTERREG και με το ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονία Θράκης. Αυτές οι δυο εντάξεις έχουν γίνει εδώ.

Τα έργα που περιμένουμε να έρθουν σ' αυτές τις προσκλήσεις που έχουμε εκδώσει είναι τα εξής: Είναι ο αυτοκινητόδρομος, το τμήμα Πάτρα – Πύργος που είναι και μεγάλο έργο, νέο μεγάλο έργο, το νότιο τμήμα Λαμία - Ξυνιάδα του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας του E-65, επίσης μεγάλο έργο, η κατασκευή της οδικής σύνδεσης Αμβρακία – Άκτιο με τον άξονα βορρά – νότου που είναι μεγάλο έργο επίσης και phasing έργο από την τρέχουσα περίοδο, ο κάθετος άξονας Σιάτιστα – Κρυσταλλοπηγή, το τμήμα Κορομηλιά – Κρυσταλλοπηγή της Εγνατίας Οδού που είναι phasing έργο, η βελτίωση διαπλάτυνση Μουδανιών – Ποτίδαιας που είναι επίσης phasing, οι εργασίες βελτίωσης της οδού Λαμίας – Καρπενησίου, η παράκαμψη Μακρακώμης που είναι phasing έργο και που, όπως σας είπα, ήδη έχει ενταχθεί, το Ξάνθη – Εχίνος που επίσης έχει ενταχθεί και υπάρχουν και οι δράσεις της οδικής ασφάλειας με προμήθεια πυροσβεστικών διασωστικών οχημάτων του Πυροσβεστικού Σώματος και την προμήθεια οχημάτων εξοπλισμού της ΕΛΑΣ.

Περνάμε στον 4^ο Άξονα, ο οποίος είναι πάλι οι δράσεις στο Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο που τώρα όμως χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, αυτός είναι ένας μικρότερος σχετικά από άποψη προϋπολογισμού, 125.000.000 και προορίζεται για παρεμβάσεις στην Κρήτη, στο βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης.

Εδώ έχουμε εξειδικεύσει και το σύνολο του ποσού για δυο δράσεις. Η μία είναι για την κατασκευή τμημάτων του Βόρειου Οδικού Άξονα και η άλλη είναι για τις Δράσεις Οδικής Ασφάλειας, αναβάθμισης Οδικής Ασφάλειας πάλι στο ΒΟΑΚ. Η πρώτη Δράση έχει εκδοθεί και η αντίστοιχη πρόσκλησή της και έχουν ενταχθεί και δυο έργα, το Γούρνες – Χερσόνησος και η σύνδεση της Μουρνιές με τα Χανιά ενώ δεν έχει ακόμα εκδοθεί η πρόσκληση για την οδική ασφάλεια. Σας είπα και τα έργα που περιμένουμε, τ' ανέφερα, περιμένουμε ακόμα και το Μοχό και το Πάνορμο - Εξάντη, τμήματα του ΒΟΑΚ.

Πάμε στον Άξονα Προτεραιότητας 5. Αυτός αφορά παρεμβάσεις πάλι σε Διευρωπαϊκό δίκτυο σε απομακρυσμένες περιοχές και νησιωτικές. Έχει έναν προϋπολογισμό 62.000.000, έχει εξειδικευθεί το σύνολο του Άξονα και έχει ενταχθεί μία πρόσκληση στην οποία απάντησε και εντάχθηκε ένα έργο, το Καλλονή – Σίγρι.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 6, αφορά τις Θαλάσσιες Μεταφορικές Υποδομές και την Ασφάλεια Ναυσιπλοΐας. Είναι και αυτός γύρω στα 59 εκατομμύρια, ο προϋπολογισμός του, έχει εξειδικευθεί το σύνολο του Άξονα, έχουν εκδοθεί προσκλήσεις για το σύνολο του Άξονα, δεν έχουμε κάνει εντάξεις.

Τα έργα που περιμένουμε εδώ είναι το phasing έργο του λιμένα Πατρών, το έργο για το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, η Γ1 φάση το οποίο είναι και αυτό σε εξέλιξη, δεν είναι phasing αλλά είναι σ' εξέλιξη και περιμένουμε ένα έργο με συστήματα που αφορά στη 2^η Δράση που εξειδικεύθηκε, που είναι εγκατάσταση, βελτίωση συστημάτων και προμήθεια εξοπλισμού και για την υποβοήθηση υπηρεσιών έρευνας και διάσωσης, είναι το σύστημα MEOSAR, προμήθεια τηλεπικοινωνιακού συστήματος, προμήθεια δυο πυροσβεστικών πλοίων κτλ.

Γι' αυτή τη δράση, όχι τις σκληρές υποδομές όπως τις λέω εγώ, αλλά για τα συστήματα, δεν έχουμε ακόμα υποβολή προτάσεων. Για τα άλλα θα τα πούμε στη συνέχεια, γι' αυτό δεν επεκτείνομαι για τα δύο έργα phasing. Θα τα δούμε στη συνέχεια της συζήτησής μας.

Ο Άξονας 7 αφορά τις αεροπορικές μεταφορικές υποδομές και την ασφάλεια Αεροναυτιλίας. Έχει έναν προϋπολογισμό 85.300.000, έχουμε εξειδικεύσει 3 Δράσεις που αφορούν στη βελτίωση της συνδεσιμότητας των νησιωτικών περιοχών με παρεμβάσεις σε αεροδρόμια του Αναλυτικού Διευρωπαϊκού Δικτύου, 10.000.000, Βελτίωση Συστημάτων Αεροναυτιλίας 35.000.000 και Ασφάλεια Υποδομών και Συστημάτων στα Νησιωτικά Αεροδρόμια με 7.500.000. Δηλαδή έχουμε εξειδικεύσει 52.500.000.

Εκδόθηκαν προσκλήσεις για δυο από τις δράσεις αυτές, τις δύο πρώτες που αριθμούν 40 εκατομμύρια, δεν έχει γίνει ένταξη γιατί δεν έχουμε ακόμα καμία πρόταση. Εδώ είναι τα έργα που περιμένουμε να μας υποβληθούν, αφορούν παρεμβάσεις Υποδομών Περιφερειακών Αεροδρομίων όπως είναι η Σύρος, Χίος, Μήλος, Νάξος, Πάρος κτλ., είναι συγκεκριμένα αεροδρόμια τα οποία είχε γίνει συζήτηση κατά την έγκριση του Προγράμματος που είναι μικρά αεροδρόμια σε νησιωτικές μόνο περιοχές.

Η άλλη ομάδα έργων είναι αυτά που αφορούν σε Συστήματα Αεροναυτιλίας και Διαχείρισης της Εναέριας Κυκλοφορίας και τέλος, είναι οι δράσεις για την ασφάλεια των αεροδρομίων που όπως είπα, περιμένουμε να υποβληθούν.

Τέλος είναι οι δύο μεγάλοι Άξονες, μέχρι εδώ ήταν υπό το θεματικό στόχο 7, τώρα πάμε στις Καθαρές αστικές μεταφορές που είναι τα έργα μετρό. Είναι ο Άξονας 8 ο οποίος χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, έχει έναν προϋπολογισμό 838.000.000 ευρώ και έχει αναμονή τα δύο έργα phasing του μετρό της Θεσσαλονίκης. Το έργο της βασικής γραμμής και το έργο της επέκτασης προς την Καλαμαριά. Έχει εξειδικευθεί το σύνολο του Άξονα και έχουν εκδοθεί και οι προσκλήσεις. Μέχρι το τέλος της χρονιάς υπολογίζουμε ότι θα έχουν γίνει και οι εντάξεις.

Ο Άξονας 9 και τελειώνουμε με τους Άξονες του Τομέα Μεταφορών μ' αυτόν, είναι ο Άξονας ο αντίστοιχος για τις καθαρές Αστικές Μεταφορές και τη βελτίωση του Αστικού Περιβάλλοντος που χρηματοδοτείται

από το Ταμείο Συνοχής, έχει έναν προϋπολογισμό 527.500.000 εκατομμύρια ευρώ, περιμένει τα έργα του μετρό της Αθήνας, θα το δούμε στη συνέχεια και επίσης, Δράσεις Βελτίωσης Συστημάτων Αστικών Συγκοινωνιών της Αττικής και ενίσχυση της φιλοπεριβαλλοντικής τους διάστασης.

Τα έργα όπως σας είπα είναι το έργο phasing, το Χαϊδάρι – Πειραιάς του μετρό της Αθήνας και παρεμβάσεις για τη βελτίωση του συστήματος Αστικών Συγκοινωνιών στην Αττική, όπως π.χ. είναι η ανακαίνιση του Πειραιάς – Φάληρο της γραμμής 1 του ΗΣΑΠ, η ολοκληρωμένη διαχείριση καυσίμων που είναι ένα έργο το οποίο εντάξαμε, έχουμε και μία ένταξη εδώ, είναι ένα μικρούλι έργο της ΟΣΣΥ.

Μ' αυτά δίνω το λόγο στο συνάδελφο Νίκο Μαμαλούγκα για να μας κάνει την παρουσίασή του την αντίστοιχη για τους Άξονες του Τομέα Περιβάλλοντος. Ευχαριστώ και θα επανέλθω μετά το Νίκο Μαμαλούγκα.

N. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: Ευχαριστώ πολύ. Ξεκινώ από τον Άξονα 10 του Προγράμματος ο οποίος Άξονας 10 του προγράμματος περιλαμβάνει κατά κανόνα το ενεργειακό κομμάτι του Προγράμματος Περιβάλλοντος, ουσιαστικά περιλαμβάνει δράσεις για μείωση διοξειδίου του άνθρακος, το οποίο κατηγοριοποιείται σε τρεις περιπτώσεις.

Η μία είναι ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων κτιρίων σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, παρεμβάσεις σε νοσοκομεία της χώρας με συμπαραγωγή ή ενεργειακές άλλες αναβαθμίσεις, η βελτίωση της κινητικότητας και επισκεψιμότητας στην Περιφέρεια Αττικής και ειδικά το έργο της Πράσινης Γειτονιάς και οι τηλεθερμάνσεις στη Δυτική Μακεδονία.

Αναλυτικότερα: Οι δράσεις τις οποίες περιλαμβάνει ο συγκεκριμένος Άξονας –να πω βέβαια ότι ο συγκεκριμένος Άξονας δεν έχει ενεργοποιηθεί και ο λόγος που δεν έχει ενεργοποιηθεί είναι γιατί έχει αιρεσιμότητα ο ΚΕΝΑΚ, είναι αναγκαία προϋπόθεση για να μπορέσει να ενεργοποιηθεί ο Άξονας αυτός, εκτιμάται ότι η Αιρεσιμότητα αυτή θα έχει ολοκληρωθεί περί το τέλος του χρόνου οπότε αντίστοιχα με το χρόνο ολοκλήρωσης της Αιρεσιμότητας αυτής θα ενεργοποιηθεί και ο συγκεκριμένος Άξονας και οι συγκεκριμένες Δράσεις.

Η μόνη Δράση η οποία έχει ενεργοποιηθεί στο συγκεκριμένο Άξονα, θα το βλέπετε και από τα νούμερα, είναι μόνο η δράση της Πράσινης

Γειτονιάς, η οποία έχει εκδοθεί πρόσκληση και είναι στη φάση για να μπορέσει να ενταχθεί και να προχωρήσει η διαδικασία. Ο Άξονας αυτός έχει ποσοστό 2,17% στο συνολικό Πρόγραμμα με συνολικό Προϋπολογισμό 117.500.000 ευρώ.

Θα περάσω λίγο γρήγορα να σας πω τις Δράσεις του Προγράμματος αυτού. Κυρίως κατατάσσεται στις εξής κατηγορίες: Η πρώτη κατηγορία είναι ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων κτιρίων σε όλη τη χώρα, τα κτίρια αυτά είναι μεγάλα κτίρια, δημόσια κτίρια, μεγάλες επιφάνειες με μεγάλο ενεργειακό αποτύπωμα και περιλαμβάνει Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης, με υλικά φιλικά στο περιβάλλον και με χρήση ή όχι ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Εναλλακτική είναι και η χρήση των ενεργειακών συμφωνιών, των ESCOs και άλλων χρηματοδοτικών μηχανισμών για να μπορέσουν να υλοποιηθούν αυτά τα έργα.

Η άλλη μεγάλη κατηγορία και πάρα πολύ σημαντική και θεωρούμε ότι είναι κρίσιμη και για το Πρόγραμμά μας, είναι οι παρεμβάσεις στα νοσοκομεία της χώρας, παρεμβάσεις είτε με συμπαραγωγή θερμότητας ηλεκτρισμού είτε άλλες ενεργειακές αναβαθμίσεις σε όλη τη χώρα και κυρίως στην Περιφέρεια Αττικής αλλά και σε κάποιες περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, την οποία Περιφέρεια είχαν ήδη ξεκινήσει να υλοποιούνται κάποιες δράσεις οι οποίες δε μπόρεσαν να ολοκληρωθούν, όπως είναι οι νοσοκομειακές μονάδες της Ξάνθης και του Διδυμοτείχου. Συνολικό ποσό για τη συγκεκριμένη δράση εξειδικευμένα είναι 16.000.000 ευρώ.

Η επόμενη κατηγορία είναι τα έργα της Πράσινης Γειτονιάς στην Αγία Βαρβάρα. Είναι μια πιλοτική αναβάθμιση σε δύο οικοδομικά τετράγωνα στην περιοχή της Αγ. Βαρβάρας, η οποία είναι πιλοτική δράση μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας (zero energy). Το έργο αυτό έχει ξεκινήσει από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, είναι phasing, επισπεύδων φορέας είναι το ΚΑΠΕ και ο Φορέα Υλοποίησης είναι ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας. 5.000.000 ευρώ ο προϋπολογισμός του.

Η επόμενη Δράση είναι οι Δράσεις βελτίωσης και κινητικότητας και επισκεψιμότητας στις υποβαθμισμένες περιοχές της Αττικής. Η Δράση

αυτή με σκοπό τη μείωση του διοξειδίου του άνθρακος είναι 21.800.000 ευρώ ο προϋπολογισμός της, εξειδικευμένος, δεν έχει ενεργοποιηθεί, δεν έχουμε ακόμη κάποια προσέγγιση, κάποια οριστικοποίηση των δράσεων οι οποίες θα συμπεριληφθούν μέσα στη δράση αυτή, είμαστε σε συνεργασία με το αρμόδιο θεματικό Υπουργείο για να τις οριστικοποιήσουμε.

Τέλος, η πάρα πολύ σημαντική και μεγάλη κατηγορία είναι οι Τηλεθερμάνσεις. Είναι η ολοκλήρωση και επέκταση υποδομών για την αύξηση της δυναμικότητας ηλεκτρισμού μέσω συμπαραγωγής.

Αυτές αφορούν την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, κυρίως αφορούν δύο έργα, την Κοζάνη και τη Φλώρινα, εκ των οποίων τα έργα αυτά το ένα είναι και μεγάλο έργο, είναι το έργο της τηλεθέρμανσης Φλώρινας το οποίο είναι και έργο το οποίο έχει αρχίσει να υλοποιείται στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, είναι phasing και έχει και απόφαση έγκρισης για μεγάλο έργο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με συνολικό προϋπολογισμό 25.000.000 ευρώ.

Πηγαίνω στον Άξονα 11. Ο Άξονας 11 είναι 115.500.000, συμμετέχει κατά 2,27% στο Πρόγραμμα. Περιλαμβάνει δυο μεγάλες κατηγορίες: Η μία κατηγορία είναι «Μελέτες για την Κλιματική Αλλαγή» που περιλαμβάνουν μελέτες για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης των φθοριούχων αερίων, για βιοποικιλότητα και δάση και η άλλη μεγάλη κατηγορία ουσιαστικά αφορά το θέμα των πλημμυρών και αφορά και τις μελέτες των πλημμυρών οι οποίες υλοποιούνται αλλά και το μεγάλο έργο της Εσχατιάς.

Αναλυτικότερα: Η πρώτη Δράση αφορά μελέτες για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με ανάπτυξη συστήματος προδιαγραφών για κατασκευή υποδομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη διαχείριση των φθοριούχων αερίων και το ΣΑΠΔ, το Σύστημα Απογραφής και Παρακολούθησης Δασών και Δασικών Εκτάσεων.

Η επόμενη κατηγορία Μελέτες Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, οι οποίες ήδη υλοποιούνται από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, είναι μελέτες πλημμύρας οι οποίες στηρίζονται στους χάρτες επικινδυνότητας και εκτιμούμε ότι εντάσσονται στο αμέσως

επόμενο χρονικό διάστημα κι εκτιμούμε ότι εντός του '17 θα έχουν ολοκληρωθεί. Αυτά θ' αποτελέσουν και τη βάση για το σχεδιασμό των Περιφερειών για να σχεδιάσουν τ' αντιπλημμυρικά έργα στις περιοχές αρμοδιότητάς τους.

Το μεγάλο επίσης έργο το οποίο είναι το μεγαλύτερο ποσό του Άξονα αυτού, είναι η διευθέτηση του ρέματος της Εσχατιάς, το ανάντι κομμάτι το οποίο περιλαμβάνει το τμήμα από το Ίλιο μέχρι την Πάρνηθα. Το κατάντι κομμάτι υλοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε κατά την προγραμματική περίοδο που ήδη διανύουμε και κλείνουμε.

Ολοκληρώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΟΜΕΔΙ η επικαιροποίηση των μελετών και των τευχών δημοπράτησης του έργου ώστε να μπορέσει να ενεργοποιηθεί.

Δράση επίσης στον Άξονα αυτό είναι η προμήθεια ειδικών αντλιών για το Πυροσβεστικό Σώμα, για αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων σε μεγάλες επιφάνειες εξωτερικού χώρου και η αντιπλημμυρική προστασία της πόλης της Άρτας, η οποία ουσιαστικά επικεντρώνεται στο πιθανό μελλοντικό πρόβλημα που υπάρχει, που πιθανό να υπάρξει από τον κίνδυνο της θραύσης του φράγματος της ΔΕΗ.

Το έργο αυτό θα ενεργοποιηθεί και θα προχωρήσει ως κατασκευή μετά το πέρας της μελέτης η οποία ουσιαστικά θα ενταθεί και θα υλοποιηθεί από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 12 και ο Άξονας Προτεραιότητας 13 είναι δυο Άξονες οι οποίοι αφορούν καθαρά το θεματικό Υπουργείο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Περιλαμβάνουν Δράσεις των Διαχειριστικών Σχεδίων Λεκανών Απορροής, Οριζόντιες Δράσεις Υδάτων, Υδρογεωτρήσεις, Σχέδια Διαχείρισης NATURA, οι Δράσεις οι διάφορες των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Μορφολογικούς Κανόνες Δόμησης, Θόρυβο και Ατμοσφαιρική Ρύπανση.

Συμμετέχει κατά 1% περίπου στο συνολικό Πρόγραμμα, έχει ποσό συνολικό εξειδικευμένο 25.100.000 ευρώ με 15.400.000 ευρώ προσκλήσεις και 3.500.000 εντάξεις. Θα εξηγήσω αμέσως μετά, οι προσκλήσεις και οι εντάξεις σε τί αφορούν. Οι δράσεις αναλυτικότερα περιλαμβάνουν:

Την επικαιροποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής. Οι μελέτες αυτές κατά το μεγαλύτερο μέρος τους έχουν συμβασιοποιηθεί, υλοποιούνται και ν' αναφέρω εδώ ότι η συγκεκριμένη δράση αποτελεί και κρίσιμη Αιρεσιμότητα για το περιβάλλον, η οποία εκτιμάται ότι μπορεί να ολοκληρωθεί μέχρι τέλος του 2016.

Να πω εδώ ότι οι εντάξεις που είδατε στον προηγούμενο πίνακα, που βλέπετε 3.500.000 ευρώ, η ένταξη αυτή αφορά τη συγκεκριμένη δράση. Στο συγκεκριμένο Άξονα έχουμε δράσεις διαχείρισης οριζόντιες, κατάρτιση Εθνικού Προγράμματος Προστασίας των Υδατικών Πόρων η οποία αφορά ειδικά σχέδια για προστατευόμενες περιοχές για λήψεις νερού και παρακολούθηση διαφόρων παραμέτρων ύδατος.

Αφορά την καταγραφή και τη δημιουργία βάσης δεδομένων του Μητρώου Υδρογεωτρήσεων, το έργο αυτό είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, δεν ολοκληρώθηκε, το υλοποιούσε το ΙΓΜΕ και μεταφέρεται στην παρούσα προγραμματική περίοδο.

Αφορά επίσης Δράσεις οι οποίες είναι για τα Σχέδια Διαχείρισης των περιοχών NATURA. Τα Σχέδια Διαχείρισης των περιοχών NATURA στην παρούσα προγραμματική περίοδο αφορούν όχι μελέτες επί μελετών, όπως μας κατηγορεί πολλές φορές η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά αφορά πλέον τα σχέδια διαχείρισης όχι μόνο των περιοχών οι οποίες προστατεύονται από τους ήδη Φορείς Διαχείρισης αλλά αφορά όλη την περιοχή NATURA 2000.

Οι μελέτες αυτές είναι Σχέδια Διαχείρισης, δεν είναι εκ νέου ΕΠΜ. Οι ΕΠΜ οι οποίες θα υλοποιηθούν, θα υλοποιηθούν κατά περίπτωση όπου απαιτούνται, σύμφωνα με την εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης των συγκεκριμένων περιοχών. Αυτές οι μελέτες θα εκπονούνται από το ΥΠΕΝ, από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και θα συντονιστούν και θα εφαρμοστούν από τις νέες δομές των Φορέων Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών, οι οποίες θα καθοριστούν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Περιλαμβάνει επίσης Δράσεις των Φορέων Διαχείρισης οι οποίες δεν ολοκληρώθηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, εκπόνηση προδιαγραφών για τη λειτουργία χώρων τροφοδοσίας αρπακτικών πτηνών και τη μεγάλη κατηγορία των μελετών μορφολογικών κανόνων δόμησης, η οποία είναι η εκπόνηση των μελετών στις περιοχές εκείνες οι

οποίες δεν είχαν υλοποιηθεί αντίστοιχες μελέτες κατά την περίοδο 2007-2013 με μία πολύ αναλυτική προσέγγιση ως προς νέες προδιαγραφές και νέα αντίληψη και προσέγγιση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Θα περάσω στις Χαρτογραφήσεις και Σχέδια Θορύβου, σε πολεοδομικά συγκροτήματα κυρίως Αθήνα – Θεσσαλονίκη, αστικά συγκροτήματα και δράσεις για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Με επιχειρησιακά σχέδια η αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, κυρίως σε αστικές περιοχές.

Μια αναφορά απλώς να κάνω για τον Άξονα 13 ο οποίος Άξονας 13 είναι ουσιαστικά ακριβώς ίδιος με τον Άξονα 12 με τη διαφορά ότι αφορά μόνο τις περιοχές του Νοτίου Αιγαίου και της Στερεάς Ελλάδος οι οποίες έχουν μικρότερο ποσοστό κοινοτικής χρηματοδότησης, 50% σε σχέση με τις υπόλοιπες.

Οι Δράσεις είναι ακριβώς ίδιες, απλώς ν' αναφέρω ότι η συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα είναι ελάχιστη, είναι 0,1% και συνολικά έχουν γίνει προσκλήσεις για 3.300.000 ευρώ και έχουν ενταχθεί 300.000 ευρώ που ουσιαστικά οι προσκλήσεις και του προηγούμενου Άξονα και του παρόντος Άξονα είναι οι προσκλήσεις που έχουν γίνει για τις ΕΠΜ και τα Διαχειριστικά Σχέδια Λεκανών Απορροής κι έχουν ενταχθεί μόνο τα Διαχειριστικά Σχέδια Λεκανών Απορροής τα οποία ήδη συμβασιοποιούνται και οι ΕΠΜ αμέσως στο επόμενο χρονικό διάστημα πιθανόν και εντός του Οκτωβρίου ή αρχές Νοεμβρίου θα έχουν ενταχθεί και τα σχέδια ΕΠΜ.

Προχωρώ τώρα στον κύριο Άξονα, όπως ανέφερε και η Ζωή ο Άξονας αυτός αποτελεί το 40,15% του Προγράμματος, διότι είναι ουσιαστικά το Ταμείο Συνοχής, περιλαμβάνει τις Δράσεις που εκτελεί και διαχειρίζεται το ΕΠΠΕΡΑΑ αλλά ταυτόχρονα και τις Δράσεις που διαχειρίζεται τα Επιχειρησιακά Προγράμματα σύμφωνα με την εκχώρηση που αναλύθηκε.

Περιλαμβάνει 5 κύριες δράσεις και θεματικές ενότητες, τ' Απορρίμματα, Διαχείριση Υγρών - Στερεών Αποβλήτων, τη Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων, τα λύματα, Διαχείριση Υδατικών Πόρων, Βιοποικιλότητα και Τουρισμό. Το συνολικό ποσό της εξειδίκευσης του Άξονα αυτού είναι 1.642.000.000 ευρώ, έχουν βγει 12 προσκλήσεις με συνολικό ποσό

638.000.000 ευρώ, έχουν γίνει 12 εντάξεις με συνολικό ποσό 66.600.000 ευρώ.

Εδώ να πω σε σχέση με αυτό το οποίο ανέφερε και η Μιμή Κανελλοπούλου, ότι ουσιαστικά ένα μεγάλο ποσό το οποίο θα φανεί στην ενεργοποίηση του Προγράμματος, είναι ένα μεγάλο ποσό των εκχωρήσεων που έχουν γίνει για τα υγρά απόβλητα προς τις Περιφέρειες, οι οποίες ακόμη οι προσκλήσεις αυτές δεν έχουν βγει. Οι προσκλήσεις αυτές είναι περίπου 200.000.000 ευρώ, είναι ένα μεγάλο ποσό το οποίο θα δώσει επίσης μια μεγάλη ανάσα για την επιπλέον ενεργοποίηση του Προγράμματος και ταυτόχρονα και η ενεργοποίηση και των υπολοίπων ποσών τα οποία θα εξειδικευθούν με την 5^η Εξειδίκευση και θα γίνουν και για τ' Απορρίμματα.

Επίσης να πω το εξής εδώ, ότι ναι μεν ο Άξονας αυτός είναι 40,15%, αλλά να δώσω και τη μεγάλη βαρύτητα που έδωσαν και οι ειδικοί και η Ζωή Παπασιώπη, ότι ουσιαστικά Απορρίμματα και Λύματα μας δίνουν ένα ποσό συνολικά περίπου 1.300.000 το οποίο είναι ένα τεράστιο ποσό, δείχνει και το στίγμα και την πολιτική και τους στόχους τους οποίους θέλουμε να πιάσουμε στην επόμενη προγραμματική περίοδο στους δυο αυτούς τομείς.

Ξεκινώ με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Υπάρχουν δυο κατηγορίες κωδικού παρέμβασης, είναι η κατηγορία 17 που είναι Ειδικός Στόχος 26 και η κατηγορία 18 με τον Ειδικό Στόχο 27. η Ολοκληρωμένη.

Η Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων της Δράσης Κωδικού Παρέμβασης 17, περιλαμβάνει τη Διαχείριση Βιοαποβλήτων με εντατικοποίηση Δράσεων Οικιακής Επιτόπιας Κομποστοποίησης, Ανάπτυξη Δικτύων Χωριστής Συλλογής Βιοαποβλήτων και Ανάκτηση Χωριστής Συλλογής Βιοαποβλήτων σε μονάδες Δημοτικής Κομποστοποίησης.

Οι Δράσεις αυτές κατανέμονται, αφ' ενός μεν υπάρχουν δράσεις οι οποίες εκτελούνται και διαχειρίζονται από την ΕΥΔ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και υπάρχουν και τάξεις βιοαποβλήτων που διαχειρίζονται και από τις Περιφέρειες με εκχώρηση που είναι στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής, Ηπείρου, Ιονίων, Δυτικής Ελλάδος, Στερεάς, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης.

Άλλη δράση σημαντική είναι η δημιουργία Πράσινων Σημείων. Είναι μια Δράση η οποία έχει μπει το τελευταίο διάστημα στη ζωή μας και με την καινούργια νομοθεσία η οποία έχει προωθηθεί και έχει εγκριθεί αλλά και με τον εθνικό σχεδιασμό, περιλαμβάνει εγκαταστάσεις Πράσινων Σημείων σε αστικά κέντρα κατά προτεραιότητα και δικτύωση και εγκατάσταση Πράσινων Σημείων για ενιαία παρακολούθηση και συντονισμό υλικών και αγαθών.

Επίσης περιλαμβάνει τη δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επαναχρησιμοποίηση επισκευής ειδών και αγαθών.

Οι Δράσεις αυτές, και η διαχείριση βιοαποβλήτων και η δημιουργία Πράσινων Σημείων, έχουν βγει στην πρόσκληση των απορριμμάτων, συμμετέχουν στο ποσό των 23.000.000 ευρώ στην πρόσκληση που έχει βγει για τ' απορρίμματα από την ίδια ΥΜΕΠΕΡΑΑ και λόγω του ότι είναι σ' εξέλιξη η έγκριση των Περιφερειακών Σχεδιασμών των Περιφερειών, δεν υπάρχει δέσμευση διακριτοποίησης των ποσών αυτών ανά Δράση όπως είναι μέσα στην πρόσκληση, δηλαδή 10.000.000 και 13.000.000 ευρώ αλλά υπάρχει η δυνατότητα ανάλογα με τις ανάγκες να βγουν προσκλήσεις και από τις Περιφέρειες στο συνολικό ποσό. Και γενικά αντιμετωπίζεται συνολικά η Δράση αυτή και όχι διακριτά.

Οι Δράσεις της κατηγορίας του Κωδικού Παρέμβασης 18 αφορούν την ολοκληρωμένη πλέον Διαχείριση Αστικών Αποβλήτων. Χωρίζεται σε δυο κατηγορίες: Τη Διαχείριση αποβλήτων σε νησιά πλην Κρήτης που περιλαμβάνει Μονάδες Ανάκτησης, ΚΔΑΥ, Κομποστοποίηση, Μονάδες κτλ., ΧΥΤΥ και πάντα ΧΥΤΥ όταν περιλαμβάνεται ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων σύμφωνα με τον ΠΕΣΔΑ.

Στη συγκεκριμένη κατηγορία γίνεται η ολοκλήρωση ορισμένων ΧΥΤΑ οι οποίοι είχαν ξεκινήσει την προηγούμενη Προγραμματική για να υλοποιούνται όπως στη Νάξο και στη Ρόδο και είναι έργα phasing και επίσης περιλαμβάνονται Δράσεις σε ΣΜΑ, Σταθμό Μεταμόρφωσης και Σταθμό Μεταμόρφωση ανακυκλώσιμων αποβλήτων καθώς και υποδομές ανάκτησης και διάθεσης.

Στην πρόσκληση η συγκεκριμένη Δράση συμμετέχει κατά 40.000.000 ευρώ. Ολοκλήρωση και συμπλήρωση επίσης σε Διαχείριση

Αποβλήτων πλέον σε όλη την υπόλοιπη χώρα, εκτός νησιών που περιλαμβάνει τις ίδιες Δράσεις, Μονάδες Ανάκτησης Υπολειπόμενων Συμμίκτων, ΧΥΤΥ, Μονάδες Κομποστοποίησης αλλά διαδημοτικές, ΣΜΑ και ΣΜΑΥ, ΧΥΤΑ σύμφωνα με τους ΟΕΔΑ καθώς και διάφορες άλλες Δράσεις που αναφέρονται μέσα στους ΠΕΣΔΑ των Περιφερειών.

Στην πρόσκληση η συγκεκριμένη Δράση συμμετέχει κατά 210.000.000 ευρώ. Υπάρχουν επίσης και οι εκχωρήσεις στις Περιφέρειες οι οποίες ακολουθούν την ίδια διαδικασία και την ίδια προσέγγιση. Εδώ απλώς θα ήθελα ν' αναφέρω ότι η πρόσκληση αυτή όπως ανέφερε και η Ειδική, ήταν πραγματικά μια πολύ έντονη παρέμβαση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και γενικά στη χώρα, θέσεις και προσεγγίσεις που δεν είχαν γίνει μέχρι τώρα, τ' αντιμετωπίζουμε συνολικά και μπορώ να πω ότι η ανταπόκριση των Περιφερειών στην πρόσκληση αυτή είναι πάρα πολύ σημαντική.

Είμαστε στη φάση της αξιολόγησης, είναι μια πολύ δύσκολη πρόταση, πολύ ενδιαφέρουσα, πολύ σημαντική, πολύ ωραία φτιαγμένη και οργανωμένη, αλλά είναι πάρα πολύ δύσκολη γιατί έχει πάρα πολλές παραμέτρους, ξεκινώντας από την απλή περιγραφή και την ωρίμανση των έργων μέχρι και τα θέματα των κρατικών ενισχύσεων τα οποία σε συνεργασία και με την ΕΥΣΕ προσπαθούμε και τα λύνουμε ad hoc και συνολικά.

Στις δράσεις αυτές, στις Δράσεις της κατηγορίας Παρέμβασης 18 περιλαμβάνονται και Δράσεις από εκχώρηση στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης που ουσιαστικά προχωρούν, Δράσεις που ξεκίνησαν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο όπως είναι ο ΧΥΤΥ Ανατολικού Τομέα, οι Δράσεις Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην Καβάλα και στη Θράκη καθώς και η συμπλήρωση υποδομών ΧΥΤΑ Ξάνθης.

Περιλαμβάνονται Δράσεις για τις Μονάδες Επεξεργασίας ΕΕΛ από το ΕΠΠΕΡΑΑ και από Περιφέρειες σε εκχώρηση και τέλος, περιλαμβάνεται στο συνολικό ποσό πρόσκλησης 13.000.000, η πρόσκληση αυτή έχει βγει ξεχωριστά από την πρόσκληση Διαχείρισης Αποβλήτων, που ουσιαστικά είναι οι δράσεις της ΜΑΒΕ που είναι η αποκατάσταση των κτιριακών εγκαταστάσεων στην Κοζάνη που επεξεργάζονταν παλιά τον αμίαντο.

Το έργο αυτό ολοκληρώνει το έργο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου που ήταν ουσιαστικά η απορρύπανση και η αποκατάσταση των εδαφών από αμίαντο και τώρα ολοκληρώνεται με την αποκατάσταση και του κτιριακού συγκροτήματος. Και παράλληλα, είναι οι δράσεις που αφορούν το ΥΠΕΘΑ και κυρίως την 9^η ΜΣΕΠ στο Βόλο και το αεροδρόμιο της Λάρισας, με αποκατάσταση ρυπασμένων εδαφών με ταυτόχρονη διαχείριση απορριμμάτων εντός των Μονάδων.

Η άλλη μεγάλη Δράση είναι η Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων. Η Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων όπως σας έκανε και ανάλυση η Ζωή, αφορά Δράσεις που κάνει το ΕΠΠΕΡΑΑ και Δράσεις οι οποίες εκχωρούνται στις Περιφέρειες. Συνολικά οι προσκλήσεις οι οποίες έχουν εκδοθεί από το συνολικό ποσό των 642.000.000 είναι 49.000.000 ευρώ για το ΕΠ ΠΕΠΠΕΡΑΑ και 150.000.000 για την Περιφέρεια Αττικής.

Αφορούν καθαρά οικισμούς Γ' Προτεραιότητας και ειδικά για την πρόσκληση της Αττικής των 150.000.000 ευρώ στο συνολικό ποσό που έχει εκχωρηθεί στην Αττική που είναι 239.000.000, αφορούν την κάλυψη των υποχρεώσεων και τη μείωση και το σταμάτημα των προστίμων που πληρώνει η χώρα για τους οικισμούς Β' Προτεραιότητας, Ραφήνα, Μαραθώνα, Νέα Μάκρη, Αρτέμιδα.

Μην κοιτάτε που το πέρασα πολύ γρήγορα, είναι η πιο σημαντική κατηγορία Δράσης για το Πρόγραμμά μας και μπορώ να πω ότι είναι πιο μεγάλη προτεραιότητα, δε θέλω να πω από τ' Απορρίμματα, αλλά είναι πολύ πιο μεγάλη εκκρεμότητα και Προτεραιότητα γιατί θα είναι το επόμενο, πιστεύω αργά, πρόστιμο για τη χώρα.

Περνάμε τώρα στη Διαχείριση Υδατικών Πόρων. Η διαχείριση Υδατικών Πόρων περιλαμβάνει και αυτό δύο κατηγορίες Δράσεων. Η πρώτη Δράση είναι Δράσεις Υποδομών, που αφορούν έργα Ύδρευσης, τα οποία είναι έργα phasing που είχαν δρομολογηθεί κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ολοκληρώνονται στην παρούσα, αφορά την ύδρευση των Παξών, το Φράγμα Σούρπη στο Μαυρομάτη, την ύδρευση Καρδίτσας από το Σμόκοβο, την ύδρευσης της Αμφιλοχίας και τον Αποσελέμη.

Το έργο αυτό, η πρόσκληση αυτή που έχει εκδοθεί είναι 30.000.000 ευρώ, έχουν έρθει προτάσεις κι έχουν ενταχθεί και δύο έργα. Η άλλη Δράση είναι τα έργα της αφαλάτωσης για την ικανοποίηση αναγκών σε νησιωτικές κυρίως περιοχές και κυρίως σε περιοχές που είναι πάρα πολύ ακριβό το νερό για να μεταφερθεί και ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα, μεγάλο κόστος μεταφοράς.

Η πρόσκληση ήταν 16.000.000, έχουν κατατεθεί προτάσεις οι οποίες έχουν καλύψει το σύνολο της πρόσκληση και μάλιστα είμαστε στη φάση ειδικά για τις αφαλατώσεις να εντάξουμε και όλες τις πράξεις που είναι πολύ σημαντικά νησιά. Είναι η Σαντορίνη, η Σκύρος, οι Φούρνοι, το Μαλεβίζι, είναι νομίζω και η Νάξος και η Σκύρος.

Οι Δράσεις αυτές πιστεύουμε ότι εντός του Νοεμβρίου θα έχουν ενταχθεί. Εκτός από τη Σαντορίνη που είναι μια πιο μεγάλη παρέμβαση, επειδή οι άλλες Δράσεις είναι προμήθειες, υπάρχει περίπτωση με καλό συντονισμό στην επόμενη καλοκαιρινή περίοδο να έχουν νερό από τα Προγράμματα τα δικά μας χωρίς το μεγάλο κόστος μεταφοράς. Και είναι και τα έργα της ύδρευσης της νήσου Κέρκυρας.

Η άλλη Δράση εκτός των υποδομών αφορά Δράσεις οι οποίες είναι Δράσεις Μελετών και Βασικών Υποδομών όπως είναι η Εφαρμογή της Οδηγίας για τα Κολυμβητικά Ύδατα. Ήδη έχει βγει πρόσκληση από την Υπηρεσία μας, εντάχθηκαν τα έργα και έχουν υλοποιηθεί στην Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου και της Στερεάς οι αντίστοιχες Δράσεις.

Έχουμε την παρακολούθηση και καταγραφή των θαλάσσιων υποπεριοχών που ουσιαστικά είναι τα έργα της Θαλάσσιας Στρατηγικής η οποία είχε ξεκινήσει για υλοποίηση στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ολοκληρώνεται στην παρούσα.

Έχουμε το Δίκτυο Παρακολούθησης και Καταγραφής της κατάστασης που μετρά ποιότητα, ποσότητα πίεσης και χρήσης των υδάτων στα επιφανειακά και τα υπόγεια, είναι το έργο το οποίο υλοποιείτο στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και συνεχίζεται, όχι ως phasing αλλά ως νέο έργο στην παρούσα προγραμματική περίοδο.

Είναι η παρακολούθηση λειτουργίας και εγκαταστάσεων των ΕΕΛ και η Πορεία Εφαρμογής της Οδηγίας 91271. Είναι η Αναβάθμιση

Δικτύων Ύδρευσης και Περιορισμός Διαρροών και είναι και η Διαχείριση Υδάτων της Λεκάνης του Ασωπού Ποταμού με το διυλιστήριο νερού και τα έργα μεταφοράς.

Εδώ ν' αναφέρω ότι στην πρόσκληση που έχουμε βγάλει γι' Αναβάθμιση Δικτύων Ύδρευσης και Περιορισμό Διαρροών, η ανταπόκριση ήταν πέρα από κάθε αναμενόμενο. Ενώ είχαμε ένα ποσό 30.000.000 μ' έναν ανώτατο προϋπολογισμό κατάθεσης 1.500.000, έχουν κατατεθεί 150 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού 200.000.000 ευρώ.

Είναι ένα δύσκολο εγχείρημα για την υπηρεσία μας, να μπορέσουμε με συγκριτική αξιολόγηση, αυτό που ανέφερε και η Ειδική, να μπορέσουμε να βρούμε τις καλύτερες προτάσεις για να μπορέσουμε να τις εντάξουμε. Έχουμε βέβαια κριτήρια τα οποία μπορούν να μας βοηθήσουν απόλυτα και είμαστε στη φάση της αξιολόγησης της πληρότητας για να προχωρήσουμε άμεσα μετά στην αξιολόγηση επί της ουσίας.

Έργα Βιοποικιλότητας, τα οποία κυρίως είναι τα έργα που αφορούν την Εφαρμογή Διαχείρισης στις Προστατευόμενες περιοχές, πιλοτικές εφαρμογές του ΠΑΘ, του Σχεδίου Προτεραιότητας, έργα Ερμηνείας Περιβάλλοντος που είναι υπολειπόμενα έργα από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο που δεν πρόλαβαν να ολοκληρωθούν και η διασύνδεση οικολογικών διαδρομών με τη φύση, ουσιαστικά αυτό που είχατε ζητήσει και σαν κοινότητα, τα έργα σύνδεσης, φύσης, πολιτισμού.

Και τέλος είναι οι Μορφολογικοί Κανόνες Δόμησης που περιλαμβάνουν την ψηφιοποίηση του συστήματος καθώς και Μορφολογικούς Κανόνες στις τουριστικές περιοχές.

Η επόμενη κατηγορία είναι η Αξιοποίηση του Δημόσιου Τουριστικού Κεφαλαίου που περιλαμβάνει παρεμβάσεις αναβάθμισης κι εκσυγχρονισμού για την ανάδειξη επιστημονικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών πάρκων με υποδομές για την ανάπτυξη πολιτιστικών, αθλητικών και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, υπαίθριων χώρων εκδηλώσεων, αναψυχής και παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

Είναι παρεμβάσεις γι' αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος με παρεμβάσεις και ανακαίνιση κτιρίων σημαντικών, δημοτική κτιρίων ή δημόσιων κτιρίων, ιστορικού και περιβαλλοντική ή πολιτιστικού

ενδιαφέροντος, με χρήση ως Πολιτιστικά, Πνευματικά Κέντρα ή κέντρα για Δημόσιες Υπηρεσίες.

Και οι Παρεμβάσεις Αναβάθμισης Περιβαλλοντικά Τραυματισμένων Τοπίων με ειδικές εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως Δημοτικές Κατασκηνώσεις – κάμπινγκ σε περιοχές οι οποίες είναι περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος. Η πρόσκληση αυτή όπως και η πρόσκληση των Διαρροών είχε επίσης πολύ μεγάλη ανταπόκριση από το συνολικό προϋπολογισμό των 28.800.000 που βγήκε για τις τρεις δράσεις, η ανταπόκριση ήταν 90 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού περίπου 100.000.000 ευρώ.

Τέλος είναι η Δράση Πράσινες Αγροτικές και Νησιωτικές Κοινότητας. Είναι μια Δράση η οποία περιλαμβάνει πιλοτικά, επιδεικτικά έργα στην τοπική κοινωνία και κυρίως σε Δήμους όχι τόσο μεγάλους δήμους, αλλά σε περιοχές οι οποίες είναι εκτός του μεγάλου αστικού ιστού. Είναι Δράσεις μικτές, εμπλέκονται και Δράσεις Υποδομών αλλά και Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.

Είναι μια Δράση η οποία είχε ξεκινήσει με επιστεύοντα το ΚΑΠΕ, την προηγούμενη προγραμματική περίοδο η όμως για θέμα χρόνου και λόγω εξυγίανσης και κλείσιμο του Προγράμματος, δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί.

Εδώ ολοκληρώνω, σας ευχαριστώ, απλώς ήθελα να επισημάνω πάρα πολύ σημαντικά, επειδή η Κοινότητα ζητά συνεχώς αν θα συνεργαστούμε πολύ καλά με τις Περιφέρειες, μπορώ να πω ότι οι συνάδελφοι από τις Περιφέρειες είναι άψογοι και θέλω να το πω αυτό πραγματικά γιατί στον τελευταίο έλεγχο από την ΕΔΕΛ, το 713, μέσα σε δυο μέρες ήρθαν να παρουσιάσουν τους φακέλους από την ΕΔΕΛ απ' όλη την Ελλάδα.

Άψογοι, πήγαν πολύ καλά και θεωρώ ότι αυτό θα συνεχιστεί και στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Πατσιαιώτη και τον κ. Μαμαλούγκα, ήταν πολύ μεγάλος ο όγκος της πληροφορίας, αλλά ουσιαστικά είχατε νομίζω με κάθε λεπτομέρεια αυτό που στην αρχική εισήγηση ειπώθηκε μ' έναν αριθμό, τι τελικά είναι αυτές οι 47 προσκλήσεις οι οποίες έχουν εκδοθεί από πέρυσι το καλοκαίρι μέχρι σήμερα.

Έχει ένα ενδιαφέρον να πούμε και για μένα είναι σημαντικό, γιατί ίσως στην αρχική μου εισήγηση αναφέρθηκα μόνο στα ποσοτικά στοιχεία της ενεργοποίησης, έχει σημασία να τονίσουμε και τον ποιοτικό χαρακτήρα αυτών των προσκλήσεων και τον πολυθεματικό.

Κάνοντας μια σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο ενεργοποίησης του Προγράμματος, που μπορεί κάποιος να πει και ποσοτικά με όρους διαθέσιμου προϋπολογισμού οι προσκλήσεις δείχνουν ένα μεγαλύτερο βαθμό ενεργοποίησης για το 2014-2020 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2007-2013, έχει ένα ενδιαφέρον να δούμε ότι αυτές οι προσκλήσεις αγγίζουν πάρα πολλές θεματικές ενότητες και στο κομμάτι των Μεταφορών και στο κομμάτι του περιβάλλοντος.

Η τελευταία εισήγηση του Μαμαλούγκα έδειξε ότι έχουν βγει προσκλήσεις από τα, επιτρέψτε μου, συμβατικά μελετητικά τω υποχρεώσεων που αφορούν το ΥΠΕΝ μέχρι τα λύματα, τα απορρίμματα, τον τουρισμό. αυτό το 60% που φαίνεται να υπάρχει ως διαφορά μεταξύ της Εξειδίκευσης και των προσκλήσεων που έχει βγει, παρατήρηση πρώτη και το αναφέρω μιας και είναι εδώ και όλοι οι δικαιούχοι μας οι μεγάλοι δικαιούχοι μας, εκπρόσωποι των δυνητικών δικαιούχων μας αλλά και οι φορείς πολιτικής, όπως παρατηρήσατε στις παρουσιάσεις, έχουν εκδοθεί από την πλευρά μας το σύνολο των προσκλήσεων που είμαστε υποχρεωμένοι να εκδώσουμε.

Δεν εκδόθηκαν μόνο οι προσκλήσεις που αφορούν και σκοντάφτουν σε σημαντικές Αιρεσιμότητες όπως είναι τα ενεργειακά, όταν θα υπάρξει επικαιροποίηση του ΚΕΝΑΚ αυτά τα 100.000.000 στον Άξονα 10 θα βγουν σε μια πρόσκληση η οποία ήδη αρχίζει και δουλεύεται. Δεν έχει εξειδικευθεί ένα κομμάτι το οποίο αφορά τη βιοποικιλότητα κι εκεί περιμένουμε και από το Υπουργείο Περιβάλλοντος όλο το καινούργιο θεσμικό πλαίσιο που θα αφορά τους Φορείς Διαχείρισης.

Και περνάμε σ' ένα δεύτερο επίπεδο που αφορά τις εντάξεις. Έχουμε δει ότι υπάρχουν προσκλήσεις στις οποίες δεν έχουμε εντάξεις. Δεν έχουμε εντάξεις, γιατί δεν έχουμε υποβολές Τελικών Δελτίων. Εκεί λοιπόν ζητάμε στο πλαίσιο της γενικότερης ενεργοποίησης, στην οποία αναφέρθηκε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την άμεση ανταπόκριση των δικαιούχων μας με την υποβολή Τεχνικών Δελτίων.

Πιάνομαι από το τελευταίο σημείο της εισήγησης Μαμαλούγκα σχετικά με την πολύ καλή συνεργασία που υπάρχει με τα ΠΕΠ. Υπάρχει μια πάρα πολύ καλή συνεργασία η οποία με κάνει να αισθάνομαι ασφαλής σχετικά μ' αυτό το σχεδόν 50% του προϋπολογισμού του Προγράμματος το οποίο έχει εκχωρηθεί προς διαχείριση για τα ΠΕΠ.

Έχει γίνει μια πάρα πολύ σημαντική δουλειά η οποία ξεπερνά το κομμάτι της διαχείρισης των συγκεκριμένων πόρων του Προγράμματος. Στις παρουσιάσεις που θα σας κάνει στη συνέχεια η Ζωή Παπασιώπη και θα αφορά τις εκχωρήσεις των λυμάτων και τα έργα phasing, σ' αυτό το πλαίσιο στο οποίο ουσιαστικά έχουμε φτάσει σ' επίπεδο έργο για το τι θα ενταχθεί στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος και τι θα ενταχθεί στις αντίστοιχες προσκλήσεις που θα βγάλει το ΠΕΠ, καταφέραμε και καταγράψαμε όλες τις ανάγκες ειδικά στο κομμάτι των λυμάτων που αφορούν τους οικισμούς Γ' Προτεραιότητας και όλα εκείνα τα έργα τα οποία αυτή τη στιγμή μπορεί να μην έχουν διαθέσιμο προϋπολογισμό.

Για μας όμως αυτό αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στοιχείο το οποίο ήδη έχει αποτυπωθεί στην εισήγησή μας σαν Ειδική Γραμματεία προκειμένου να συζητήσουμε τη ρήτρα αναθεώρησης και τα 970.000.000 που εισρέουν μέσα στο 2017, οπότε θεωρούμε ότι έχουμε βάσιμες, με βάση τη δουλειά που έχει γίνει και την καταγραφή σε επίπεδο πια προϋπολογισμού έργου και εκτίμησης, ότι απ' αυτό το καινούργιο ποσό που θα έρθει με πολύ σοβαρές πιθανότητες, ένα σημαντικό ποσό για την κάλυψη αυτών των αναγκών, για την υλοποίηση αυτών των έργων.

Προχωράμε λοιπόν στη Ζωή Παπασιώπη, η οποία θα κάνει δυο παρουσιάσεις, τις λέω κατευθείαν για να τις κάνετε κατευθείαν. Αφορούν τις εκχωρήσεις για το κομμάτι των λυμάτων των οικισμών Γ' Προτεραιότητας, θ' αναφερθεί σύντομα στους ετήσιους στόχους του προγράμματος, τα έργα phasing και τον κατάλογο των μεγάλων έργων, θα σας παρουσιαστεί, ο οποίος πρέπει να εγκριθεί στο τέλος και από την Επιτροπή.

«Μεγάλα έργα του Προγράμματος. Ενημέρωση για επόμενες ενέργειες και έγκριση της τροποποίησης του πίνακα Μεγάλων Έργων»

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Η Ειδική Γραμματέας είπε τον πυρήνα αυτών των δύο slides που ήθελα να σας δείξω για να σχολιάσουμε τη δραστηριότητα που έγινε από μεριάς της Υπηρεσίας σε συνεργασία με τους Ενδιάμεσους Φορείς μας, με τις Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ και που αφορά στο πώς προχωράμε για την αντιμετώπιση των παρεμβάσεων που θα γίνουν με πόρους του Ταμείου Συνοχής του Προγράμματός μας, είτε πόρους του Ταμείου Συνοχής που είναι στις εκχωρήσεις είτε αυτούς που διαχειριζόμαστε εμείς σαν Αρχή Διαχείρισης και που αφορούν στα έργα συλλογής κι επεξεργασίας λυμάτων.

Στόχος μας είναι να μπορέσουμε να κάνουμε τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων για να καλύψουμε κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό με τους διαθέσιμους πόρους τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης της χώρας μας στις απαιτήσεις της Οδηγίας 91271 που αφορά στην επεξεργασία των αστικών λυμάτων.

Εργαλείο μας γι' αυτή τη δουλειά και ήταν πάρα πολύ σημαντικό το ότι το είχαμε, είναι ο κατάλογος που μας δόθηκε από τον Ειδικό Γραμματέα Υδάτων, ο πίνακας της ΕΓΥ όπως τον λέμε όλοι μεταξύ μας, και είναι αυτός στον οποίο βασίζεται όλη η δουλειά της καταγραφής που έχουμε κάνει, των αναγκών για να μπορέσουμε να έχουμε την πλήρη εικόνα.

Η εικόνα που θα σας δείξω και η πορεία μας από δω και πέρα στηρίζεται στον πιο πρόσφατο πίνακα της ΕΓΥ και στις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 30/6. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει το σύνολο των οικισμών της χώρας που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας και τους κατατάσσει στις κατηγορίες Α', Β' και Γ'.

Ο πίνακας της ΕΓΥ περιλαμβάνει 455 οικισμούς. Από την πλευρά τη δική μας έγινε μια ανάγνωση ως το πω έτσι, των στοιχείων του πίνακα, προσανατολισμένη στις ανάγκες που εντοπίζονται για επενδύσεις σε υποδομές, δηλαδή για χρηματοδότηση κατασκευής ή επέκτασης δικτύων αποχέτευσης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων

Αυτός είναι ο πίνακας, δεν ξέρω πόσο καθαρά τον βλέπετε. Ο πίνακας είναι ως εξής: Έχουμε τις 13 Περιφέρειες, έχουμε μια κατηγοριοποίηση, έχουμε κάνει εμείς μια επεξεργασία αυτού του πίνακα της

ΕΓΥ και έχουμε κατηγοριοποιήσει τους οικισμούς σε αυτούς που δεν απαιτούν παρεμβάσεις για χρηματοδότηση υποδομών, γιατί τα έργα τους είτε ολοκληρώθηκαν στο παρελθόν, είναι η πρώτη στήλη, είτε είναι σ' εξέλιξη και πρόκειται να ολοκληρωθούν με χρηματοδοτήσεις από τα Προγράμματα της περιόδου που μόλις πέρας, του 2007-2013 και που κλείνει στην ουσία στο τέλος της χρονιάς ή για κάποια ημιτελή έργα μπορεί να φτάσει και λίγο πιο πέρα.

Αλλά στην ουσία οι δύο πρώτες στήλες έχουν του οικισμούς που δεν απαιτούν πλέον άλλη χρηματοδότηση έργων προς το παρόν, για να είναι συμμορφωμένοι. Στη συνεργασία που είχαμε με κάθε μία από τις Περιφέρειες, έχουμε καταγράψει ότι θα χρηματοδοτηθούν από τους πόρους της εκχώρησης. Πρόκειται ως επί το πλείστον για έργα phasing με μια εργολαβία αν υπάρχουν δύο υποέργα κατασκευής τουλάχιστον το ένα είναι σε φάση κατασκευής.

Επίσης σε περιπτώσεις που υπήρχαν κι επιπλέον πόροι, να καλύψουν κι άλλα έργα πέρα από αυτά που είναι σ' εξέλιξη σαν phasing, με μια δεύτερη πρόσκληση συμφωνήθηκε ότι οι Περιφέρειες, με συγκριτική αξιολόγηση. Αυτή η πρώτη θα είναι μια πρόσκληση με άμεση αξιολόγηση, θα προχωρήσουμε και σε έκδοση για το υπόλοιπο του ποσού που τους απομένει για να καλέσουν νέα και μεταφερόμενα έργα.

Εδώ έχουμε πια αρχίσει να συμβαδίζουμε με την άποψη της Επιτροπής, ότι είναι μεταφερόμενα με την έννοια του ότι έχουν μόνο μια μελέτη, ό,τι δεν έχει ξεκινήσει η κατασκευή για να ενταχθεί. Στην κίτρινη στήλη είναι τα έργα τα οποία επίσης έχουν καταγραφεί σ' αυτή την αλληλογραφία, ότι θ' αναλάβουμε από το κεντρικό Πρόγραμμα ανάλογα με τη διαθεσιμότητα πόρων λέμε πάντα.

Τι σημαίνει αυτό; Όπως ξέρετε, όπως είπαμε προηγούμενα, οι εκχωρήσεις στα λύματα δίνουν ένα συνολικό ποσό 610.000.000 ευρώ στους 13 ΕΦΔ. Το Τομεακό Πρόγραμμα έχει ήδη εκδώσει μια πρόσκληση με το σύνολο του ποσού που έχουμε στο Πρόγραμμα για άλλα 49.000.000. Δηλαδή έχουμε αυτή τη στιγμή 660.000.000 διαθέσιμους πόρους από το Πρόγραμμά μας από το Ταμείο Συνοχής για λύματα.

Η κίτρινη στήλη έτσι όπως αθροίζει, έχει ανάγκη πολύ μεγαλύτερου ποσού για να καλύψει αυτές τις υποδομές, αυτούς τους οικισμούς. Στην πορτοκαλί είναι 4 έργα που ξέρουμε ήδη ότι τα έχουν εντάξει τα Περιφερειακά Προγράμματα είτε phasing από την προηγούμενη περίοδο είτε ξέρουμε, έχουν καταγραφεί ότι θα τα χρηματοδοτήσουν τα Περιφερειακά Προγράμματα από πόρους του ΕΤΠΑ, του Προγράμματός τους.

Και τέλος υπάρχει η ροζ στήλη η τελευταία που τη λέμε «τα ορφανά», είναι έργα για τα οποία είτε δεν έχουμε εικόνα είτε δεν υπάρχουν μελέτες, δεν έχουν γίνει οι μελέτες που απαιτούνται για να προετοιμαστούν τα έργα.

Αν δούμε τα μεγάλα σύνολα του πίνακα λοιπόν βλέπουμε ότι από τους 455 οικισμούς που περιλαμβάνονται στον πίνακα της ΕΓΥ, οι δυο πρώτες στήλες που είναι τα τελειωμένα έργα που έχουν καλυφθεί οι ανάγκες είναι 241 οικισμοί, άρα μας περισσεύουν 214 οικισμοί να τους καλύψουμε από πόρους της παρούσας, από δω και πέρα, για να έχουμε μια πλήρη συμμόρφωση στις απαιτήσεις της Οδηγίας.

Απ' αυτούς τους 214 οικισμού, αν οι 4 καλυφθούν από τα Προγράμματα του ΕΤΠΑ, από τα Περιφερειακά Προγράμματα, μας μένουν εμάς 210 οικισμοί για να μπορέσουμε να τους καλύψουμε. Αυτή η εκτίμηση που υπάρχει σήμερα σε μια προσέγγιση των αναγκών σε όρους πια προϋπολογισμού, όχι αριθμού οικισμών που απαιτούν οι παρεμβάσεις, είναι της τάξης των 930 περίπου σε κοινοτική συνδρομή ή 1.100.000, 1.120.000 σε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη.

Εδώ συγνώμη στους συναδέλφους της Επιτροπής, στην Τεχνική Σύσκεψη είχα μπερδέψει, σε μια περίπτωση έλεγα «κοινοτική» στα άλλα «δημόσια δαπάνη» και είναι λίγο διαφορετικά τα νούμερα. Η τάξη μεγέθους είναι αυτή. Βέβαια, η προσέγγιση του κόστους, της δαπάνης που θ' απαιτηθεί για να καλυφθούν οι ανάγκες της χώρας, δεν είναι με τον ίδιο βαθμό ακρίβειας για όλες τις κατηγορίες.

Για όσα έχουμε στα χέρια μας και είναι έργα phasing, είτε δικά μας είτε των Περιφερειών, ξέρουμε, έχουμε πολύ σαφέστερη εικόνα της ανάγκης και του προϋπολογισμού. Για όσα έργα έχουμε ήδη τις μελέτες σ' εξέλιξη, επίσης έχουμε μια αρκετά σαφή και καλή προσέγγιση. Εδώ το νούμερο που σας είπα είναι η εκτίμηση του πού θα φτάσει το κόστος, δηλαδή

δεν είναι οι προϋπολογισμοί δημοπράτησης, αλλά η συμβατική με κάποιες υποθέσεις δαπάνη, αυτό που θα χρειαστεί πραγματικά να δαπανηθεί στο τέλος.

Τέλος για τα «ορφανά» ή για κάποια άλλα έργα που οι μελέτες είναι ακόμα πρώιμες, δεν έχουμε πολύ, όπως είναι κατανοητό, ακριβή προσέγγιση των προϋπολογισμών και του κόστους. Άρα, γι' αυτά τα νούμερα που σας λέω είναι με το επίπεδο της σημερινής εικόνας και γνώσης που έχουμε για τα έργα.

Αυτή τη στιγμή σε ποιο σημείο είμαστε: Έχουν γίνει όλες οι ενέργειες με τελευταία και αυτή την πρόσφατη τροποποίηση που σας ανέφερα προηγούμενα, της ΥΑ Εκχωρήσεων για να μεταφερθούν κάποιοι πόροι με βάση τα συμφωνηθέντα με τις Περιφέρειες για να καλύψουν τα έργα των λυμάτων που είχαμε πει και από κει και πέρα είμαστε σε συνεργασία με συναδέλφους και μπορούν να εκδοθούν οι προσκλήσεις, μας έχουν στείλει κάποιες Περιφέρειες τις προσκλήσεις για να τις σχολιάσουμε.

Μπορούν αν εκδοθούν πια, υπάρχουν όλα τα εργαλεία στα χέρια μας και κυρίως στα χέρια των Ενδιάμεσων Φορέων των συναδέλφων των Διαχειριστικών για να εκδώσουν άμεσα τις προσκλήσεις για τα λύματα. Μπορούν δηλαδή, ελπίζουμε στον επόμενο μήνα να έχουν εκδοθεί οι προσκλήσεις και τουλάχιστον για τα phasing έργα να μπορέσουμε να κάνουμε και κάποιες εντάξεις πριν το τέλος της χρονιάς.

Αυτή είναι η συνολική εικόνα, βέβαια έχουν σταλεί σε όλες τις Περιφέρειες και οι πίνακες με τα έργα της κάθε Περιφέρειας, τους έχουν στα χέρια τους κι αυτοί σαν εργαλείο, αυτοί οι πίνακες έχουν αναρτηθεί και στα sites μας επομένως είναι μια πληροφορία που μπορεί κανείς να τη δει και να τη σχολιάσει και να την επεξεργαστεί. Αλλά είναι μια όσο μπορούσαμε καλή καταγραφή της κατάστασης.

Το επόμενο θέμα που έχουμε είναι οι στόχοι δαπανών για το έτος 2016. Είναι κι αυτό ένα στοιχείο της εξέλιξης της υλοποίησης του Προγράμματος αφού κλείσαμε τον κύκλο των Εξειδικεύσεων και Προσκλήσεων.

Οι στόχοι που είχαν τεθεί για το Πρόγραμμά μας είναι δυο κατηγοριών. Αυτούς που λέμε δημοσιονομικούς ή μνημονιακούς, οι οποίοι

έχουν μια συνολική συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη 645.000.000, βλέπετε εδώ την κατανομή στα δυο Ταμεία, ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής, με αντίστοιχη κοινοτική συνδρομή 537.000.000.

Ο στόχος όμως που κυρίως ενδιαφέρει και την Επιτροπή και αναφέρθηκε και στην εισήγηση της κας Κανελλοπούλου, είναι το πού πρέπει να φτάσουν οι δαπάνες που θα έχουμε δηλώσει στο τέλος του Δεκεμβρίου στο σύστημα, στο ΟΠΣ για να διασφαλίσουμε την προχρηματοδότηση του 7%. Ο στόχος αυτός είναι για μεν το ΕΤΠΑ 95.000.000, για δε το Ταμείο Συνοχής 245.000.000 ευρώ.

Η εκτίμησή μας, οι προβλέψεις μας ανά Ταμείο, είναι ότι θα τον πετύχουμε αυτό τον στόχο. Δηλαδή αυτός ο στόχος της προχρηματοδότησης που είναι 340.800.000 μέχρι το τέλος του Δεκέμβρη, λέμε ότι εμείς ελπίζουμε ότι θα έχουμε φτάσει 395.000.000 μέχρι το τέλος της χρονιάς, σε δηλωθείσες δαπάνες, ξαναλέω.

Επίσης, τον πετυχαίνουμε και ανά Ταμείο. Δηλαδή έναντι του στόχου των 95.000.000 που ήταν για το ΕΤΠΑ εμείς έχουμε δώσει εδώ μια πρόβλεψη για 108.000.000 και έναντι του στόχου των 246.000.000 που είναι το Ταμείο Συνοχής, δίνουμε 287.000.000.

Η πρόβλεψη αυτή ανά Τομέα αναλύεται αμέσως στη συνέχεια και λέει ότι από ταις μεταφορές περιμένουμε τα 272.000.000 και από το Περιβάλλον τα 123.000.000 ευρώ. Αν ρωτούσε κανείς «πόσα έχετε δηλώσει μέχρι σήμερα;», θα δείτε ότι έχουμε δηλώσει ούτε το 1/10. Έχουμε δηλώσει 33.000.000. Και θα έλεγε κανείς ότι, αν ανοίγατε δηλαδή όλοι το ΟΠΣ, γιατί όλοι έχετε πρόσβαση, θα βλέπατε αυτό το νούμερο.

Υπό κανονικές συνθήκες, όταν κανείς βλέπει ότι μέχρι το τέλος Οκτωβρίου έχουν δηλωθεί λιγότερο από το 1/10 των δαπανών, θα έλεγε ότι ο στόχος είναι ανέφικτο να επιτευχθεί. Δεν είναι ακριβώς έτσι όμως η εικόνα για φέτος ειδικά. Γιατί; Γιατί τα χρήματα τα οποία αναμένουμε και έχουμε βάλει στην πρόβλεψη, ξέρουμε σε πολλές των περιπτώσεων ότι είναι χρήματα τα οποία ήδη έχουν δοθεί στους τελικούς αποδέκτες. Δηλαδή είναι ήδη πραγματοποιηθείσες πληρωμές.

Αφορούν κυρίως έργα phasing τα οποία ακόμη δεν έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμά μας. Άρα η πρόκληση και το δύσκολο στοιχείο, δεν

είναι τόσο να παραχθούν οι δαπάνες, όσο να γίνουν οι απαιτούμενες διοικητικές ενέργειες από τους φορείς όπως ανέφερε προηγουμένως η Ειδική Γραμματέας, δηλαδή να αντιδράσουν γρήγορα και να μας στείλουν απαντώντας στις προσκλήσεις που έχουν βγει εγκαίρως τις προτάσεις τους, που κολλάνε οι προτάσεις και γιατί δεν έρχονται για τα phasing έργα, στο θέμα του κλεισίματος και του διαχωρισμού.

Άρα πολλοί φορείς έχουν στα χέρια τους όλη την πληροφορία, πρέπει να κάνουν μια προσπάθεια να μας στείλουν πάρα πολύ γρήγορα όσο το δυνατό νωρίτερα, τα έργα phasing με το σωστό διαχωρισμό για να μπορέσουμε εμείς τόσο να χρησιμοποιήσουμε αυτή την πληροφορία για το κλείσιμο των έργων του 2007-2013 όσο και κυρίως να προλάβουμε να κάνουμε τις εντάξεις μέχρι το τέλος Νοέμβρη αρχές Δεκέμβρη για να δηλώσουμε στη συνέχεια και τις ήδη πραγματοποιηθείσες δαπάνες.

Αυτό είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο και κρίσιμο θέμα, το αντιλαμβανόμαστε όλοι για να μπορέσουμε να πετύχουμε το στόχο της προχρηματοδότησης.

Δηλαδή του να μην αναγκαστεί η χώρα να επιστρέψει ένα πρόσθετο ποσό 7% που της ήρθε για το Πρόγραμμα και το οποίο για να το διασφαλίσουμε θα πρέπει να έχουμε πιάσει το στόχο στο ακέραιο. Δηλαδή αν ο στόχος που μας έχουν βάλει για την προχρηματοδότηση –συγγνώμη που επιμένω λίγο σ' αυτό αλλά είναι το πιο κρίσιμο αυτή τη στιγμή γι' αυτό το θέμα- αν ο στόχος του Ταμείου Συνοχής είναι 246.000.000 δαπάνη να δηλωθεί, αν εμείς δηλώσουμε 240.000.000 θα τον χάσουμε.

Πρέπει να ξεπεράσουμε αυτό το στόχο. Δηλαδή θα χρειαστεί η χώρα να το επιστρέψει αυτό το πρόσθετο ποσό. Είναι πάρα πολύ κρίσιμο αυτό. Επομένως απαιτείται να γίνουν αυτές οι κινήσεις τόσο από τους δικαιούχους, ν' απαντήσουν στις προσκλήσεις και να μας στείλουν τις προτάσεις τους για τα phasing έργα, όσο βέβαια και στο δικό μας μέρος πια, το δικό μας και της Επιτροπής, όπου πολλά από αυτά όπως θα δούμε και στη συνέχεια στην αναφορά για τα phasing έργα είναι μεγάλη έργα που απαιτούν από τη μεριά της Επιτροπής να μας εγκρίνει τις αιτήσεις τροποποίησης για το 2007-2013 ώστε να προλάβουμε εμείς να κάνουμε τις κινητοποιήσεις μέχρι το τέλος της χρονιάς και να εντάξουμε στη συνέχεια τα έργα.

Γιατί προαπαιτούμενο για να εντάξουμε τα μεγάλα έργα είναι να έχουμε κάνει κοινοποίηση φακέλους στην Επιτροπή. Το διάστημα για να πετύχουμε αυτό το στόχο μπροστά μας είναι πάρα πολύ λίγο και άρα κρίσιμο. Αυτά σε ό,τι αφορά τους στόχους.

Και περνάμε στα τμηματοποιημένα έργα τα οποία έχετε την πληροφορία σε δύο πίνακες που υπάρχουν στο τεύχος στις σελίδες νομίζω γύρω στην 50, κάπου εκεί. Είναι οι πίνακες Α3 που υπάρχουν μέσα στο τεύχος. Τι είναι αυτό; Όπως σας είπα, τις δαπάνες από πού τις περιμένουμε; Από τα phasing έργα.

Στους πίνακες αυτές έχουν καταγραφεί τα phasing έργα στον Τομέα Μεταφορών και Υποδομών έχουμε βάλει και κάποια μεταφερόμενα με την έννοια ότι είναι έργα που έχουν ήδη δρομολογηθεί, έχουν ήδη εργολαβίες σ' εξέλιξη και θα μας δώσουν και αυτά δαπάνες, αλλά εδώ βλέπουμε ότι τα phasing έργα, στον πίνακα των Μεταφορών αν δείτε τη συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι 1.787.000 στον πίνακά σας.

Αν πάρω μόνο τα phasing, για να σχολιάζουμε μόνο τα phasing, είναι 1.545.000 ο προϋπολογισμός της β' φάσης των phasing έργων. Εννοούμε της φάσης που θα χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα. Είναι πολύ σημαντικό κομμάτι του Προγράμματος. Τα phasing έργα καταλαμβάνουν για τις μεταφορές το 56% το Τομέα. Δηλαδή πάνω απ' το μισό είναι έργα τα οποία μας έρχονται από την προηγούμενη περίοδο.

Και είναι λίγα έργα, βλέπετε, είναι 9 έργα με έναν πολύ μεγάλο προϋπολογισμό. Στο περιβάλλον αντίστοιχα που είναι ο επόμενος πίνακας, στην άλλη σελίδα, βλέπουμε ότι έχουμε ένα μεγάλο πλήθος, είναι κυρίως τα phasing τα τμηματοποιημένα έργα στα λύματα, ένα μεγάλο μέρος από αυτά είναι όπως είπαμε, κομμάτι των εκχωρήσεων, αντικείμενο των εκχωρήσεων, είναι 640.000.000, ο είναι περίπου το 27% του Τομέα Περιβάλλοντος τα phasing.

Δεν ξέρω αν έχω κάτι άλλο για τα phasing έργα, γιατί τα περισσότερα τα είπαμε. Αυτό είναι η συνολική πληροφορία, δεν ξέρω αν έχει νόημα τώρα να διατρέξουμε τον πίνακα των έργων, αν χρειάζεται μπορούμε να το κάνουμε. Θα τα δούμε και στα μεγάλα έργα, ίσως να σας λέω στα μεγάλα έργα και ποια είναι τα phasing.

Το άλλο θέμα που έχουμε για να κλείσουμε αυτή την ενότητα της παρουσίασης στην Επιτροπή της Υλοποίησης του Προγράμματος, που είναι και θέμα που θα πρέπει να εγκρίνει η Επιτροπή, είναι ότι με βάση το πώς έχουν προχωρήσει τα πράγματα μέχρι στιγμής στο Πρόγραμμα, υπάρχει η ανάγκη να κάνουμε μία επικαιροποίηση του καταλόγου μεγάλων έργων που υπάρχει στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα.

Είναι μέσα στις αρμοδιότητες της Επιτροπής σύμφωνα με τον κανονισμό, να προτείνει τροποποιήσεις αυτού του καταλόγου και να τις εγκρίνει. Στις διαφάνειες που σας δείχνω, διατρέχω τα μεγάλα έργα όπως ήταν ακριβώς στο κείμενο του Προγράμματος που εγκρίθηκε. Σ' αυτό το πρόγραμμα έχουμε 14 μεγάλα έργα στον Τομέα Υποδομών Μεταφορών και 9 μεγάλα έργα στον Τομέα Περιβάλλοντος. 23 μεγάλα έργα.

Όταν εγκρίθηκε το Πρόγραμμα, το 2014, είχαμε καταλήξει στον κατάλογο μεγάλων έργων με βάση το σχεδιασμό τότε του Προγράμματος και την εικόνα που είχαμε για την εξέλιξη των έργων του 2007-2013. Προκύπτει η ανάγκη, επειδή κάποια έργα δεν τελείωσαν τελικά μέσα στο πλαίσιο, δεν κλείνουν στο πλαίσιο του 2007-2013 αλλά έρχονται σαν phasing στο 2014-2020, να προσαρμόσουμε ανάλογα αυτό τον κατάλογο.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ο πίνακας που είχαμε των μεγάλων έργων στον Άξονα Προτεραιότητας 1 που ήταν το Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο, είχαμε τρία μεγάλα έργα και προσθέσουμε την κατασκευή της νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής στο τμήμα Διακοφτό – Ροδοδάφνη, τη β' φάση. Είναι ένα phasing έργο το οποίο ήρθε και προστίθεται στα έργα του Άξονα.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 2 δεν έχουμε αλλαγή. Στον Άξονα Προτεραιότητας 3 έχουμε κάποιες αλλαγές. Προστίθεται και εδώ το έργο στον κάθετο Άξονα Σιάτιστα – Κρυσταλλοπηγή, το τμήμα Κορομηλιά – Κρυσταλλοπηγή γιατί έρχεται κι αυτό, η β' φάση του σαν phasing έργο. Επίσης προτείνουμε ν' απαλειφθεί από τον πίνακα η αναφορά στην κατασκευή του αυτοκινητόδρομου στο τμήμα Καλό Νερό – Τσακώνα, γιατί σύμφωνα με την τελευταία ενημέρωση που είχαμε από το Υπουργείο Υποδομών, από τη Γενική Γραμματεία Υποδομών, η πρόθεση είναι σ' αυτό τον Άξονα, δηλαδή στο τμήμα κάτω από τον Πύργο, Καλό Νερό, Τσακώνα,

όλο, να γίνουν παρεμβάσεις βελτίωσης του Άξονα αλλά να μην γίνουν νέα έργα αναβάθμισής του σε αυτοκινητόδρομο.

Άρα θα γίνουν πιο ήπιες παρεμβάσεις με τη λογική και την κατεύθυνση βελτίωσης του Άξονα για βελτίωση της οδικής ασφάλειάς του. Θα παραμείνει με μικρότερη διατομή αυτό το τμήμα και επομένως αυτό το μεγάλο έργο δε θα πραγματοποιηθεί. Άρα, στον Άξονα Προτεραιότητας 3 προτείνουμε να σβηστεί ένα μεγάλο έργο και να μπει ένα άλλο που είναι το phasing της Κορομηλιάς.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 8, είναι τα δυο έργα, δεν έχουμε αλλαγή ούτε στον Άξονα 9, είναι τα μετρό, το 8 και το 9. Είναι τα μεγάλα έργα phasing των μετρό, όπως τα βλέπουμε εδώ πέρα. Το Λαμία – Ξυνιάδα παραμένει, δεν έχει αλλαγή.

N. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

Z. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Προτείνουμε να μπει η τηλεθέρμανση της Φλώρινας, αλλά Νίκο, βλέποντας τον πίνακα των phasing, αν ανοίξουμε τον πίνακα των phasing εγώ έτσι που την είδα τη Φλώρινα δε μοιάζει να είναι μεγάλο έργο. Δηλαδή αν ανοίξουμε τον πίνακα phasing, στη Φλώρινα θα δούμε ότι οι δύο..

N. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

Z. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Τι να κάνουμε; Να τ' αφήσουμε στα μεγάλα έργα: Να τ' αφήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είχαμε συμφωνήσει να παραμείνει με τη λογική ότι το phasing αυτού του έργου είχε μια τρομακτική ιδιαιτερότητα, ένα απειροελάχιστο κομμάτι έμεινε στο 2007-2013 κι ένα τεράστιο κομμάτι έρχεται στο 2014-2020.

Η έγκριση του μεγάλου έργου στην περίοδο 2007-2013 είχε έρθει από πλευράς μας αλλά είχαμε συμφωνήσει να μείνει στον κατάλογο μεγάλων έργων για οποιεσδήποτε αστοχίες του μέλλοντος και οτιδήποτε προσαρμογή θα κάνατε.

Z. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Το είχα ξεχάσει, όντως το είχαμε συζητήσει και στην Τεχνική Συνάντηση, συγγνώμη, το είχα ξεχάσει απλώς χτες το βράδυ είχα γράψει εδώ, ίσως δεν είναι μεγάλο έργο γι' αυτό δεν το σχολιάζω.

Επομένως παραμένει στον κατάλογο, μπαίνει η τηλεθέρμανση της Φλώρινας αλλά βλέποντας τον πίνακα των phasing, εγώ έτσι που την είδα

τη Φλώρινα δε μοιάζει να είναι μεγάλο έργο. Δηλαδή αν ανοίξουμε τον πίνακα phasing, στη Φλώρινα, θα δούμε ότι οι δύο...

ΜΕΛΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Τι θα κάνουμε; θα τ' αφήσουμε στα μεγάλα έργα; Να τ' αφήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είχαμε συμφωνήσει να παραμείνει με τη λογική ότι το phasing αυτού του έργου είχε μια τρομακτική ιδιαιτερότητα, ένα απειροελάχιστο κομμάτι έμεινε στο 2007-2013 κι ένα τεράστιο κομμάτι έρχεται στο 2014-2020.

Η έγκριση του μεγάλου έργου στην περίοδο 2007-2013 είχε έρθει από πλευράς μας, αλλά είχαμε συμφωνήσει να μείνει στον κατάλογο μεγάλων έργων για οποιεσδήποτε αστοχίες του μέλλοντος και οτιδήποτε προσαρμογή θα κάνετε.

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Το είχα ξεχάσει, όντως το είχαμε συζητήσει και στην Τεχνική συνάντηση, συγνώμη, το είχα ξεχάσει. Απλώς χτες βράδυ είχα γράψει εδώ, ίσως δεν είναι μεγάλο έργο γι' αυτό δεν το σχολιάζω.

Επομένως παραμένει στον κατάλογο, μπαίνει η τηλεθέρμανση της Φλώρινας ως phasing έργο και αφαιρείται το έργο του φράγματος Χαβρία γιατί είναι ένα έργο που είναι πολύ πίσω από άποψη ωριμότητας, και μάλλον δεν υπάρχει η δυνατότητα να υλοποιηθεί εντός της περιόδου. Επομένως και στο περιβάλλον, έχουμε την αφαίρεση ενός έργου και την προσθήκη ενός νέου σε πλήθος έργων παραμένουμε στον ίδιο αριθμό, 14 στις Μεταφορές και 8 στο Περιβάλλον.

Ο πίνακας που θα κληθείτε να εγκρίνετε είναι μέσα στο τεύχος, που εγκρίνει η Επιτροπή Παρακολούθησης όπως θα το βάλουμε στις αποφάσεις της Επιτροπής, είναι λοιπόν αυτός ο πίνακας όπως τελικά διαμορφώνεται μ' αυτές τις αλλαγές. Δε νομίζω ότι χρειάζεται να τον ξαναδιαβάσω.

Έχει μια λίγο διαφορετική οργάνωση και πληροφορία που ζητά και το Πρόγραμμα έτσι όπως έχει εγκριθεί και έτσι θα πρέπει να είναι, αυτή είναι μορφή του, έτσι θα μπει στην SFC, έχει δηλαδή για κάθε ένα από τα έργα που αναφέραμε, την προγραμματιζόμενη ημερομηνία κοινοποίησης του φακέλου ή υποβολής νέου φακέλου, την εκτίμηση της έναρξης υλοποίησης

του έργου, δηλαδή της υπογραφής σύμβασης και την προγραμματιζόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσής του.

Δεν ξέρω αν έχει νόημα να τα διατρέξουμε ή τα βλέπετε στο φάκελό σας. Αν έχετε, θα κάνετε κάποιες παρατηρήσεις.

Στα σιδηροδρομικά, στον Άξονα 2, είπα ότι δεν άλλαξε κάτι. Δεν το βλέπε δώσουμε, δεν το είχα σημειώσει. Στον Άξονα 2 αλλάζει κάτι ριζικά, είναι μεγάλη αλλαγή: Το δεύτερο από τα έργα που είναι η επέκταση του προαστιακού σιδηροδρόμου Αττικής από Κορωπί μέχρι Λαύριο και σύνδεση με το λιμένα Λαυρίου, προτείνουμε ν' απαλειφθεί από τον πίνακα γιατί αυτό το έργο, το Υπουργείο έχει αποφασίσει ότι θα το προτείνει με μια πιο σύνθεση μορφή και ολοκληρωμένη σε συνδυασμό και με τις παρεμβάσεις στο λιμάνι και με αναβάθμιση του οδικού Άξονα για χρηματοδότηση από το πακέτο Γιουνκέρ, στο χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Γιουνκέρ.

Επομένως αυτό το έργο φεύγει από τον κατάλογο μεγάλων έργων του Προγράμματος, είναι άλλη μια σημαντική αλλαγή που γίνεται στον Άξονα 2. Να διατρέξουμε τον πίνακα με τα έργα για ασφάλεια. Λέω τα σιδηροδρομικά: Ρίο – Πάτρα, Ροδοδάφνη – Ρίο, Ηλεκτροκίνηση της γραμμής, αναβάθμιση της ΚΑΥ – Οινόη, Διακοφτό – Ροδοδάφνη, κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάτρα – Πύργος, ο Ε-65, το Λαμία – Ξυνιάδα, η παράκαμψη Χαλκίδας ανάλογα με τη διαθεσιμότητα πόρων, γράφουμε εδώ, το έργο Αμβρακία – Άκτιο, η β' φάση, το έργο του μετρό της Θεσσαλονίκης η βασική γραμμή και η επέκταση προς Καλαμαριά, το έργο του μετρό της Αθήνας – Χαϊδάρη – Πειραιάς, η νέα γραμμή της Αθήνας Άλσος Βεϊκού – Γουδί, ο κάθετος Άξονας, το phasing έργο που μπήκε, Σιάτιστα – Κρυσταλλοπηγή.

Αυτά είναι 14 έργα στις μεταφορές. Και τα 9 του περιβάλλοντος, είναι η ύδρευση της Κέρκυρας, διευθέτηση ρέματος Εσχατιάς, ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων Πελοποννήσου, δίκτυα αποχέτευσης κι εγκαταστάσεις λυμάτων στο Δήμο Μαραθώνα, έργα αποχέτευσης κι επεξεργασίας λυμάτων Ραφήνας – Αρτέμιδας, επεξεργασία λυμάτων Ραφήνας και Αρτέμιδας, η ολοκληρωμένη εγκατάσταση διαχείρισης απορριμμάτων στο Νοτιοανατολικό Τομέα της Θεσσαλονίκης.

Υπάρχουν δυο μεγάλα έργα που προς το παρόν ίσως σχολιαστούν στις παρεμβάσεις σας, δεν αφαιρέθηκαν από τον πίνακα γιατί

πρέπει να έχουμε πληροφορία γι' αυτά: Μονάδα Επεξεργασία Απορριμμάτων Άνω Λιοσίων και Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων Φυλής.

Εδώ ξέρουμε όλοι ότι επίκειται επανασχεδιασμός αυτών των έργων με βάση τα προβλεπόμενα στον ΠΕΣΔΑ Αττικής. Και τέλος, η τηλεθέρμανση της Φλώρινας.

Αυτή είναι η εισήγησή μας. Αν υπάρξει της συνέχεια από τα μέλη της Επιτροπής, σχολιασμός επί των έργων, θα διαμορφωθεί ο πίνακας αναλόγως. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κατ' αρχήν θα πρέπει να υπάρξει τώρα ένας γύρος συζητήσεων γιατί ο πίνακας θα τεθεί προς έγκριση οπότε αν κάποιος θέλει από τα μέλη της Επιτροπής να τοποθετηθεί.

Να επισημάνω ακριβώς αυτά που συμπληρωματικά και προς αποφυγή οποιασδήποτε παρεξήγησης σε σχέση με τα τρία έργα τα οποία έχουν απλό σχολιασμό, και το κομμάτι της οδικής παράκαμψης Χαλκίδας έχει παραμείνει και έχει παραμείνει για το λόγο αυτή τη στιγμή όπως κανείς μπορεί ν' αντιληφθεί δε μπορεί να υλοποιηθεί με βάση τους διαθέσιμους πόρους στο πρόγραμμα αλλά ήδη είναι σ' εξέλιξη και σε αρκετά μεγάλο βαθμό ωριμότητας μια συζήτηση με την ΕΤΕΠ για χορήγηση δανείου για τη συγκεκριμένη κατασκευή με πολύ ευνοϊκούς όρους οπότε παραμένει για να δούμε και ενόψει ρήτρας αναθεώρησης, λογικά τη συμβολή του Δημοσίου σ' αυτό το έργο.

Και σαφώς το 7 και το 8 τα οποία αφορούν δυο μεγάλες Μονάδες Διαχείρισης Απορριμμάτων, μένουν αποκλειστικά για τεχνικούς λόγους, γνωρίζοντας ότι ο ΠΕΣΔΑ Αττικής θ' αναθεωρηθεί και δε θα είναι προς αυτή την κατεύθυνση, οπότε αντιστοίχως θα διαμορφωθεί ή θ' αφαιρεθεί τελείως από τον κατάλογο των μεγάλων έργων σε περίπτωση που γίνει η επιλογή άλλων παρεμβάσεων.

Πριν μπει σε έγκριση, ένας γύρος συζητήσεων. Ο κ. Λογοθέτης έχει το λόγο.

κ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ: Ευχαριστώ κα Πρόεδρε. Μια παρατήρηση είναι ότι συμφωνούμε με τον κατάλογο των μεγάλων έργων, απλώς νομίζω ότι θα πρέπει να τα πεδία στην SFC να είναι προσυμπληρωμένα. Και αν θέλει η κα Κανελλοπούλου ας με διορθώσει σε αυτό.

Ένα δεύτερο σημείο μια και μιλάμε για μεγάλα έργα, είναι ότι ο κατάλογος τον οποίο έχουμε στείλει τον Αύγουστο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όπου τους είχαμε πει ποια έργα θα κοινοποιηθούν και ποια έργα θα πάνε μέσω IQR, πρέπει να υπάρξει κι εκεί μια τροποποίηση, άρα είναι ένα δεύτερο σημείο. Απλώς να υπενθυμίσω μια και μιλάμε για μεγάλα έργα, ότι είχαμε δεσμευτεί απέναντι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τέλος του μήνα να στείλουμε τις παρατηρήσεις μας στις β' φάσεις, προκειμένου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μπορέσει να εγκρίνει τα έργα αυτά και να εκδώσει κριτικές. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το βασικό ερώτημα απ' ό,τι καταλαβαίνω της εισηγήσεως του κ. Λογοθέτη, είναι αν μπορεί να εγκριθεί ένας πίνακας ο οποίος έχει σχόλια, δεδομένου ότι στα κελιά της SFC θα πρέπει να μπαίνουν συγκεκριμένες ημερομηνίες. Θα υπάρχει κάποιο πρόβλημα αν εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης ο πίνακας ως έχει;

Δ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Είναι πολύ τεχνικό το πρόβλημα, θα πρέπει λίγο να το κοιτάξω, απλά όπως και να έχει, ο πίνακας θ' αναρτηθεί όπως είναι ακόμα και χωρίς τα σχόλια, τα οποία βέβαια θα επισυνάπτονται στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Δηλαδή θα υπάρχει κάπου το τί συζητήθηκε.

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Όπου ήταν δυνατόν, από δική μας, της Υπηρεσίας, της Διαχειριστικής Αρχής αρμοδιότητα και δυνατότητα γνώσης της πληροφορίας, έχουν σταλεί τα σχόλια. Ποια δεν έχουν σταλεί;

Υπάρχει μια αναμονή από τη Γενική Γραμματεία Υποδομών, την αρμόδια Υπηρεσία για το έργο του Αμβρακία – Άκτιο όπου αναμένουμε να δούμε πώς το έργο αυτό θα εξελιχθεί στη διαχείριση των συμβάσεων κατασκευής για να μπορούμε ν' απαντήσουμε στα σχόλια της Επιτροπής και αυτό όπως έχουμε πει και στην Τεχνική Συνάντηση θα πάει λίγο αργότερα. Για όλα τα υπόλοιπα έργα, έχουν μεταβιβαστεί τα σχόλια στην Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Αγοραστός έχει το λόγο.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Πρώτον, η συνεργασία είναι και θα παραμείνει άριστη, συλλογική, συνεργατική, αποτελεσματική, σε ένα δύσκολο περιβάλλον αλλά θα υπάρξει μεταξύ των Περιφερειών όπως υπάρχει μέχρι σήμερα και των Υπουργείων, των Διαχειριστικών των Υπουργείων κτλ.

Το δεύτερο είναι ότι εγώ θέλω να προτείνω ένα άλλο μεγάλο έργο που είναι η ηλεκτροκίνηση της Θεσσαλίας να μπει σ' αυτά τα μεγάλα. Διότι παίρνει το τομεακό 22.500.000 και ρίχνει στο δικό μας 57.000.000, σ' ένα μικρό πρόγραμμα το οποίο έχουμε.

Το άλλο το οποίο θέλω να προτείνω, να πω ότι εδώ βλέπουμε ότι είναι όλα έργα, τα μεγάλα έργα και τα μεταφερόμενα, είναι όλα έργα σιδηροδρομικά. Έχουμε ανάγκες κι από άλλα έργα. Το σοβαρότερο απ' όλα είναι, μιλάμε όλοι για έργα, μιλάμε για την απορροφητικότητα που πρέπει να είναι 7% εδώ για να πιάσουμε τους στόχους, για μένα είναι άδικο στη χώρα αυτό το 7%, θα το πιάσουμε όμως, εντάξει, είναι ξεκάθαρο. Αλλά είναι άδικο.

Δε μ' αρέσουν οι περιορισμοί και τα όρια, είναι άδικο, επαναλαμβάνω για 4^η φορά, είναι άδικο. Γιατί είναι άδικο; Γιατί το πιάνουμε αλλά ταυτόχρονα δε μας αφήνει βαθμούς ελευθερίας για περισσότερα χρήσιμα έργα. Και κάποια υγιή Προγράμματα θ' αναγκαστούν να τροποποιήσουν το Πρόγραμμά τους.

Το δεύτερο είναι άδικο γιατί όταν εγκρίθηκε το Πρόγραμμα το 2014-2020 δεν υπήρχαν αυτοί οι περιορισμοί. Κι όταν κάναμε το Πρόγραμμα το κάναμε με στρατηγική κάθε Περιφέρεια και το Υπουργείο, αυτή τη στρατηγική δε μπορούμε να την αλλάξουμε ούτε είναι ευέλικτη να την αλλάξουμε κάθε φορά που για λόγους σωστούς, παίρνουμε αύξηση της προκαταβολής.

Ούτε αυτό σημαίνει κάτι ούτε νομίζω ήταν από τους όρους οι οποίοι πρέπει να παραμείνουν γιατί ο περιοριστικός αυτός όρος δεν προσφέρει, δε φτάνει στο αποτέλεσμα το οποίο θέλουμε να κάνουμε.

Το άλλο που θέλω να σας πω είναι ότι υπάρχει ένα κόστος ανισότητας το οποίο πρέπει να διορθωθεί, άλλα είχαμε συμφωνήσει κι άλλο βγήκε. Οι προσκλήσεις για τα βιοαπόβλητα, για τα Πράσινα Σημεία και για τα ΧΥΤΥ, αφού βγήκαν οριζόντιες, στη μία εντάσσονται όλοι και αυτές οι Περιφέρειες που έχουν εκχώρηση και οι άλλες που δεν έχουν εκχώρηση, στη δε άλλη εντάσσονται μόνο αυτές που δεν έχουν εκχώρηση.

Η ασφαλιστική δικλείδα, εκχωρώ στην Περιφέρεια να κάνει κάποια χρήματα, να κάνει όλο το Πρόγραμμα της Διαχείρισης των απορριμμάτων, δεν ισχύει. Διότι δε φτάνουν τα χρήματα. Γιατί δε φτάνουν τα

χρήματα; Γιατί εμείς αλλιώς το σχεδιάσαμε το 2014 και αλλιώς ήρθε η ανατροπή μέσω των Πράσινων Σημείων το οποίο όλοι ξέρουμε ότι δεν πρόκειται να υλοποιηθούν όλα. Αλλά εν πάση περιπτώσει ήρθε η ανατροπή οπότε δε μας φτάνουν τα χρήματα.

Εκεί πρέπει να το δούμε. Αυτό το κόστος της ανισότητας και της αδικίας, ή θα πάμε οριζόντια σε όλους έχουν εκχωρημένα ή μη ή θα πάμε σ' αυτούς που έχουν εκχωρημένα να τους πετάξουμε απ' έξω.

Το άλλο θέμα για τα λύματα και για τα έργα που θα πάρουμε, εγώ θα προτείνω και αυτό θα κάνω, και όλες οι Περιφέρειες νομίζω, ότι έργα τα οποία χρηματοδοτούνταν εξ αρχής από το Υπουργείο να συνεχίζουν να χρηματοδοτούνται για να έχουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες στο Υπουργείο μέχρι να κλείσουν τη σειρά, και να μη μεταφέρονται οι φάκελοι τώρα από το Υπουργείο στις Περιφέρειες κτλ., και να ενταχθούν τα υπόλοιπα που χρειάζονται.

Τα χρήματα όμως δε φτάνουν για να εναρμονιστούμε σύμφωνα με το νέο κατάλογο που βγάλατε, της συμμόρφωσης. Το άλλο είναι ότι τρέχουμε για απορροφητικότητα, τρέχουμε να κάνουμε τα έργα, δηλώθηκαν δαπάνες λίγες, θα πιαστεί ο στόχος επαναλαμβάνω, και δεν πρόκειται να υπάρξει πρόβλημα, αλλά δεν έχουμε νόμο.

Εμένα περιμένουν 18 έργα να βγουν στη δημοπρασία, δεν υπάρχει νόμος από 8/8/2016. Και απ' ότι βλέπω, ούτε σύντομα θα βγει. Κι απ' ό,τι βλέπω, ο νέος νόμος έχει δυο σημεία τα οποία θα μας δημιουργήσουν προβλήματα στην υλοποίηση των έργων. Το πρώτο είναι η πλήρης συντέλεση των απαλλοτριώσεων, που δε θα γίνει, δε μπορεί να γίνει, θα γίνει στο άλλο ΚΠΣ. Αν πάμε στα Δικαστήρια, θα γίνει στο άλλο ΚΠΣ. Και θα πηγαίνουν όλοι οι δικαιούχοι στα Δικαστήρια.

Άλλο αγκάθι: Θέλει οριστική βεβαίωση από την Αρχαιολογία ότι δεν υπάρχουν αρχαιολογικά ευρήματα. Ποιος το έκανε αυτό; Ρώτησαν την Αρχαιολογία αν μπορεί να δώσει οριστική βεβαίωση; Δεν πρόκειται κανένα έργο να προχωρήσει. Καλά άμα λέει μέσα στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά και πάλι πάντα έρχεται η Αρχαιολογία και σου δίνει άμεσα..

Αυτά είναι σημαντικά, πρέπει να τα δούμε. Και πρέπει αυτή η κατάσταση η οποία δημιουργήθηκε από τη μη έκδοση των προτύπων τευχών, και δε φταίει το Υπουργείο, το ξεκαθαρίζουμε, των προτύπων τευχών από την Ανεξάρτητη Αρχή Συμβάσεων, δε μπορεί να κρατάει όμηρο μια χώρα η οποία πρέπει να τρέξει, η οποία έχει αλλάξει τα δεδομένα και αλλάζουν τα δεδομένα καθημερινά, να την κρατάει 3-4 μήνες όμηρο και θα πάμε σε 4^ο μήνα και σε 5^ο μήνα και πριν το νέο έτος δεν πρόκειται να υπάρξουν εξελίξεις.

Πρέπει εδώ αυτή τη στιγμή να παρθεί μια απόφαση να πάμε με το παλιό καθεστώς ή ένα άλλο καθεστώς το οποίο να μπορεί να δημοπρατήσει έργα. Προσπαθούμε να πιάσουμε ένα στόχο απορροφητικότητας και δε μπορούμε να έχουμε νέα έργα. Να έχουμε τις προκαταβολές, να μπει μέσα ο κόσμος, να δουλέψει, να λύσουμε τα προβλήματα.

Εγώ έχω 11 έργα νερού, 2 έργα ενταγμένα, 2 έργα στην Περιφέρεια, 2 έργα για το περιβάλλον, 3 έργα οδικά. Έχουμε έργα, προμήθειες και δε μπορούμε να προχωρήσουμε. Και θ' αναγκαστούμε να κάνουμε διαδικασίες οι οποίες δεν ξέρω σε τι ωφελεί αυτό.

Για τη διαχείριση των απορριμμάτων πρέπει να καταλάβουμε, εμείς συνεργαζόμαστε, θέλουμε να αρθούν όλες οι αιρεσιμότητες, οι Υπουργικές Αποφάσεις να βγουν, διευκρινιστικές να βγουν εκεί που πρέπει αλλά με ταχύτητα. Πρέπει να βάλουμε ένα όριο στην επικοινωνία μας. Η επικοινωνία μας δε μπορεί να τείνει στο άπειρο. Να βάλουμε ένα όριο. Μία, δύο, τρεις, τέσσερις εβδομάδες, πέντε, όσο πρέπει να βάλουμε το όριο το οποίο να τηρείται.

Και βάσει της τήρησης αυτής της διαδικασίας, θα δημιουργηθεί μια λογική αλυσίδα ενεργειών η οποία δε θα μας καθυστερεί στο μέλλον. Ξέρω, είναι επίπονο, ξέρω ότι αλλάζει, ξέρω ότι είναι μια αλλαγή σε δύσκολη στιγμή. Αλλά δε γίνεται διαφορετικά, πρέπει να το κάνουμε αυτό. Δε γίνεται διαφορετικά.

Κι όσο για τα ΠΕΣΔΑ μας, εμείς προχωράμε, το είχαμε πει κι από την πρώτη στιγμή, ότι έπρεπε να προχωρήσει η ΠΕΣΔΑ όπως ήταν, να είχαμε τώρα δημοπρατήσεις σε ΧΥΤΥ και μετά να έκαναν και τα Πράσινα Σημεία στην πορεία, γιατί είναι καλή συγκυρία τώρα. Γιατί είναι καλή συγκυρία;

Η αλλαγή του ΕΣΔΝΑ δημιούργησε 2,2 δις παραπάνω κόστος. Το είχαμε πει από την πρώτη στιγμή. αυτό δε μας ενοχλεί.

Θέλουμε Πράσινα Σημεία. Θα γίνουν τα Πράσινα Σημεία. Αν είχαμε προχωρήσει σε δημοπρατήσεις, τουλάχιστον το ΧΥΤΥ στις Περιφέρειες ή εκεί πέρα που γινόταν, βλέπω τώρα εδώ πέρα και με τα ΣΔΙΤ ότι προχωράνε, θα είχαμε πάρει ήδη τις εκπτώσεις που θα μας επέτρεπε με μεγαλύτερη ασφάλεια να αξιολογήσουμε την κατάσταση με τα Πράσινα Σημεία.

Και θα είχαμε πάρει τις εκπτώσεις που θα ξέραμε ακριβώς χαρτογραφικά πώς θα πηγαίναμε και πού πάμε. Τώρα δεν έχουμε. Τώρα πλέον το ΣΔΙΤ, τα οποία θα προγραφούν και θα προχωρήσουν, όλα τ' άλλα δεν υπάρχουν. Το ξεκαθαρίζουμε. Εμείς είμαστε εδώ, αυτά τα λέμε με διάθεση να προχωρήσουμε.

Τιμολογιακή πολιτική, είναι ένα ερώτημα: Είναι Αιρεσιμότητα, τι θα γίνει; Πρέπει να το δούμε. Δε θα μπορέσουμε να τρέξουμε τα έργα. Είναι σοβαρά ζητήματα, αυτά πρέπει να τα λύσουμε, πρέπει να πάρουμε μια γενναία απόφαση να τα λύσουμε. Και αυτά όλα τα λέμε για να βοηθήσουμε την κατάσταση, δεν είμαστε εδώ πέρα ούτε κρίση να δημιουργήσουμε ούτε τίποτε άλλο. «Εν αγάπη αληθεύονταις», που έλεγε και ο Απόστολος Παύλος.

Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να κερδίσουμε το μέλλον, αλλά έχουμε και έργα προστιθέμενης αξίας. Και ο ΟΣΕ, η ΕΡΓΟΣΕ πρέπει ν' αλλάξει ταχύτητα, τι να σας πω.. Εμένα με ταλαιπωρεί αφάνταστα. Χρόνια, όχι τώρα, δε μιλάμε για τώρα. Χρόνια. Δε μπορώ να έχει ένα δρόμο η εθνική οδός και να μη μπορεί να κάνει μεταφορά, να έχει πληρωθεί και να μη μπη κάνει μεταφορά ενός ΑΣΥΔ, να το μεγαλώσει και να σκοτώνεται ο κόσμος και να σηκώνει τα χέρια ψηλά. Χρόνια τώρα, μιλάμε για 6 χρόνια τώρα.

Αυτό είναι αδυναμία η οποία δείχνει και τη δυνατότητα που έχει έξω από την Καλαμπάκα ας πούμε που περνάει εκατομμύρια κόσμος. Συνεργαζόμαστε να βρούμε λύση. υπάρχουν και μικρά που ανάγονται σε μεγάλα και κυρίαρχα, αλλά υπάρχει και μεγάλα. Εμείς είμαστε εδώ να βοηθήσουμε. Και συνεχίζουμε με την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα μου επιτρέψετε απλώς να τοποθετηθώ μισό λεπτό σ' αυτά που είπε ο Περιφερειάρχης, ξεκινώντας από τα πιο ευχάριστα και

πηγαίνοντας στα πιο δυσάρεστα. Σχετικά με το υπαρκτό πρόβλημα το οποίο έχει προκύψει όντως με την ανταπόκριση της ΕΑΑΔΗΣΥ, όπως μ' ενημερώνει ο κ. Φίρμπας ο οποίος ήταν σε άμεση σύνδεση με το Υπουργείο Οικονομίας, σήμερα περιμένουμε να δημοσιοποιηθούν τα πρότυπα τεύχη από την ΕΑΑΔΗΣΥ σε σχέση με τα έργα και τις μελέτες.

Οπότε αυτό το υπαρκτό πρόβλημα που δημιουργεί άγχος και σ' εμάς και σε σχέση με τις απορροφήσεις και όλους αυτούς τους στόχους, θεωρώ ότι θα εξομαλυνθεί. Μία επισήμανση σε σχέση με την πρόσκληση των απορριμμάτων: Η πρόσκληση των απορριμμάτων αφορούσε στον κωδικό παρέμβασης 17, επιλέξιμοι ήταν οι δικαιούχοι και οι Περιφέρειες και οι Φορείς στους οποίους δεν είχε εκχωρηθεί ποσό για την υλοποίηση Δράσεων και στην κατηγορία παρέμβασης 18 ήταν αντίστοιχα το ίδιο, έδινε απλώς τη δυνατότητα στις Περιφέρειες οι οποίες είχαν ώριμα έργα τα οποία δεν ήταν μέσα στο μνημόνιο, να μπορέσουν αν υποβάλλουν.

Και ακριβώς γι' αυτό το λόγο, για να γίνει κι αυτή η επισήμανση, έγινε και η τροποποίηση της πρόσκλησης. Θα συμφωνήσω μαζί σας σχετικά με τα ποσά που καταγράφουν αυτή τη στιγμή οι περιφερειακοί σχεδιασμοί και τις ανάγκες, της πραγματικές ανάγκες ή τους διαθέσιμες προϋπολογισμούς. Είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να λάβουμε όλοι υπ' όψιν μας.

Και εμείς που διαχειριζόμαστε το Πρόγραμμα και θα πρέπει να στο κομμάτι της ρήτρας αναθεώρησης να καταγράψουμε αυτή την ανάγκη και να διεκδικήσουμε όλοι μαζί συντονισμένα περισσότερους πόρους γι' αυτή την κατηγορία, και οι Περιφέρειες οι οποίες εγκρίνουν τους περιφερειακούς σχεδιασμούς, έχουμε ξανακάνει αυτή την κουβέντα με τον κ. Αγοραστό σε άλλο περιβάλλον, είναι μεγάλη η ευθύνη και του Περιφερειακού Συμβουλίου, τι περιφερειακό σχεδιασμό θα εγκρίνει, αν θα είναι μια απλή συρραφή τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων ή αν θα είναι μια επεξεργασμένη μορφή όλων αυτών.

Σε σχέση με το δεσμευτικό πλαίσιο και το κομμάτι της δυνατότητας πολιτικής και καινούργιου στίγματος στα θέματα των υποδομών και του περιβάλλοντος, αντιλαμβάνεστε ότι άλλοι χωρίς να φταίνε και άλλοι με δική τους ευθύνη έχουν προγράμματα τα οποία κουβαλάνε πολλά έργα του παρελθόντος, οπότε αυτό περιορίζεται τις δυνατότητες.

Με δεδομένη την πρόταση που κάνετε για την προσθήκη στα μεγάλα έργα, αντιλαμβάνεστε και βλέποντας με μια γρήγορη ματιά..

ΜΕΛΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν είναι μεγάλο έργο, άρα δεν το θέτω.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Είναι μεγάλο, 28 συν 57..

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Τα 57 είναι πού;

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Τα 57 δεσμευόμαστε για να ολοκληρωθεί να το βάλουμε στο ΠΕΠ Θεσσαλίας. Λέμε να μην το βάλουμε στο ΠΕΠ Θεσσαλίας, να πάει στα μεγάλα έργα. Γιατί, ποιος είναι ο προϋπολογισμός των μεγάλων έργων και δε χωράει ένα μεγάλο έργο;

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: 75.000.000 πρέπει να είναι η επιλέξιμη δαπάνη.. Έχω την εντύπωση ότι είναι λίγο κάτω αλλά εντάξει, Αλλά σε κάθε περίπτωση..

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Είναι 58 συν 28, για βάλτε πόσο κάνει..

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δυστυχώς το πρόβλημά μας δεν είναι αν πιάνει το όριο του προϋπολογισμού για τα μεγάλα έργα, αυτό θα ήταν το λιγότερο. Το θέμα είναι ότι όπως αντιλαμβάνεστε και μια γρήγορη ματιά..

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Συγνώμη, 45 λέει ο κ. Βούρδας. Άρα πάμε στα 80.000.000. Νομίζω ότι πρέπει να μπει εκεί για να μπορέσουμε να κάνουμε και δουλειά στο άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Φοβάμαι όμως ότι θα πρέπει να έχουμε κατά νου όλοι τους περιορισμούς που βάζει το Πρόγραμμα στο οποίο δημιουργεί στρέβλωση στο σχεδιασμό όλων. Και του βασικού φορέα πολιτικής που είναι το ΥΠΟΜΕΔΙ και των Περιφερειών που θα ήθελαν να δουν μέσα στο Πρόγραμμα κάποια από τα έργα τους.

Αυτή τη στιγμή βλέποντας το overbooking που έχει το Πρόγραμμα και τα όρια που έχει φτάσει ήδη από την εξειδίκευση, η προσθήκη ενός άλλου μεγάλου έργου αυτή τη στιγμή το μόνο που θα έκανε, θα δημιουργούσε προβλήματα.

Χ. ΤΣΟΚΑΝΗΣ: Είμαι από το Δίκτυο των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Η ερώτηση έχει να κάνει με τα απορρίμματα και συγκεκριμένα με την πρόσκληση που έχει ανοίξει από 15/7 και τις υποβληθείσες προτάσεις. η πρόταση περιλαμβάνει την άμεση αξιολόγηση και το ερώτημα είναι: Εάν δεν

αρκούν τα 210 εκατομμύρια, αναφέρομαι στην κατηγορία 18, αν θα διευρυνθεί η συγκεκριμένη πρόσκληση, άκουσα για 230 εκατομμύρια εισαγωγικά, είπατε κα Φωτονιάτα ότι θα ενισχυθεί και αν δεν αρκούν οι χρηματοδοτήσεις τι θα γίνει.

Γιατί τα μεν ΠΕΣΔΑ ήδη εγκρίνονται, έχουμε τρεις Περιφέρειες που έχουν εγκριθεί και παρά το βαθμό προτεραιότητας α' ή β', μόνο της πρώτης ερώτησης αν πάρουμε, πάλι ξεπερνάνε το 1 δις. Δηλαδή οι πόροι είναι περιορισμένοι.

Το ερώτημα λοιπόν στη συγκεκριμένη πρόσκληση με την άμεση αξιολόγηση: Θα συνεχίσει η άμεση αξιολόγηση; Ή εκ των πραγμάτων θα καταλήξει συγκριτική; Και αν θα διευρυνθεί αυτή η πρόσκληση με 230 εκατομμύρια που αν κατάλαβα καλά είπατε στην αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, αυτό να το διευκρινίσω, δεν έχω πει ότι αυτή η πρόσκληση θα συνεχίσει να είναι ανοιχτή με επιπλέον χρήματα. Τα χρήματα, τα μη εκχωρημένα ποσά που αφορούν τα αστικά απορρίμματα, αν δεν κάνω λάθος είναι γύρω στα 186 εκατομμύρια και αν σ' αυτά συνυπολογίσει κανείς γύρω στα 15 εκατομμύρια που αφορούσαν τις λυματολάσπες, δεδομένου ότι δεν υπάρχει κάποια ανταπόκριση από το ΥΠΕΝ σε σχέση με την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου που θα αφορά τη λυματολάσπη, υπάρχει μια σκέψη για μια διακριτή πρόσκληση η οποία θα αφορά μια καινούργια πρόσκληση η οποία θα αφορά την κατηγορία παρέμβασης 18.

Δεν είμαι φορέας πολιτικής για τα σκουπίδια, διαχειρίζομαι τα σκουπίδια οπότε οποιοσδήποτε σχεδιασμός συνδιαμορφώνεται με το ΥΠΕΝ, σ' αυτή τη φάση δε θα πούμε κάτι, η πρόσκληση τρέχει ως τρέχει, υπάρχουν θεωρώ αναλυτικά εργαλεία τα οποία έχουν αναπτυχθεί και από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης, ειδικά ο πίνακας της προτεραιοποίησης των έργων ο οποίος έρχεται να βοηθήσει την αξιολόγηση.

Η δική μου πρώτη εικόνα απ' αυτό που βλέπω σε σχέση με τις υποβολές, είναι η εξής: Ναι μεν καταγράφουμε πολύ μεγάλες ανάγκες και μπορεί να είναι υπαρκτές αυτές οι ανάγκες σε σχέση με τη διαχείριση των απορριμμάτων, δε νομίζω ότι η ωριμότητα των παρεμβάσεων που πρόκειται να υλοποιήσουμε, συμβαδίζουν μ' αυτούς τους προϋπολογισμούς.

Άρα, σίγουρα ο περιορισμός των πόρων είναι κάτι το οποίο θα πρέπει όλοι να έχουμε στο μυαλό μας σε σχέση με το σχεδιασμό. Σ' αυτή τη φάση όμως, πριν πούμε και κάνουμε σημαία αυτό το πράγμα, θα έλεγα να ρίξουμε λίγο μεγαλύτερο βάρος στο κομμάτι της ωρίμανσης.

Ήδη από την πλευρά του Προγράμματος και σε συνεργασία με το Φορέα Πολιτικής υπάρχουν οι σκέψεις για μια οριζόντια Τεχνική Βοήθεια για να βοηθήσουμε την ωρίμανση όλων αυτών των έργων, γιατί σας λέω ότι η εικόνα δε δείχνει τέτοιους βαθμούς ωριμότητας που θα βοηθούσαν στην ένταξη οπότε το βλέπουμε.

Και σίγουρα βλέπουμε συμπληρωματικά απ' όπου μπορούμε να αντλήσουμε πόρους, συμπληρωματικά και συνέργειες μεταξύ των Προγραμμάτων. Την προηγούμενη εβδομάδα ήμασταν σε αυτή την ίδια αίθουσα, εξειδικεύσαμε και έγινε η Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος του Ανταγωνιστικότητας όπου εκεί από τον Άξονα που αφορούσε τα Πράσινα Σημεία, έχει εξειδικευθεί μια δράση 22.000.000 για τους κωδικούς παρέμβασης 17, η οποία θα έρθει να ενισχύσει ήδη εκείνες τις Περιφέρειες για τις οποίες δεν τους έχουν εκχωρηθεί χρήματα για τις παρεμβάσεις αυτές, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η Θεσσαλία.

Ο κ. Σαρτζετάκης έχει ζητήσει το λόγο.

A. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ. Όπως και πολλοί από τους προλαλήσαντες να σας ευχαριστήσω για την πάρα πολύ καλή συνεργασία μας η οποία συνεχίζεται.

Να σας ευχαριστήσω επίσης προφανώς και για τον ενημερωμένο πίνακα μεγάλων έργων. Δύο απλές παρατηρήσεις μόνο που θα σας βοηθήσουν φαντάζομαι στο μέλλον: Για ένα Πρόγραμμα το οποίο έχει πάρα πολλά συνεχιζόμενα έργα, καταλαβαίνετε τον προβληματισμό μας όταν βλέπουμε την ολοκλήρωσή τους σε μια περίπτωση να είναι το 2017 και στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων να είναι το 2020.

Τα 3-4 χρόνια είναι αύριο με δεδομένα ξέρετε, έργων υποδομών, το γνωρίζουμε όλοι, το γνωρίζουμε εμείς, το γνωρίζετε εσείς, το παρατηρούμε ωστόσο εδώ πέρα, να ξέρετε πού πάτε. Αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο είναι, επειδή αναφέρθηκαν σε μια φάση οι αλλαγές τακτικής και στρατηγικές οι οποίες μπορεί να υπάρχουν, προφανώς δεν είμαι

εγώ σε θέση να σας πω τι θα βάλετε ή τι θα βγάλετε από τον πίνακα των μεγάλων έργων. Θα μου επιτρέψετε όμως την παρατήρηση: Όταν σχεδιάζαμε το reseat των αυτοκινητοδρόμων, ένα από τα βασικά επιχειρήματα τα οποία είχε χρησιμοποιήσει η ελληνική πλευρά, ήταν η θεωρία των τραπεζίων, των τετραγώνων και το πώς όλοι οι οδικοί άξονες κλείνουν μέσα στην Ελλάδα, δημιουργώντας κυκλώματα αν θέλετε υπό μία έννοια τα οποία είναι κλειστά.

Με λύπη μου παρατηρώ ότι αυτή η στρατηγική πλέον έχει, ή μοιάζει να έχει εγκαταλειφθεί καθ' ό,τι το κύκλωμα της Πελοποννήσου θα μείνει ανοιχτό. Ξανά, δε σας το λέω υπό την έννοια του ότι δεν πρέπει να το βγάλετε ή πρέπει να το βάλετε, απλά καταλαβαίνετε από άποψη χάραξης πολιτικής και της επιμονής πάνω σε μια πολιτική η οποία έχει χαραχτεί, πώς μπορεί να φανεί ή να δημιουργήσει ενδεχομένως προβλήματα στο μέλλον. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λείπουν οι Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Υποδομών, δεν ξέρω αν θέλετε να πείτε κάτι, επειδή αναφερθήκατε πάρα πολύ στο κομμάτι της χάραξης της πολιτικής, πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι έχει υπάρξει αλλαγή κυβέρνησης, αλλαγή προτεραιοτήτων, αλλαγή στρατηγικής, αλλαγή λογικής διαχείρισης, οπότε αυτό με βάση όλες τις δεσμεύσεις που υπάρχουν, τους περιορισμούς των πόρων, έχει αποτυπωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο πιστεύω από το αρμόδιο Υπουργείο σ' αυτό τον κατάλογο των μεγάλων έργων.

Έχει ζητήσει ο κ. Βούρδας το λόγο.

A. ΒΟΥΡΔΑΣ: Θα προσπαθήσω πολύ σύντομα. Κατ' αρχήν σε σχέση μ' αυτό που είπε ο Περιφερειάρχης, είναι λίγο εικονική πραγματικότητα το γεγονός ότι επικρατούν τα σιδηροδρομικά έργα, απλά τυχαίνει να είναι τα 5 πρώτα διότι αν είχαν και ποσά δίπλα θα καταλαβαίνατε τι εννοώ.

Αλλά συνεχίζοντας και αυτό που είπε η Ειδική Γραμματεία, είναι καιρός ν' ανατραπεί και λίγο αυτό το ισοζύγιο που υπήρχε ανάμεσα στα οδικά και σιδηροδρομικά που ήταν 1 προς 30 και δυστυχώς το βλέπω και στο σήμα του Προγράμματος. Δηλαδή αν υπήρχε μεγάλο ποσοστό για τα σιδηροδρομικά, τη μία γραμμή θα την είχατε κάνει ράγα, δε θα είχατε μόνο οδικά.

Θέλω να πω το εξής σε σχέση με αυτό που είπε ο Περιφερειάρχης: Δεν υπάρχει δυνατότητα επειδή δεν υπάρχει συνάφεια στα δύο έργα, να είναι ένα ενιαίο έργο. Υπάρχει ηλεκτροκίνηση στον Άξονα γιατί μιλάμε για δυο διαφορετικούς Περιφερειακούς Άξονες του δικτύου, είναι το ένα έργο που είναι το Λάρισα – Βόλος το οποίο είναι ενταγμένο το οποίο είναι ενταγμένο στο ΥΜΕΠΕΡΑΑ, θεωρούσα ότι το είχαμε κλείσει αυτό, δηλαδή όσες φορές έχουμε συζητήσει απλά το μόνο που περιμένω είναι την πρόσκληση, γιατί εγώ είμαι έτοιμος να καταθέσω Τεχνικό Δελτίο για να λύσουμε και το πρόβλημα της Καλαμπάκας, το έχουμε βάλει μέσα στο έργο.

Νομίζω ότι ως έχει μπορούμε να κινηθούμε και πολύ πιο γρήγορα, αρκεί βέβαια αυτό που ο Περιφερειάρχης έχει απόλυτο δίκιο, τα δύο θέματα που έθεσε σε σχέση με τον τρόπο προκήρυξης των έργων, είναι πολύ σοβαρά και δε μπορούν να παραμείνουν έτσι. Και το θέμα των απαλλοτριώσεων και το θέμα της Αρχαιολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Λαμπρίδης έχει το λόγο.

Χ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ: Είμαι Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Θέλω να πω ότι σήμερα είναι μια σημαντική πραγματικά διαδικασία που γίνεται, με την έννοια ότι όλοι προσδοκούμε και ευελπιστούμε σε κοινοτικούς πόρους για μεγάλα ή μικρότερα έργα, ο καθένας στον τομέα ευθύνης του. Εμείς δεν έχουμε πολλά να προσδοκούμε γιατί άκουσα τη σχέση σιδηροδρόμων και οδικών έργων, τα λιμενικά είναι κοινή ομολογία ότι είναι πάρα πολύ υποβαθμισμένα και σ' αυτό το Πρόγραμμα και γενικότερα στο ΣΠΕΝ.

Και οι θαλάσσιες μεταφορές, είναι πολύ μικρή η χρηματοδότηση. Ν' αναφερθώ ότι αυτή την περίοδο εμείς προχωράμε στην αναθεώρηση, στην επικαιροποίηση του Εθνικού Σχεδίου Λιμένων, αυτή ήταν μία υποχρέωση, η συγκρότηση του σχεδίου ήταν υποχρέωση που προέκυψε το 2012 με νομοθεσία, συγκροτήθηκε τότε, υπήρξε το σχέδιο, το 2014 υπήρξε η ανάγκη της επικαιροποίησης, αυτό δεν έγινε και φτάσαμε με τη νέα κυβέρνηση να βρεθούμε μπροστά σ' ένα σχέδιο το οποίο ήταν τελείως ανεπείκαιο.

Αυτό το διάστημα λοιπόν με Υπουργική Απόφαση υπάρχει Ομάδα Εργασίας μέχρι τέλος του χρόνου θα έχει γίνει αυτή η επικαιροποίηση και εκεί προβλέπεται και προτεραιοποίηση σημαντικών έργων στα λιμάνια. Έχουμε όμως ένα μεγάλο εμπόδιο αυτή τη στιγμή, που είναι αυτά που ορίζει το στρατηγικό πλαίσιο επενδύσεων μεταφορών. Πραγματικά η χρηματοδότηση για τα λιμάνια είναι πάρα πολύ χαμηλή, δραματικά χαμηλή και μας δημιουργεί μεγάλα εμπόδια.

Και το λέω γιατί είναι μια περίοδος κρίσιμη για τα λιμάνια, αφ' ενός μπορούν ν' αποτελέσουν μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας γιατί είναι μια σειρά λόγοι που σχετίζονται με τη διεθνή οικονομία αλλά και την εθνική που επιβάλλουν το να έχω ισχυρή λιμενική βιομηχανία, ν' αναφερθώ ότι έχουν αλλάξει οι δρόμοι εμπορίου εδώ και χρόνια και η Ελλάδα έχει έναν σημαντικό ρόλο στις διεθνείς μεταφορές, αλλά και άλλα ζητήματα που έχουν σχέση με τον τουρισμό ή με την κρουαζιέρα.

Πέρα απ' αυτό όμως, αυτή η χρηματοδότηση μας δημιουργεί και προβλήματα βιωσιμότητας σε λιμάνια. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτή τη στιγμή είναι η Πάτρα, να το αναφέρω ως παράδειγμα το οποίο αξίζει ν' αναφερθεί, με την έννοια ότι η Πάτρα αυτή τη στιγμή επειδή γίνεται η αλλαγή του οδικού δικτύου με την Εγνατία έχει μειώσει πάρα πολύ τις επιβατικές μεταφορές οι οποίες κυρίως κατευθύνονται στην Ηγουμενίτσα.

Αυτή τη στιγμή το λιμάνι όσο πάει η κίνηση αυτή υπολογίζουμε ότι θα μειώνεται κι άλλο, είναι ανάγκη να πάμε σε μια νέα επέκταση του εμπορικού λιμένα. Είναι απαραίτητο για να έχει βιωσιμότητα το λιμάνι της Πάτρας. Κι αυτή τη στιγμή το ΣΠΕΝ ενώ είχε προταθεί, είχα μάθει πριν το '14, δε μπήκε μέσα και έχουμε ένα σημαντικό πρόβλημα χρηματοδότησης του λιμανιού της Πάτρας για να είναι βιώσιμο και να μπορεί να λειτουργήσει τα επόμενα χρόνια.

Η ελπίδα μας είναι στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών το οποίο υλοποιείται από το Υπουργείο Μεταφορών αυτή τη στιγμή μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του JASPERS, συμμετέχουμε κι εμείς, έχουμε μιλήσει ήδη με το σύμβουλο, στις προδιαγραφές του Προγράμματος ώστε να έχουμε λόγο ως Υπουργείο για να μπορέσουμε να δούμε τι μπορεί να γίνει, εκεί μέσα ελπίζουμε να επικαιροποιηθεί και ν' αναθεωρηθεί το στρατηγικό πλαίσιο επενδύσεων, μεταφορών.

Είναι πολύ σημαντικό, σας είπα τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντικό για εμάς. Στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα για το οποίο μιλάμε σήμερα έχουμε δύο έργα, είναι του προβλήτα της Ηγουμενίτσας στο οποίο αναφέρθηκαν, το οποίο το έχουμε ανάγκη, σας λέω, γιατί έτσι κι αλλιώς είναι υποχρηματοδοτούμενη η ναυτιλία, τα λιμάνια.

Το δεύτερο αφορά στα 20 εκατομμύρια που είναι έργα αποβλήτων, ISPS. Είναι σημαντικό. Να σας πω γιατί είναι σημαντικό: Γιατί έχουμε τις υποδομές σε πολλά λιμάνια και είναι ζητήματα υπηρεσιών που δεν τ' αφήνουν να λειτουργήσουν.

Άρα θα παρακαλούσα επειδή είναι στην υπερδέσμευση απ' ό,τι είδα, οι πόροι γι' αυτά τα έργα να μπορέσουμε να τους απορροφήσουμε, να βρούμε τον τρόπο στο Υπουργείο Ναυτιλίας να μπορέσει να έχει τουλάχιστον αυτά τα λίγα χρήματα τα οποία του αναλογούν για να προχωρήσει σ' αυτά τα έργα. Είναι ανάγκη, είναι σας λέω έργα βιωσιμότητας για τα ελληνικά λιμάνια.

Το τελευταίο που θέλω ν' αναφέρω για τα ΠΕΠ, εμείς θέλουμε και προσδοκούμε τη συνεργασία των Περιφερειάρχων και των Διαχειριστικών Αρχών, πραγματικά μπορούμε σε λιμάνια της Περιφέρειας αλλά όχι μόνο σε λιμάνια, και σε άλλα έργα που αφορούν τη Ναυτιλία, για παράδειγμα για τις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, κατά καιρούς υπήρξε καλή συνεργασία και δόθηκαν πόροι, θέλουμε τη συνεργασία των Περιφερειών μέσω των ΠΕΠ, προσδοκούμε σε αυτήν και είμαστε στη διάθεσή τους για οποιαδήποτε βοήθεια. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε. Αντιλαμβάνεστε και βλέπετε, είστε ένα από τα Υπουργεία που ο Άξονας με τα λιμενικά έργα είναι ένας από τους πιο επιβαρυσμένους Άξονες, αναφερθήκατε στα έργα, στη γ' φάση του Λιμένα της Ηγουμενίτσας και της Πάτρας το οποίο είναι phasing. Να υπενθυμίσω απλώς ότι στην 3^η κατηγορία των έργων τα οποία αφορούν τα συστήματα ναυσιπλοΐας η πρόσκληση έχει βγει και νομίζω ότι έχει βγει εδώ και πολύ καιρό οπότε είναι δική σας πια ευθύνη να υποβάλλετε το Τεχνικό Δελτίο.

Δε θέλω να είμαι πειστική απλώς αντιλαμβάνεστε ότι όταν οι πότοι και με βάση όλο αυτό το πειστικό χρονοδιάγραμμα που η κα Κανελλοπούλου ευτυχώς το έβαλε η ίδια για να μη χρειάζεται να το επαναλαμβάνει γώ, αλλά να κάνω αναφορά σε αυτή. Αυτοί οι πόροι πρέπει

γρήγορα να εντάσσονται, ν' απορροφούνται, να υλοποιούμε τα έργα, άρα καλό είναι να μη μένουν ανοιχτές προσκλήσεις χωρίς υποβολές Τεχνικών Δελτίων.

Κλείνοντας απλώς, είστε ένα από τα Υπουργεία τα οποία είστε δικαιούχοι και στο κομμάτι «Ανταγωνιστικότητα» που κι εκεί έχουμε δει κάποια έργα και στο κομμάτι του INTERREG κάποιες συμπληρωματικές παρεμβάσεις για να πετύχουμε τη μέγιστη συνέργεια.

Ο κ. Σκουμπούρης έχει το λόγο.

Γ. ΣΚΟΥΜΠΟΥΡΗΣ: Ευχαριστώ κα Ειδική, είμαι Διευθύνων Σύμβουλος του ΟΑΣΑ.

Όπως ξέρετε ο όμιλος του ΟΑΣΑ μεταφέρει περίπου 2.500.000 πολίτες κάθε μέρα. Απ' αυτούς, 1.400.000 μεταφέρονται με το σύστημα των λεωφορείων με την ΟΣΣΥ. Θέλω να επισημάνω στη συζήτηση αυτή που θεωρώ ότι πρέπει να γίνει και μ' έναν περισσότερο συστηματικό τρόπο ότι ο στόλος που μεταφέρουμε όλον αυτό τον κόσμο είναι ιδιαίτερα απαρχαιωμένος, υστερεί σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου, είναι 13,5 χρόνια, πάει στα 14.

Πολλά από τα λεωφορεία αυτά δε θα μπορούν σε λίγο διάστημα να κυκλοφορήσουν και ως εκ τούτου πρέπει κανείς να δει με σημαντικό τρόπο την ανανέωση. Έχουν γίνει επανειλημμένα επιστολές και έχει διατυπωθεί το σχετικό ζήτημα. Εγώ σήμερα με την ευκαιρία της Επιτροπής κάνω αυτή την επισήμανση ως επισήμανση και έχουμε πει ότι ένα ελάχιστο ποσό, ένα ποσό το οποίο εν πάση περιπτώσει αντιμετωπίζει σ' ένα επίπεδο το πρόβλημα, είναι 120.000.000, το έχουμε θέσει και παρακαλούμε να μπει σε μια συστηματική συζήτηση αυτό το ζήτημα.

Κλείνω λέγοντας ότι σε όλη την προηγούμενη περίοδο υπήρξε αποτυχία της περιόδου 2007-2014, του προηγούμενου ΕΣΠΑ, δεν υπήρξε μια επιτυχής προσπάθεια ανανέωσης του στόλου με αποτέλεσμα τώρα να υφιστάμεθα και στο περιβαλλοντικό επίπεδο και στο επίπεδο ποιότητας μεταφοράς κτλ. Να μην κουράσω άλλο, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να συμπληρώσω εδώ ότι αυτό το αίτημα έχει τεθεί από τη Γενική Γραμματέα Μεταφορών, την κα Πέρκα και σε συναντήσεις κάθε φορά για το κομμάτι της εξειδίκευσης του Προγράμματος.

Θεωρώ ότι αυτή τη στιγμή και με βάση κάποιες ενέργειες τακτοποίησης του Προγράμματος ή επιλογής μη υλοποίησης μεγάλων έργων, μένει χώρος γι' αυτό, ίσως όχι για τον προϋπολογισμό στον οποίο αναφερθήκατε αλλά σίγουρα θα είναι μια από τις προτεραιότητες η οποία έχει συζητηθεί και είναι αίτημα του Υπουργείου και σε συνεννόηση βέβαια σχετικά με επιλεξιμότητες με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η κα Φωκά Αθηνά έχει το λόγο.

A. ΦΩΚΑ: Είμαι από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ναυτιλίας.

Σχετικά με την ενεργοποίηση της πρόσκλησης, ήδη είμαστε σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή, έχει υποβληθεί στην Τεχνική Βοήθεια της πρόσκλησης ο τεχνικός σύμβουλος για το Δορυφορικό και το Πληροφοριακό Σύστημα του VTM IS που αφορά τη θαλάσσια επιτήρηση, περιμένουμε την αξιολόγηση του Τεχνικού Δελτίου και είμαστε και σε συνεργασία για την υποβολή του "Miosa" που δεν υποβλήθηκε στις 14 Οκτώβρη που είχαμε πει ότι θα το υποβάλλουμε. Αλλά θα είμαστε μέχρι 31/12, πιστεύω συνεπείς στο Υπουργείο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Μαρινάκης έχει το λόγο.

κ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ: Καλημέρα, είμαι από την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης.

Εγώ θα ήθελα ν' αναφερθώ στην πρόσκληση που έχετε βγάλει για τον έλεγχο διαρροών που είναι γύρω στα 30.000.000, όπου όπως είδαμε στην παρουσίαση που μας κάνατε, έχετε προτάσεις που ξεπερνούν τα 200.000.000. Καταλαβαίνετε ότι υπάρχει μια μεγάλη αναγκαιότητα στον τομέα αυτόν να δώσουμε μια ιδιαίτερη βαρύτητα, με δεδομένο ότι στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είχαμε ένα ατυχές συμβάν, έτσι θα το χαρακτηρίσω απλά, απεντάχθηκαν 50.000.000 έργα από τις Δημοτικές Επιχειρήσεις, στην πορεία εσείς βάζετε αυτή την πρόσκληση με τα 30.000.000 αλλά μ' έναν περιορισμό 1.500.000 ευρώ.

Αυτό δημιουργεί μια στρέβλωση και μια δυσκαμψία στις Δημοτικές Επιχειρηματίες οι οποίες έχουν και συμβατοποιημένα έργα αλλά και έχουν έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό που ξεπερνούσε το 1.500.000 και αναγκάζονται τώρα αυτό να τον περιορίσουν με αποτέλεσμα να υπάρχει ο φόβος, τα έργα να μη γίνονται και τόσο λειτουργικά.

Βλέποντας την ανάγκη αυτή στον τομέα της ύδρευσης και αντίστοιχα στον τομέα των υγρών λυμάτων μ' έναν πίνακα που έχουμε δει στην ανάλυση που μας κάνατε για τους οικισμούς, βλέπουμε ότι και εκεί υπάρχει μια μεγάλη αναγκαιότητα να στηριχθούν, τόσο ο τομέας της ύδρευσης, όσο και ο τομέας των υγρών λυμάτων.

Άρα, νομίζω το είπατε κι εσείς, θα πρέπει να προσπαθήσουμε μέσα από τη ρήτρα αναθεώρησης όπως είπατε να ενισχύσουμε αυτές τις δράσεις για να καλύψουν τις μεγάλες ανάγκες που έχει η χώρα μας. Θα ήθελα να ρωτήσω για τις εκχωρήσεις που έχουν γίνει στα ΠΕΠ. Είπατε ότι θα βγουν δυο προσκλήσεις, η πρώτη θα είναι άμεση και η άλλη συγκριτική αξιολόγηση.

Σε ποιο στάδιο; Είπατε ότι μέχρι τέλος του έτους αν κατάλαβα καλά θα έχουμε εντάξεις, θα έχουμε αξιολογήσεις; Για ν' απαντήσετε και συνολικά. Κι ένα δεύτερο: Επανέρχομαι λίγο στον έλεγχο διαρροών. Ο έλεγχος διαρροών. Ο έλεγχος των διαρροών εκτός από τα έργα τηλεχειρισμού που γίνονται, απαιτούν και την καταγραφή των δικτύων ύδρευσης.

Θα σας πληροφορήσω ότι είναι αχαρτογράφητα σχεδόν το σύνολο των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης σε επίπεδο χώρας, πολύ λίγες ΔΕΥΑ έχουν αποκτήσει ψηφιοποιημένα δίκτυα και αυτό δεν είναι τυχαίο. Είναι γιατί ποτέ δε χρηματοδοτήθηκαν από την Κοινωνία της Πληροφορίας όλα τα προηγούμενα χρόνια. Όλοι οι δήμοι έχουν ψηφιοποιήσει και πράγματα τα οποία γελάμε μ' αυτά που έχουν ψηφιοποιήσει, παρ' όλα αυτά όμως έχουν δαπανηθεί χρήματα αλλά για σοβαρές υποδομές όπως είναι η ύδρευση, αποχέτευση, τις έχουμε αφήσει απ' έξω.

Δεν ξέω αν υπάρχει η δυνατότητα σήμερα μέσα από μια εξειδίκευση μιας πρόσκλησης, εμείς την έχουμε κοστολογήσει και την έχουμε συζητήσει με τον κ. Μαρούγκα, της τάξης των 18.000.000 ευρώ, για να καλύψουμε το σύνολο της ανάγκης αυτής σε επίπεδο χώρας. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Από αυτά που έχω συγκρατήσει και οι συνάδελφοι, οι συνεργάτες θα συμπληρώσουν σε λίγο πιο τεχνικά θέματα, σε σχέση με την πρόσκληση για τα δίκτυα, δυστυχώς σήμερα στο τραπέζι δεν ήταν κάποιος εκπρόσωπος από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων που είναι και ο φορέας πολιτικής για το συγκεκριμένο θέμα, νομίζω ότι θα είχε μια σημασία η παρουσία του για ν' ακούσει τις πραγματικές ανάγκες.

Όταν ήταν μια πρόσκληση 30.000.000 με συγκριτική αξιολόγηση και με μια λογική παρεμβάσεων με πολύ μεγάλη σκοπιμότητα και προστιθέμενη αξία. Να θυμίσω ότι και τα περιφερειακά προγράμματα έχουν διαθέσιμους πόρους για τέτοιου είδους παρεμβάσεις και θα πρέπει να ενεργοποιηθούν, κάποιες Περιφέρειες μάλιστα νομίζω ότι έχουν πολύ μεγάλα συγκριτικά ποσά.

Σε σχέση με το λεγόμενο «κόφτη» που λέμε εμείς ειδικά για τη συγκεκριμένη δράση κι επειδή ήμουν από τους υπέρμαχους αυτού του 1.500.000, θεωρώ ότι έπρεπε να μπει.

Έχω την αίσθηση ότι αφ' ενός δεν υπήρχαν συμβασιοποιημένα έργα, στην καλύτερη των περιπτώσεων η ωριμότητα έφτανε στην κατακύρωση αποτελέσματος αλλά η αίσθησή μου είναι ότι κάποιες παρεμβάσεις οι οποίες αποτέλεσαν ορόσημα στρέβλωσης και σ' αυτό νομίζω ότι θα συμφωνήσουμε σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο και για τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάστηκαν από τους δικαιούχους και για τον τρόπο με τον οποίο υλοποιήθηκαν, ήταν για μας ένα σημείο στο οποίο θεωρήσαμε ότι έπρεπε να δώσουμε και ένα καινούργιο σήμα προς τους δικαιούχους για το πώς πλέον και σε περίοδο κρίσης αν θέλετε τη γνώμη μου, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε έργα.

Όλοι πρέπει να προσαρμοστούμε στα καινούργια δεδομένα και η συγκεκριμένη πρόσκληση για μένα έχει μια θετική ανταπόκριση γιατί όλοι έχουν με κάποιον τρόπο σχετικά εύκολα, ίσως, η δική μου εκτίμηση, επανασχεδιάσει και υποβάλλει τα έργα τους.

Σε σχέση με το ψηφιακό που λέτε, αυτή τη στιγμή δε μπορώ πολύ εύκολα να το δω σε κάποιον από τους Άξονες του Προγράμματος, εκτός από μία λογική Τεχνικής Βοήθειας, αλλά είναι ένα ποσό που ξεπερνά λίγο τις αντοχές της Τεχνικής Βοήθειας. Να επισημάνω απλώς ότι σε όλα αυτά τα έργα τα ψηφιακά, για τα οποία υπάρχουν και άλλα Προγράμματα, στο άλλο Πρόγραμμα στο οποίο εποπτεύω το κομμάτι «Ανταγωνιστικότητα» υπάρχει διαθέσιμος προϋπολογισμός για έργα e-government, εκεί βέβαια πρέπει να βάλουμε στη διαβούλευση την καινούργια Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής, ο ρόλος της οποίας είναι ακριβώς να διασφαλίσει αυτό που είπατε στην αρχική σας εισήγηση, ότι δε θα υλοποιηθούν έργα πολύ χαμηλής

σκοπιμότητας. Οπότε δε μπορώ να το δω σ' αυτό το τραπέζι να συζητηθεί, δεν ξέρω αν έχει συζητηθεί κάτι στο οποίο δεν έχω γίνει κοινωνός.

Ζ. ΠΑΠΑΣΙΩΠΗ: Μια παρατήρηση για τις εκχωρήσεις, το ερώτημα που βάλατε: Αυτό που αναφέρθηκε στη δική μου εισήγηση είναι ότι σε συντονισμό με τους υπεύθυνους των Περιφερειών, γιατί όταν το ποσό εκχωρηθεί σ' έναν Ενδιάμεσο Φορέα από κει και πέρα ευθύνη του Ενδιάμεσου Φορέα είναι το να προχωρήσει στην έκδοση των προσκλήσεων, ωστόσο εξ όσων γνωρίζουμε από το συντονισμό που έχουμε, αυτή τη στιγμή υπάρχουν όλα τα εργαλεία για να μπορέσουν να προχωρήσουν οι συνάδελφοι των ΠΕΠ στην έκδοση των προσκλήσεων. Για τα λύματα μιλάω.

Τα ποσά έχουν ήδη εξειδικευθεί όλα. Και έχουν γίνει και διορθωτικές κινήσεις ή θα γίνουν κάποιες μικρές, με την τελευταία εξειδίκευση, με την 4^η εξειδίκευση έχουμε τελειώσει. Επομένως μένει η έκδοση των προσκλήσεων για την οποία είμαστε σ' επικοινωνία. Οι προσκλήσεις σε όσα από τα ΠΕΠ έχουν έργα phasing θα είναι με άμεση, αν δεν υπάρχουν έργα phasing σε μια Περιφέρεια θα είναι με συγκριτική αξιολόγηση. Αυτή είναι η κεντρική ιδέα, ότι θα βγουν οι προσκλήσεις, οι συνάδελφοι των Περιφερειών θα είναι σε θέση να σας ενημερώσουν καλύτερα.

Ωστόσο τουλάχιστον για τα phasing, όπως αναφέρθηκε, υπάρχει ένα πρώτο στάδιο που είναι οι ίδιοι οι φορείς που είχαν αυτά τα έργα στα χέρια τους, να μας στείλουν τα στοιχεία που απαιτούνται για το διαχωρισμό των φάσεων. Εκεί περιμένουμε το input για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε και να προχωρήσουν και οι συνάδελφοι των ΠΕΠ στην ένταξη των έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εκεί όντως να το επισημάνουμε γιατί δε βλέπω βέβαια εκπροσώπους, αλλά πρέπει να φτάσει το μήνυμα. Παρατηρούνται κάποιες καθυστερήσεις και στην ενεργή πρόσκληση την οποία έχει το τομεακό, ο ρυθμός ανταπόκρισης είναι πολύ χαμηλός οπότε εκεί πρέπει λίγο να δώσουμε μεγαλύτερη βαρύτητα.

ΚΑ ΜΠΙΖΑ: Μια διευκρίνιση θέλω, είμαι από τον Ειδικό Διαβαθμιδικό Σύνδεσμο: Στα μεγάλα έργα του Τομέα Περιβάλλοντος, αυτές οι δυο μονάδες που προβλέπονται επεξεργασίας στα Άνω Λιόσια και τη Φυλή προφανώς αφορούν το σχεδιασμό του προηγούμενου ΠΕΣΔΑ. Γιατί αυτό που ήθελα να

διευκρινίσω είναι ότι με απόφαση που έχουμε πάρει, έχουμε ήδη καταργήσει τους διαγωνισμούς και κατ' επέκταση αυτών των μονάδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νομίζω ότι έκανα αυτήν επισήμανση μετά την εισήγηση της Παπασιώπη ότι αφορά τον παλιό σχεδιασμό, ότι αυτά έτσι όπως μένουν, ουσιαστικά φαίνεται ότι φεύγουν, δεν υλοποιούνται με τον τρόπο, μένει απλώς η γραμμή σε περίπτωση επανασχεδιασμού μεγάλης κλίμακας έργου ν' αντικαταστήσει αυτά τα δύο. Μ' αυτή τη λογική δεν ξέρω αν θέλετε να διατυπωθεί διαφορετικά το σχόλιο που θα σας κάλυπτε αλλά νομίζω ότι γίνεται σαφές ότι δε μιλάμε για τον αρχικό σχεδιασμό.

Μ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Πριν προχωρήσουμε στα επόμενα θέματα, θα ήθελα να επισημάνω δύο σημεία που αναφέρθηκαν μέχρι τώρα:

Το θέμα των εκχωρήσεων, έφυγε και ο κ. Φίρμπας, ξέρει πολύ καλά το πόσο η Επιτροπή αντιστάθηκε στη συνέχιση του συστήματος των εκχωρήσεων. Δε συμφωνούσαμε, δεν ήμαστε ευχαριστημένοι και για να μην παρεξηγηθώ, δεν ήμαστε ευχαριστημένοι όχι ως προς τη διαχείριση των εκχωρήσεων και τελικά το λογιστικό αποτέλεσμα, αλλά ως προς τη συνεννόηση θεωρούμε ότι στις εκχωρήσεις συνυπεύθυνος είναι και ο δότης και ο αποδέκτης.

Και το ποιος λογοδοτεί θα πρέπει να είναι μια κοινή φωνή. Δηλαδή όχι «δεν είμαι εγώ υπεύθυνος, είναι το Τομεακό» ή «δεν είναι το Τομεακό, θα μιλήσεις με την Αττική». Θέλουμε να υπάρχει ένας έλεγχος του τι γίνεται στον κύκλο ζωής του έργου από την πρόσκληση μέχρι την τελική του υλοποίηση.

Ένας λόγος παραπάνω όταν μιλάμε για ομάδες έργων όπως είναι αυτά που αναφέραμε πριν, τ' απορρίμματα και τα λύματα. Κι έτσι έρχομαι τώρα στα λύματα και σ' αυτό που η Ζωή μας έδειξε πριν. Κάθε φορά που συζητάμε για τα λύματα, ενώ κάνω μια προσπάθεια να δω το ποτήρι μισογεμάτο, τελικά το βλέπω μισοάδειο. Έχει γίνει ένα πολύ σημαντικό βήμα, ένα άλμα, έγινε η αποτύπωση των αναγκών, και έγινε και μια σημαντικότερη συνεννόηση του Τομεακού με τις Περιφέρειες.

Αποτύπωση των αναγκών αλλά και προτεραιοποίηση των έργων με αυτές τις κατηγορίες τις οποίες βάλατε, φτάνοντας στα τελικά που είναι τα περίφημα «ορφανά». Διαπιστώνουμε ότι το έλλειμμα πόρων είναι

πολύ μεγάλο. Δηλαδή χρειάζεστε δυο φορές το ποσό που υπάρχει στο Πρόγραμμα για να ολοκληρωθούν οι υποχρεώσεις από την Οδηγία.

Είναι 1.015.000.000 αυτό που θέλετε, και έχετε 660.000.000 στο Πρόγραμμα. Σας συγχαίρουμε για το βήμα που έγινε και σας ευχαριστούμε για τη διαφάνεια του πίνακα. Από δω και πέρα θέλουμε γοργούς ρυθμούς προσκλήσεων και υλοποίησης των έργων ώστε να φτάσουμε σ' ένα σημείο, επειδή έχουμε όχι την υποψία, αλλά διαφαίνεται ότι και με αυτή την προγραμματική περίοδο ενδεχομένως να μην ολοκληρώσετε το 100%. Το ευχόμαστε βέβαια.

Αλλά θα θέλαμε όσο προχωρούν οι μήνες και τα χρόνια που είναι λίγα μέχρι το 2020, να μπορούμε να βλέπουμε σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια τί χρειάζεστε για να μπορέσουμε κι εμείς από πλευράς μας να δούμε πώς μπορούμε να σας βοηθήσουμε περισσότερο. Γιατί είναι ένα θέμα το μάννα εξ ουρανού που περιμένετε, για να βοηθηθείτε ως προς ένα κομμάτι των έργων αυτών, αλλά μιλάμε για πολλά έργα.

Είναι πολλοί οι πόροι που χρειάζεστε και είναι πολλά τα έργα, είναι πολλά μικρά έργα. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Χαίρομαι που το επισημαίνετε γιατί κατά τη γνώμη μου αυτή η δημοσιοποίηση αυτού του πίνακα και η καταγραφή αυτής της λεπτομέρειας, δεν ήταν αυτονόητη λόγω κερκτημένης ταχύτητας όλου του συστήματος και ήταν μια πολύ συνειδητή επιλογή και πολιτικά και διαχειριστικά εδώ από τους συναδέλφους και η αποτύπωσή του και αν θέλετε είναι και για μας ένας οδηγός σε σχέση με μελλοντικές απαιτήσεις υλοποίησης νέων έργων ή άλλων τύπων έργων του Προγράμματος και αυτή είναι μια προσωπική άποψη και ένα εργαλείο και ένα όπλο του Προγράμματος για το τι θα πρέπει να καλύψει.

Έχει φύγει η εκπρόσωπος του ΕΔΣΝΑ, δεν ξέρω αν είναι κάπου εδώ, γιατί με την παρέμβασή της αντιλαμβάνομαι και είναι απολύτως κατανοητό, ότι αν θέλει μπορεί να καταθέσει μια πρόταση στην Επιτροπή έτσι ώστε να αποσυρθούν από τον κατάλογο των μεγάλων έργων. Για μας θα ήταν πολύ πιο απλό και διαχειριστικά να μην κουβαλάμε αυτό το κομμάτι λόγων - σχολίων, δεν ξέρω αν είναι κοντά μας και μπορεί, πριν το θέσουμε προς έγκριση.

Θα πρότεινα να το αφήσουμε να το εγκρίνουμε μαζί με την Εξειδίκευση, αν συμφωνούν τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής έτσι ώστε να γίνει αυτή η ζύμωση. Κατά τη γνώμη μου είναι ένα τυπικό θέμα και ίσως και ουσίας σε σχέση με την πολιτική της Περιφέρειας Αττικής για το θέμα της Διαχείρισης, οπότε μπορούμε να το δούμε προς έγκριση.

Αν έχουμε αντοχές, θα πρότεινα να περάσουμε στην παρουσίαση της Εξειδίκευσης. Δεν είναι πολύ μεγάλη παρουσίαση δεδομένου ότι σ' αυτή την Επιτροπή δεν προχωράμε σε ευρείας κλίμακας Εξειδίκευση όπως στην 1^η Επιτροπή, ουσιαστικά τακτοποιούμε και τροποποιούμε κάποια πράγματα της 4^{ης} γραπτής διαδικασίας της Εξειδίκευσης και προχωράμε στην 5^η, οπότε θεωρώ ότι θα ήταν καλύτερα να ολοκληρώσουμε όλο αυτό το κομμάτι, να τελειώσουμε τις εγκρίσεις της Εξειδίκευσης του καταλόγου και του Σχεδίου και να βγούμε ένα μεγάλο διάλειμμα στη συνέχεια.

Ο λόγος στην κα Δρίτσα, την Προϊσταμένη της Μονάδας Α' της Υπηρεσίας που θα μας παρουσιάσει την 5^η Εξειδίκευση του Προγράμματος.

«Παρουσίαση και έγκριση της 5^{ης} Εξειδίκευσης του Προγράμματος»

Χ. ΔΡΙΤΣΑ: Όπως είπε και η Ειδική Γραμματέας, η 5^η Εξειδίκευση είναι τακτοποιητική, παρ' όλο αυτά είναι αναγκαίο να σας εξηγήσω επιμέρους στοιχεία της γιατί ο τρόπος που υποβάλλεται το ΕΕΠ στο ΔΙΑΥΛΟ είναι απολογιστικός και περιλαμβάνει το σύνολο των μέχρι σήμερα εξειδικεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των 4 προηγούμενων.

Οπότε θα παραμείνω μόνο σ' εκείνα τα σημεία που τροποποιούνται ή προστίθενται. Όπως βλέπετε με την 5^η Εξειδίκευση πηγαίνουμε στα 4.340.000.000 εξειδικευμένα, έναντι των διαθεσίμων 5.186.000.000. Φτάνουμε λοιπόν την Εξειδίκευση περίπου στο 84% του Προγράμματος. Η διαφορά μας από την 4^η Εξειδίκευση είναι μόλις 2,7%. Σε αυτό τον πίνακα είναι αναλυμένη στον τομέα Μεταφορών, στον τομέα Περιβάλλοντος και στην Τεχνική Βοήθεια. Θα μπω σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια καθώς θα εξηγή τις δράσεις.

Με αυτή την Εξειδίκευση τροποποιούνται 9 Δράσεις, προστίθενται 10 και καταργούνται 4.

Στη Δράση 1.1.1 του Άξονα Προτεραιότητας 1, μειώνεται η διαθέσιμη συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη, από 215.000.000 σε 150.000.000, προκειμένου οι πόροι αυτοί ν' αξιοποιηθούν για την αμέσως επόμενη Δράση, τη Δράση 1.1.2 η οποία αξιοποιείται για την κατασκευή τμημάτων του σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕΠ. Στην ουσία σ' αυτή τη δράση είχαμε 50.000.000 για το phasing έργο του Διακοφτό – Ροδοδάφνη και προσθέτουμε τη διαφορά, τα 65.000.000 προκειμένου να υπάρξει η δυνατότητα να ενταχθεί στο '17 το έργο της επιδομής του Ροδοδάφνη – Ρίο το οποίο είναι συμπληρωματικό αντίστοιχου έργου που αυτή τη στιγμή έχει σχετική εγκριτική απόφαση από το ΣΕΠ.

Γίνεται προσθήκη μιας νέας δράσης στον Άξονα 2 που αφορά αναβαθμίσεις στο σιδηροδρομικό άξονα ΠΑΘΕΠ στην Περιφέρεια Αττικής με 40 εκατομμύρια. Πρόκειται για νέα δράση με την οποία θα υπάρξει πρόσκληση για να ενταχθεί μελλοντικά μέσα στο '16, μάλλον στο '17 έργο το οποίο ολοκληρώνει παρεμβάσεις στο σιδηροδρομικό σταθμό Λαρίσης και διασυνδέει το σταθμό με το μετρό.

Στην υφιστάμενη Δράση 3.3.1 η οποία είναι δράση που αφορά πράξεις ενεργητικής οδικής ασφάλειας, γίνεται μια μικρή απομείωση της διαθέσιμης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης προκειμένου η διαφορά, αυτά τα 5 εκατομμύρια ν' αξιοποιηθούν για να δημιουργηθεί μια νέα Δράση, η 3.3.2 η οποία θα χρησιμοποιηθεί για μια κατ' αρχήν πρόσκληση που θα καλεί τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων να υποβάλλει πρόταση για τις Παρεμβάσεις που προαναφέρθηκαν από την κα Παπασιωπή κατά μήκος του Άξονα Καλό Νερό – Τσακώνα προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο οδικής ασφάλειάς του.

Στη δράση 4.3.1 γίνεται μια διόρθωση στους δικαιούχους, πρόκειται για οδική ασφάλεια που γίνεται κατά μήκος του βόρειου οδικού άξονα Κρήτης, όπου δικαιούχοι πλέον προστίθενται η ΔΟΥ και η ΞΙ.

Στην υφιστάμενη Δράση 5.4.1 γίνεται μια τροποποίηση του διαθέσιμου δείκτη έτσι ώστε να υπάρχει δείκτης διαθέσιμος για την πρόσκληση και για το τμήμα των πόρων που αφορά λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες και έτσι ο υφιστάμενος των 50 χιλιομέτρων επιμερίζεται σε 45 χιλιόμετρα για τις Περιφέρειες σε μετάβαση και είναι το έργο Καλλονή – Σίγρι

ενώ τα υπόλοιπα 5 χιλιόμετρα περίπου, αξιοποιούνται για τις λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες.

Στον Τομέα Περιβάλλοντος, γίνεται μια πολύ μικρή απομείωση στην υφιστάμενη δράση που αφορά μελέτες μορφολογικών κανόνων δόμησης και αρχιτεκτονικής προκειμένου οι πόροι αυτοί ν' αξιοποιηθούν για μια νέα δράση η οποία έχει προταθεί από το Υπουργείο και αφορά τη εκπόνηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση εθνικών χωροταξικών πλαισίων την οποία θα τη δούμε παρακάτω.

Αυτή η τροποποίηση δε διαφοροποιεί τη δυνατότητα ένταξης των μελετών μορφολογικών κανόνων δόμησης και αρχιτεκτονικής όπως έχει ζητηθεί από τη Γενική Γραμματεία Χωροταξίας, απλά γίνεται για διαχειριστικούς τακτοποιητικούς λόγους προκειμένου να μπορέσουν οι Άξονες 12 και 13 που είναι συμπληρωματικοί να φιλοξενήσουν και τις δυο ανάγκες της Γενικής Γραμματείας.

Στη Δράση 12.6, 22.11.1 που αφορούσε τη διασφάλιση ποιότητας μετρήσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την επικύρωση δεδομένων, γίνεται μετά από σχετική πρόταση της επιτελικής δομής του Υπουργείου μία απομείωση αυτών των πόρων προκειμένου ο δικαιούχος ν' αξιοποιήσει το ποσό που χρειάζεται και οι διαθέσιμοι πόροι θα συμπεριληφθούν σε επόμενη Εξειδίκευση ανάλογα με τις ανάγκες του ΥΠΕΝ.

Προστίθεται μια νέα Δράση, η 12.6 , 21.6.1 που είναι για τη σύνταξη καταλόγου εισβλητικών ξενικών ειδών και την οργάνωση μεθοδολογίας για την εκτίμηση του κινδύνου που προκαλούν. Την ίδια δράση θα τη δούμε και στον Άξονα 13 γιατί όπως ειπώθηκε και στην παρουσίαση του κ. Μαμαλούγκα, οι Άξονες 12 και 13 είναι συμπληρωματικοί και για όλες τις οριζόντιες δράσεις του Υπουργείου, επιμερίζονται τα ποσά στους δύο αυτού Άξονες ανάλογα με το σε ποια Περιφέρεια χωροθετείται η αντίστοιχη πράξη.

Προαναφέρθηκα σ' αυτή τη Δράση, είναι καινούργια, είναι η Δράση η οποία δημιουργείται για να συγχρηματοδοτηθεί η εκπόνηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση των εθνικών χωροταξικών πλαισίων, τουρισμού και ορυκτών πόρων τα οποία είναι άμεσα αναγκαία. Αυτή είναι η αντίστοιχη Δράση με τον Άξονα 12, εισβλητικά ξενικά είδη, όπως και εδώ για τεχνικά χωροταξικά πλαίσια.

Στην περίπτωση του Άξονα 14 είμαστε πλέον στα απορρίμματα, εξειδικεύεται το σύνολο του διαθέσιμου από την εκχώρηση ποσού για κωδικό Προτεραιότητας 18 με ενδιαμέσο Φορέα Διαχείρισης την ΕΥΔ του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας.

Σε υφιστάμενη δράση, την 14.6, 29.14 που αφορά τη βελτίωση της συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, αρμοδιότητας της ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ γίνεται μια βελτίωση του περιεχομένου προκειμένου από την υφιστάμενη πρόσκληση μετά από τροποποίησή της να μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν και έργα Β' οικισμών.

Στην περίπτωση επίσης υφιστάμενης δράσης για την οποία έχουν εκδοθεί προσκλήσεις οι οποίες αφορούν την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων κάνουμε φραστικές προσθήκες από αυτές τις προσκλήσεις πλέον να μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν και μεταφερόμενα ήδη συμβασιοποιημένα έργα από την περίοδο 2007-2013.

Εξειδικεύονται για 4 Περιφέρειες, την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και την Περιφέρεια Πελοποννήσου, τα ποσά που αντιστοιχούν τον κωδικό παρέμβασης 18 όπως αυτός παρουσιάστηκε από τον κ. Μαμαλούγκα. Συνολικά αυτό είναι 95.500.000 ευρώ. Αναλυτικά πρόκειται για 11.000.000 για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 15.300.000 για τη δυτική Ελλάδα, 11.500.000 για τη Στερεά Ελλάδα και 58.000.000 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Με αυτή την Εξειδίκευση πλέον εξειδικεύεται το σύνολο της διαθέσιμης εκχώρησης στους 13 ΕΠΔ από τη σχετική ΥΑ Εκχώρησης. Καταργούνται οι Δράσεις που αφορούσαν τη δημιουργία Μονάδων Επεξεργασίας Λυματολάσπης από ΕΕΛ. Πρόκειται για Δράσεις οι οποίες ήταν αρμοδιότητα στις ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, της ΕΥΔ ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, ΕΥΔ ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας και ΕΥΔ ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, τα ποσά που αφορούσαν τους 3 ΕΠΔ έχουν ήδη ενσωματωθεί στην προαναφερόμενη από μένα Εξειδίκευση υπό τον κωδικό παρέμβασης 18 και τα 15 παραμένουν στη διάθεση της ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ όπως παρουσιάστηκαν από την Ειδική Γραμματεία πριν από λίγο για επόμενη πρόσκληση.

Τέλος, προσαυξάνουμε την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος κατά 4.000.000 στη δράση που αφορά την υποστήριξη φορέων για ωρίμανση

και αποτελεσματική υλοποίηση πράξεων, προκειμένου τα ποσά αυτά ν' αξιοποιηθούν τόσο από δικαιούχους του Τομέα Μεταφορών όσο και από δικαιούχους του Τομέα Περιβάλλοντος. Αναμένεται έκδοση σχετικής πρόσκλησης η οποία ν' αφορά και τη ΕΕΤΑΑ η οποία προστίθεται ως δικαιούχος για την τεχνική υποστήριξη των Δήμων σε θέματα που αφορούν τον τομέα Περιβάλλοντος, με έμφαση σε λύματα και σε απορρίμματα.

Η συνολική εικόνα που περιμένουμε να εγκριθεί από εσάς στον πίνακα 7 του ΕΕΠ αποτυπώνεται σε αυτόν εδώ τον πίνακα, ότι με αυτή την έγκριση της Εξειδίκευσης προβλέπουμε προσκλήσεις ύψους 3.700.000.000 ευρώ, εντάξεις ύψους 2.100.000.000, νομικές δεσμεύσεις 1.700.000.000 και δαπάνες οι οποίες φτάνουν τα 395.000.000 και υπερβαίνουν το στόχο του 7% της προχρηματοδότησης.

Αυτός ο συνοπτικός πίνακας αποδίδει τον πολλαπλό πίνακα Α3 που έχετε μέσα στο τεύχος σας, λέγεται «Πίνακας 4, 5 και 7» τον οποίο και καλείστε να εγκρίνετε μετά την εισήγηση της Προέδρου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε την κα Δρίτσα. Μπορούμε να κάνουμε ένα γύρο παρεμβάσεων τώρα σε σχέση με την Εξειδίκευση και σχόλια τα οποία τα μέλη θα ήθελα.

Η κα Κούρτελη έχει το λόγο.

Χ. ΚΟΥΡΤΕΛΗ: Ευχαριστώ πολύ. Είμαι από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συγκεκριμένα από την Επιτελική Δομή του Τομέα Περιβάλλοντος.

Θέλω να κάνω σε όσα ειπώθηκαν σε σχέση με τις τροποποιήσεις και με τις καινούργιες Εξειδικεύσεις μια διευκρίνιση: Αναφορά με τον Άξονα 12 και 13, επειδή αναφέρθηκε ότι είναι πρόταση της Επιτελικής Δομής, η πρόταση της Επιτελικής Δομής όσον αφορά στις μελέτες μορφολογικών κανόνων δόμησης και αρχιτεκτονικής, ήταν ν' αυξηθεί το ποσό. Όσον αφορά στη διευκόλυνση με τη Διαχειριστική Αρχή, για να βάλουμε τα θέματα του ειδικού χωροταξικού, ειδικά του Τουρισμού που είναι πολύ επείγον κτλ. και πρέπει να προχωρήσει, συμφωνήσαμε στη μείωση του ποσού που αφορά στη διασφάλιση ποιότητας μετρήσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, άρα εκείνο το οποίο πρότεινε η επιτελική και δέχθηκε και η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου να ελαττωθεί το ποσό που αφορά στη Δράση 12.6^ε 22.11.1 που έχει να κάνει με την ατμοσφαιρική ρύπανση, για να

μπορέσει να μπει ολόκληρο το κομμάτι του χωροταξικού πλαισίου για τον Τουρισμό.

Όσον αφορά στις μελέτες μορφολογικών κανόνων, δεν εισηγηθήκαμε εμείς ελάττωση, εμείς εισηγηθήκαμε αύξηση διότι το ποσό το οποίο υπήρχε κάλυπτε τα μεταφερόμενα έργα μόνο ενώ η πρότασή μας ήταν να καλυφθούν και τα έργα τα οποία δεν ήταν στο προηγούμενο πακέτο, στο 2007-2013 αλλά να μπουν και καινούργια έργα. Απλώς θέλω να διευκρινίσω τι εισηγήθηκε η δική μας Υπηρεσία. Εισηγήθηκε την ελάττωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για να μπει το ειδικό χωροταξικό του Τουρισμού. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κυρία Δρίτσα θέλετε ν' απαντήσετε; Γιατί νομίζω ότι στην ίδια γραμμή είμαστε.

Χ. ΔΡΙΤΣΑ: Μάλλον δεν έγινε κατανοητό αυτό που είπα, δεν είπα ότι εισηγήθηκε η επιτελική δομή να μειωθεί η διαθέσιμη συγχρηματοδότηση δημόσια δαπάνη για τα μορφολογικά προκειμένου να δημιουργηθεί η νέα δράση για τα χωροταξικά. Αυτή ήταν μια διαχειριστική επιλογή δεδομένου ότι η πρόταση της επιτελικής δε μπορούσε να εφαρμοστεί διότι τα χωροταξικά χωροθετούνται σε 13 Περιφέρειες ενώ οι πόροι που απομειώνονταν από τη δράση που πρότεινε η επιτελική αφορούσε μόνο τις περισσότερες ανεπτυγμένες.

Εμείς δυστυχώς από τη δομή του Άξονα 12 και 13 οφείλουμε όλες τις οριζόντιες δράσεις να τις επιμερίζουμε και στις τρεις κατηγορίες Περιφερειών και επομένως επειδή είχε εξειδικευθεί το σύνολο του διαθέσιμου ΕΤΠΑ για τις κατηγορίες Περιφέρεια σε μετάβαση και Περιφέρεια λιγότερο ανεπτυγμένη, έπρεπε για να επιμεριστεί σε 13 Περιφέρειες η απαίτηση, να γίνει αυτή η τακτοποίηση.

Παρ' όλα αυτά έχει ληφθεί υπ' όψιν η ανάγκη για επιπλέον συγχρηματοδότηση των μορφολογικών και θα καλυφθεί στο πλαίσιο της υπερδέσμευσης από την πρόσκληση. Είναι όπως είπα, τακτοποιητικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Άρα ο προϋπολογισμός ο διαθέσιμος που έχει αιτηθεί η Γενική Γραμματεία Χωροταξίας η οποία είναι ο φορέας πολιτικής για το κομμάτι των μορφολογικών και χωροταξικών μελετών, είναι αυτός που έχει ζητηθεί, είναι μια τακτοποιητική διαδικασία η οποία γίνεται.

N. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: Πάνω σ' αυτό να πω ότι άσχετα από την υπερδέσμευση που είπε η κα Δρίτσα, το πρώτο κομμάτι το οποίο έχουμε συζητήσει και έχουμε κάνει και συναντήσεις για την αξιολόγηση την αρχική για να μπορέσει να έρθει μετά το δεύτερο, υπερκαλύπτεται από το ποσό που έχουμε. Συνολικά μπορείτε μελλοντικά να καταθέσετε με υπερδέσμευση, αυτή τη στιγμή όμως καλύπτεται μ' αυτό που θέλετε σαν πρώτο βήμα αυτή τη στιγμή.

X. ΔΡΙΤΣΑ: Πριν από την έγκριση, μου θυμίζει εδώ ο συνάδελφός μου ότι δεν τόνισα στην αρχή της Εξειδίκευσης ότι έναντι του πίνακα 7 που έχετε στο φάκελό σας θα δείτε απομειωμένα τα ποσά της Εξειδίκευσης κατά 15.000.000, δηλαδή ο πίνακας που βλέπετε μπροστά σας είναι μειωμένος στην Εξειδίκευση κατά 15.000.000 γιατί εισηγούμαστε σε αυτή τη συνεδρίαση τα 15.000.000 που υπήρχαν για τη λυματολάσπη, αρμοδιότητας της ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ να καταργηθούν όπως έχουμε εισηγηθεί και μέσα στο φάκελο για τα διαθέσιμα αντίστοιχα χρήματα των τριών ΕΦΔ. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό το επεσήμανα κι εγώ, το θεώρησα λίγο δεδομένο, λάθος δικό μου γιατί πρέπει να περάσει της εγκρίσεως της Επιτροπής, ήταν 15.000.000 τα οποία είχαν εξειδικευθεί στην προηγούμενη Επιτροπή Παρακολούθησης, και θ' αφορούσαν πρόσκληση για τη λυματολάσπη.

Δεν είχαμε κάποια ανταπόκριση από τον αναπληρωτή Υπουργό, από το ΥΠΕΝ σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο για τη λυματολάσπη, αν θα πηγαίναμε με το παλιό το οποίο έχει χαρακτηριστεί από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου ως απαρχαιωμένο ή θ' αναμέναμε άμεσα κάποιο καινούργιο, οπότε η εισήγηση της Υπηρεσίας και δεδομένων των μεγάλων αναγκών που καταγράφονται με εκθετικό ρυθμό σε σχέση με τα έργα των απορριμμάτων είναι να πέσει σ' αυτό τον κουβά των επιπλέον διαθέσιμων χρημάτων για τα έργα των στερεών.

Γ. ΑΓΑΠΑΚΗΣ: Έρχομαι από Κρήτη, από τη Διεύθυνση Συγκοινωνιακών Έργων του Οργανισμού Ανάπτυξης Κρήτης.

Ήθελα μια ερώτηση διευκρινιστική, σχετικά με τη Δράση 4.3.1 που αφορά την οδική ασφάλεια του ΒΟΑΚ. Αναφέρθηκε ότι εγγράφηκε η προσθήκη στην παρούσα πρόταση, ως δυνητικοί δικαιούχοι ο Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης, η Διεύθυνση Οδικών Υποδομών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Κατασκευών Συντήρησης.

Επειδή οι αρμοδιότητες του ΟΑΚ αυτή τη στιγμή στην Κρήτη είναι και Διευθύνουσες και Προϊσταμένης Αρχής, ήθελα να ρωτήσω, δεν αρκεί ο ΟΑΚ γι' αυτή την ενέργεια της πράξης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα σας απαντήσω τεχνικά γιατί απουσιάζει ο Γενικός Γραμματέας, ο οποίος θα μπορούσε να σας απαντήσει ίσως επί της ουσίας αν υπήρχε κάποια τέτοια σκέψη σε σχέση με το κομμάτι του ορισμού των δικαιούχων.

Τα έντυπα εξειδίκευσης κατατίθεται από τις επιτελικές δομές και από τους φορείς πολιτικής. Αυτές ορίζουν τους δυνητικούς δικαιούχους και αυτές συνδιαμορφώνονται από τη Διαχειριστική Αρχή. Κοινώς είναι μια επιλογή των δικαιούχων από το αρμόδιο Υπουργείο.

Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ: Δεν ξέρω αν άκουσα καλά, έχετε πει ότι θα δοθεί μια οριζόντια Τεχνική Βοήθεια στους δήμους για ωρίμανση έργων υγρών αποβλήτων;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, δε μίλησα για υγρά απόβλητα. Αυτό που είπα είναι ότι υπάρχουν κάποιες σκέψεις οι οποίες είναι ακόμη σχετικά ανώριμες, αλλά υπάρχουν κάποιες σκέψεις σε συζητήσεις και με το αρμόδιο Υπουργείο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, προκειμένου να βοηθήσουμε στην ωρίμανση των έργων των στερεών απορριμμάτων.

Αυτό που είπα είναι ότι από τη λίστα των υποβολών που βλέπω και προχωράει στην αξιολόγηση, ναι μεν η πρόσκληση έδινε τη δυνατότητα υποβολής χωρίς να δέχεται πολύ ώριμες προτάσεις, αλλά νομίζω ότι ο βαθμός ανωριμότητας αυτών που κατατίθενται, ξεπερνά λίγο τον όρο του τι είναι ανωριμότητα, οπότε εκεί βλέπουμε ένα μεγάλο κενό και υπάρχουν κάποιες σκέψεις. Δεν είναι κάτι προς στιγμινή ανακοινώσιμο, είναι κάτι το οποίο θα έρθει βοηθητικά σε όλο αυτό το κομμάτι της νέας πραγματικότητας της διαχείρισης των απορριμμάτων.

Έχω πει ότι θα θέσουμε προς έγκριση το σύνολο αυτής της πρώτης ενότητας. Υπάρχει κάποια άλλη τοποθέτηση; Δεν υπάρχει. Προχωράμε λοιπόν με την τελευταία παρουσίαση γι' αυτή την ενότητα, είναι η ενημέρωση για το Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος.

Η παρουσίαση θα γίνει από την κα Δριμιλή, στέλεχος της Μονάδας Α' της Υπηρεσίας.

**«Ενημέρωση και έγκριση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος.
Παρουσίαση ενεργειών»**

Κ. ΔΡΙΜΙΛΗ: Καλημέρα κι από μένα. Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, τον Κανονισμό 1303, το Σχέδιο Αξιολόγησης καταρτίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή και υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος, η οποία έχει σαν αρμοδιότητα την έγκρισή του.

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής του Προγράμματος είναι η έγκριση και κάθε τροποποίησης του Σχεδίου Αξιολόγησης, καθώς και η εξέταση της προόδου εφαρμογής του και η παρακολούθηση των συμπερασμάτων των επιμέρους Αξιολογήσεων που περιέχει. Σύμφωνα επίσης με τον Κανονισμό, όλες οι αξιολογήσεις, υπάρχει η υποχρέωση να δημοσιοποιούνται στο κοινό.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφηκε, η ΕΥΔ ΥΜΕΠΕΡΑΑ κατάρτισε το Σχέδιο Αξιολόγησης στο β' εξάμηνο του 2015. Εν συνεχεία το υπέβαλλε στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΔΙΑΥΛΟΣ στις 17/12/2015. δόθηκε ένα χρονικό περιθώριο για την υποβολή σχολίων έως 31/1/2016 και στα πλαίσια της διαβούλευσης ελήφθησαν κάποια σχόλια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και έγιναν κάποια σχόλια προσθήκης από την ΕΥΣΣΑ.

Όλα αυτά τα σχόλια και οι προσθήκες ενσωματώθηκαν στο παρόν σχέδιο αξιολόγησης του οποίου ζητείται η έγκριση στην παρούσα 2^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Όσον αφορά το περιεχόμενο του Σχεδίου Αξιολόγησης για την επιλογή των ειδών της Αξιολόγησης που περιλαμβάνει το σχέδιο καθώς και των κριτηρίων του, ελήφθησαν υπ' όψιν τα εξής:

Η αναμενόμενη πρόοδος υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η ύπαρξη αναγκαιότητας σύνδεσης κάθε Αξιολόγησης με τη λογική της παρέμβασης, τους ειδικούς στόχους και τ' αποτελέσματα του Προγράμματος, καθώς επίσης και η υποχρέωση, σύμφωνα με τον κανονισμό να διενεργηθούν αξιολογήσεις οι οποίες θα εξετάζουν και θα έχουν κριτήρια την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τις επιπτώσεις .

Τέλος, σύμφωνα με τον κανονισμό υποχρεούμαστε μια φορά κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου να εκτιμήσουμε τον τρόπο με τον οποίο τα Διαρθρωτικά Ταμεία συμβάλλουν στους στόχους που έχουν τεθεί για κάθε Προτεραιότητα. Δηλαδή θα πρέπει ν' αξιολογηθούν όλοι οι Ειδικοί Στόχοι που περιλαμβάνονται σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος.

Τα κύρια κριτήρια των Αξιολογήσεων όπως θα δούμε και στον πίνακα που θα παρουσιαστεί, είναι η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα και οι επιπτώσεις. Όσον αφορά το χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων, για τη χρονική αλληλουχία των αξιολογήσεων ελήφθησαν υπ' όψιν τα εξής:

Η υποχρέωση υποβολής των Εκθέσεων Προόδου για την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014-2020 που υπάρχει η υποχρέωση να υποβληθούν τον Αύγουστο του 2017 και τον Αύγουστο του 2019, η υποβολή των αιτήσεων Εκθέσεων Υλοποίησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με έμφαση στις ετήσιες Εκθέσεις των ετών 2017 και 2019 γιατί σύμφωνα με τον Κανονισμό παρουσιάζονται κάποιες αυξημένες απαιτήσεις σε σχέση με τις υπόλοιπες ετήσιες Εκθέσεις και επίσης υπάρχει η υποχρέωση ως 31/12/2022 να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μια Έκθεση που μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει και συνοπτικά τα συμπεράσματα όλων των Αξιολογήσεων του Προγράμματος.

Επίσης υπάρχει η υποχρέωση να επιτευχθούν οι στόχοι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» τα οποία θα υπολογισθούν τα έτη με την ετήσια έκθεση του 2019 αλλά και με την Έκθεση του 2022 και υπάρχουν και τα ορόσημα επίτευξης του πλαισίου επίδοσης που είναι το 2018 και το 2023.

Με βάση όλα αυτά που είπαμε, καταρτίστηκε ένας ενδεικτικός κατάλογος που περιλαμβάνει 9 αξιολογήσεις όπου έχουν συνολικό προϋπολογισμό 490.000 χωρίς ΦΠΑ. Οι αξιολογήσεις αυτές είναι οι εξής: Αρχικά υπάρχει μια εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος, η οποία υπεβλήθη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ολοκληρώθηκε μάλλον με την υποβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2014, στη συνέχεια ακολουθεί μια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση του ΕΠΕΠ 2007-2013 όπου ο βασικός στόχος είναι η επικαιροποίηση του σχεδιασμού του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020.

Βασικά εδώ θέλουμε να εξετάσουμε τις συνέπειες των έργων τα οποία μεταφέρονται από την προηγούμενη περίοδο στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και πώς αυτά θα επηρεάσουν το σχεδιασμό του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, του Τομέα Μεταφορών. Υπάρχουν τρεις οριζόντιες θεματικές αξιολογήσεις για τη Στρατηγική Επικοινωνίας του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και στη συνέχεια, στη μέση της προγραμματικής περιόδου έχει προγραμματισθεί μια Αξιολόγηση Εφαρμογής που έχει σαν κύρια κριτήρια την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα δεδομένου ότι θα έχει κάποια υλοποίηση το Πρόγραμμα.

Αυτή η αξιολόγηση έχει ως στόχο τον επανέλεγχο της συνάφειας του προγραμματισμού του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ με βάση και αξιολογήσεις που θα έχουν προηγηθεί αλλά και με διάφορες αλλαγές που θα έχουν επέλθει στο εξωτερικό περιβάλλον, οικονομικό, κοινωνικό.

Επίσης στόχος αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί η πρόοδος που έχει επιτευχθεί σε επίπεδο δεικτών αποτελέσματος και εκροής και αν αυτή η επίτευξη των δεικτών είναι ικανοποιητική όσον αφορά την επίτευξη του πλαισίου επίδοσης με ορόσημο κυρίως γι' αυτή την αξιολόγηση το 2018 καθώς επίσης και αν αυτή η πρόοδος υλοποίησης όσον αφορά τους δείκτες και τ' αποτελέσματα, πώς επηρεάζουν τη συνεισφορά τους στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Στη συνέχεια έχουμε δυο αξιολογήσεις επιπτώσεων. Η πρώτη από αυτές εστιάζεται σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους του Προγράμματος, όπου αυτοί οι στόχοι έχουν επιλεγεί με δυο κριτήρια: Αφ' ενός έχουν μεγάλη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα και είναι και ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τους Στρατηγικούς Στόχους του Προγράμματος «Ευρώπη 2020».

Συγκεκριμένα οι ειδικοί Στόχοι που έχουν επιλεγεί είναι, ο πρώτος ειδικός Στόχος αναφέρεται στη συμβολή, στην ολοκλήρωση του βασικού σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕΠ, ο δεύτερος και ο τρίτος ειδικός Στόχος σχετίζονται με τους Άξονες 8 και 9 του προγράμματος και με την προώθηση των αστικών καθαρών μεταφορών και όσον αφορά τον τομέα του Περιβάλλοντος, οι ειδικοί Στόχοι σχετίζονται με τη συμβολή στη διαχείριση των αποβλήτων, στη διαχείριση της επεξεργασία των λυμάτων, των αστικών λυμάτων καθώς επίσης και με την παρακολούθηση και διαχείριση των

υδατικών πόρων όπως και με την παρακολούθηση της ποιότητας και της επάρκειας των υδατικών πόρων.

Στη συνέχεια μετά από αυτή την αξιολόγηση που είναι πιο εστιασμένη, θ' ακολουθήσει μία αξιολόγηση η οποία θα αφορά όλο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, δηλαδή όλους τους ειδικούς Στόχους που συμμετέχουν σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας.

Τέλος, καταλήγουμε με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του Προγράμματος που θα είναι μια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση, θα γίνει στο τέλος της προγραμματικής περιόδου με κύρια κριτήρια πλέον εκεί την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα.

Παράλληλα, πέρα απ' όλα αυτά, μπορεί κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, ενδέχεται να γίνουν κάποιες συμπληρωματικές ad hoc αξιολογήσεις και αυτό θα εξαρτηθεί αν παρατηρηθούν κάποιες πιθανές αποκλίσεις σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό, όπως π.χ. για μια αναθεώρηση.

Εδώ υπάρχει ένας πίνακας όπου είναι οι 9 αξιολογήσεις, με τη σειρά που θα πραγματοποιηθούν. Στην 3^η στήλη είναι η ημερομηνία ολοκλήρωσής τους, ο προϋπολογισμός κάθε αξιολόγησης χωρίς ΦΠΑ, όπου βλέπουμε ότι ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 490.000 και τέλος, η τελευταία στήλη είναι τα κριτήρια όπου εκεί βλέπουμε ότι τα κύρια κριτήρια είναι όντως η αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και επιπτώσεις, ενώ σε δεύτερη φάση χρησιμοποιείται και η καταλληλότητα και η συνάφεια σχεδιασμού. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ. Έχουμε αφήσει λοιπόν σ' εκκρεμότητα την έγκριση της τροποποίησης του καταλόγου των μεγάλων έργων. Πριν προχωρήσω στις εγκρίσεις και για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της απάντησης στο ερώτημα του ΟΑΚ, να δώσω το λόγο στην εκπρόσωπο του ΥΠΟΜΕΔΙ..

Ε. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ: Είμαι από τη Γενική Γραμματεία. Σχετικά με το νόμο 4412/16 στον οποίο αναφέρθηκε και ο Περιφερειάρχης, ο κ. Αγοραστής, έχω να συμπληρώσω ότι πέραν του γεγονότος ότι η έκδοση των πρότυπων τευχών ανήκει στην αρμοδιότητα της ΕΑΑΔΗΣΥ αλλά από την πρώτη στιγμή, από την έκδοση του νόμου η Γενική Γραμματεία Υποδομών έχει διαθέσει

σημαντικά στελέχη της για να μπορέσουν να βγουν τα τεύχη κατά το δυνατόν συντομότερο, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία και τώρα είναι στην απόφαση της ΕΑΑΔΗΣΥ να τα εκδώσει.

Επίσης έχει εκδοθεί η εγκύκλιος 18 από τη Διεύθυνση Νομοθετικού της Γενικής Γραμματείας Υποδομών στην οποία δίνονται διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του νέου νόμου. Σύμφωνα λοιπόν με τη διευκρινιστική αυτή εγκύκλιο, όλες οι κανονιστικές πράξεις οι οποίες είχαν εκδοθεί σ' εξουσιοδότηση του 3316 και του 3669, συνεχίζουν και ισχύουν. Επομένως δεν υπάρχει πρόβλημα σε ό,τι αφορά τη λειτουργία αυτού του κομματιού.

Με την έκδοση λοιπόν των πρότυπων τευχών που παραολο που η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει βγάλει διευκρινιστική εγκύκλιο και λέει ότι όποια αναθέτουσα Αρχή επιθυμεί μπορεί να συντάξει η ίδια τα πρότυπα τεύχη και να προχωρήσει σε διαγωνισμό και με την έκδοση πλέον των προτύπων τευχών από την ΕΑΑΔΗΣΥ δε θα υπάρχει κάποιο πρόβλημα.

Παρ' όλα αυτά έχουν συγκροτηθεί Ομάδες Εργασίας στη Γενική Γραμματεία Υποδομών οι οποίες αυτή τη στιγμή δουλεύουν την επικαιροποίηση όλων αυτών των κανονιστικών πράξεων που να είναι συμβατές, απολύτως συμβατές με το νέο νόμο. Πάντως συνεχίζω και λέω ότι δεν υπάρχει πρόβλημα σε ό,τι αφορά τη συνέχιση των διαγωνισμών.

Και το τελευταίο που έχω να πω είναι ότι το οποιοδήποτε «πρόβλημα» έχει δημιουργηθεί αφορά στα νέα έργα. Τα έργα τα οποία είχαν συμβασιοποιηθεί, είχαν ξεκινήσει πριν τις 8/8/2016, δεν έχουν κανένα πρόβλημα γιατί εξακολουθούν και εκτελούνται με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δικό μου λάθος, αφορούσε το κομμάτι των πρότυπων τευχών. Έχουμε αφήσει σ' εκκρεμότητα προς έγκριση την τροποποίηση του καταλόγου του μεγάλου έργου, έχει ζητήσει να παρέμβει η εκπρόσωπος του ΕΔΣΝΑ, την έγκριση της 5^{ης} Εξειδίκευσης και την έγκριση του Σχεδίου Αξιολόγησης που μόλις μας παρουσίασε η κα Δριμιλή.

Ο λόγος στην εκπρόσωπο του ΕΔΣΝΑ κα Μπιζά.

A. ΜΠΙΖΑ: Ήθελα να προτείνω, αυτά τα δυο μεγάλα έργα που αφορούν Μονάδες Επεξεργασίας Άνω Λιοσίων και Φυλής, να διαγραφούν, ν'

αφαιρεθούν, επειδή δεν έχει πλέον κανένα νόημα, έχουν ήδη καταργηθεί. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κατάλογος τροποποίησης μεγάλων έργων και με την παρέμβαση της εκπροσώπου του ΕΔΣΝΑ για διαγραφή των δύο έργων που αφορούν τη διαχείριση εσωτερικών απορριμμάτων στην Περιφέρεια Αττικής τίθεται προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Ο κατάλογος των μεγάλων έργων εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής.

Η 5^η Εξειδίκευση του Προγράμματος τίθεται προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής.

Η 5^η Εξειδίκευση του Επιχειρησιακού Προγράμματος εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος τίθεται προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Δ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Απλά θα ήθελα ένα σχόλιο σε σχέση με τα έργα απορριμμάτων της Αττικής. Επειδή η κρίσιμη κατάσταση στον Τομέα αυτό ειδικά στην Αττική διαιωνίζεται, είναι ένα αιώνιο πρόβλημα, καταλαβαίνουμε το λόγο για τον οποίο αφαιρούνται τα έργα από τον πίνακα μεγάλων έργων, απλά θα θέλαμε να σας προτείνουμε οι πόροι να μη διατεθούν αλλού προς το παρόν. Πέραν όλων των άλλων είναι και θέμα αρχής.

Επίσης ζητούμε κι από την Αττική, από την Περιφέρεια, να επισπεύσει τον οποιονδήποτε Προγραμματισμό, τον οποιονδήποτε νέο προγραμματισμό γιατί είναι ένα πολύ δύσκολο θέμα, το μεγάλο αγκάθι ήταν πάντοτε οι χωροθετήσεις και το τονίζω αυτό γιατί είναι κάτι που θα το βρούμε μπροστά μας και με τον οποιονδήποτε νέο σχεδιασμό και έτσι θα ήθελα όλοι να έχουμε την ίδια αντίληψη του θέματος.

Δηλαδή δε φεύγουν τα έργα διότι δε θα υλοποιηθεί κάτι στην Αττική. Θα ήθελα να έχουμε τη διασφάλιση αυτού. Ευχαριστώ πολύ .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εμείς μιλώντας μόνο από το κομμάτι της διαχείρισης, θα πούμε ότι με βάση τους διαθέσιμους προϋπολογισμούς του Προγράμματος και του

συγκεκριμένου Άξονα έτσι όπως είναι το Πρόγραμμα, μπορούμε να εγγυηθούμε τη διαθεσιμότητα πόρων για την κάλυψη του 50% του πληθυσμού σε σχέση με τα σκουπίδια.

Πότε φαντάζομαι ότι αυτό είναι αυτονόητο για όλες τις πλευρές. Η Περιφέρεια Αττικής και δε θέλω να μιλήσω εξ ονόματός της, είναι και ο εκπρόσωπος του ΠΕΠ Αττικής και η εκπρόσωπος του ΕΔΣΝΑ, κάνει τη μεγάλη τομή στο κομμάτι της διαχείρισης, εμείς είμαστε εδώ να του δώσουμε και χώρο και χρόνο τον οποίο τον γνωρίζει νομίζω καλύτερα απ' όλους και πόρους.

Προχωράμε σ' ένα διάλειμμα μισής ώρας, αν είναι αρκετό, είμαστε όλοι κουρασμένοι, για να επιστρέψουμε. Να επισημάνω λίγο για τα μέλη της Επιτροπής με δικαίωμα ψήφου, υπάρχει ακόμη μια έγκριση για την υλοποίηση της στρατηγικής, για την πληροφόρηση κι επικοινωνία του Προγράμματος για τα έτη 2016-17 οπότε θα πρέπει να επιστρέψουμε όλοι και οι παρουσιάσεις οι πολύ σημαντικές σε σχέση με την πορεία των Αιρεσιμοτήτων. Σας ευχαριστώ.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Περνώντας στην τελευταία θεματική ενότητα με βάση την ατζέντα, θα έχουμε μια ενημέρωση για την υλοποίηση της Στρατηγικής για την Πληροφόρηση και την Επικοινωνία του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Αυτή η στρατηγική θα τεθεί προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής. Η παρουσίαση θα γίνει από την κα Δρίτσα, Προϊσταμένη της Μονάδας Α' της Υπηρεσίας.

«Ενημέρωση για την υλοποίηση της στρατηγικής για την Πληροφόρηση και Επικοινωνία του Προγράμματος. Έγκριση ετήσιου προγραμματισμού ετών 2016-2017»

Χ. ΔΡΙΤΣΑ: Στο τεύχος που σας έχει διανεμηθεί, υπάρχουν τρεις πίνακες καθένας εκ των οποίων έχει μια διαφορετική χρήση. Ο πρώτος αφορά τον Απολογισμό του ετήσιου Προγραμματισμού του 2015 όπου σας

καταγράφουμε ποιες ενέργειες έγιναν και σ' εκείνες που δεν έγιναν τους λόγους για τους οποίους δεν έγιναν.

Από κει και πέρα υπάρχουν άλλοι δυο πίνακες, δεν κρίνω ότι είναι απαραίτητο να τους διαβάσω λέξη λέξη γιατί δείχνουν έναν χρονοπρογραμματισμό του 2016 ο οποίος έχει ήδη υλοποιηθεί και ο οποίος στην ουσία εστιάζει στο ότι το μεγαλύτερο μέρος των ενεργειών για επικοινωνία και πληροφόρηση αφορούσε διοικητικές ενέργειες ενημέρωσης των δικαιούχων και των δυνητικών δικαιούχων για το ποιες είναι οι υποχρεώσεις τους κατά την εφαρμογή κατά την υλοποίηση των έργων τους καθώς και το τι έχουμε κάνει με το νέο διαδικτυακό τόπο της Υπηρεσίας τον οποίο θεωρούμε και βασικό εργαλείο μέσω του οποίου θα ενημερώνεστε όλοι θεωρούμε, τόσο εσείς ως μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης αλλά και οι δυνητικοί δικαιούχοι.

Προτείνω αντί να διατρέξουμε αυτούς τους πίνακες που μπορείτε όσο μιλάω να τους δείτε και να δείτε και ποιος είναι ο προγραμματισμός μας για το 2017 τον οποίο και πρέπει να εγκρίνουμε, να σας πω δυο λόγια για το τι ενέργειες έχουμε κάνει μέχρι τώρα πραγματικά και πώς λειτουργεί ο νέος διαδικτυακός τόπος μας ο οποίος θα ήθελα να πω ότι είναι σε μια πιλοτική βάση αυτή τη στιγμή.

Θα θέλαμε και σχόλιά σας, μπείτε, δείτε πώς λειτουργεί, έχει λάθη, έχει πράγματα που πρέπει να διορθωθούν, το κάνουμε σταδιακά, χρειαζόμαστε και τη βοήθεια των δικαιούχων για να μας παράξουν φωτογραφίες από έργα όπως πολύ πρόσφατα έκανε η ΕΡΓΟΣΕ μόλις της το ζητήσαμε, για να μπορέσει να λειτουργήσει ως πραγματικό υπόδειγμα στο να βρίσκει όχι μόνο ο γνώστης του συστήματος διαχείρισης την πληροφορία αλλά και ο απλός χρήστης.

Επομένως, όπως σας είπα στο φάκελο θα δείτε τους πίνακες που διατρέχω γρήγορα και οι οποίοι δε διαβάζονται στην παρουσίαση αλλά τους έχετε μπροστά σας και τους οποίους θα κληθείτε να εγκρίνετε στο τέλος της παρουσιάσής μου.

Να σας πω δυο τρία λόγια για το τι κάναμε μέσα στο 2016. Στείλαμε τον Οδηγό Στρατηγικής Επικοινωνίας σε όλους τους δικαιούχους και

δυνητικούς δικαιούχους, έναν Οδηγό ο οποίος έχει διαμορφωθεί από την ΕΥΣΣΑ λαμβάνοντας υπ' όψιν όλες τις κανονιστικές υποχρεώσεις.

Στείλαμε επίσης οδηγίες αναφορικά με προσωρινές πινακίδες πληροφόρησης σε όσα έργα έχουν ήδη ενταχθεί και στα οποία χρειάζεται είτε ν' αντικατασταθεί κάποια υφιστάμενη πινακίδα εφ' όσον είναι μεταφερόμενο έργο, είτε να μπει μια συμπληρωματική πινακίδα όταν είναι phasing και στείλαμε και υποδείγματα πληροφοριακών αφισών σε δικαιούχους του Προγράμματος που έχουν έργα των οποίων ο προϋπολογισμός είναι μικρότερος από 500.000 ευρώ όπως οφείλουμε να κάνουμε σ' αυτή την προγραμματική περίοδο.

Το μεγαλύτερο μέρος της παρουσίασης αφορά την ιστοσελίδα του Προγράμματος. Εγώ θα σας δείξω μερικά print screen για το τι θεωρούμε ότι έχει ενδιαφέρον να δείτε αλλά σας καλώ να τη διατρέξετε. Ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2016 και μπήκε σε λειτουργία, δηλαδή σε πρόσβαση στο κοινό το Σεπτέμβριο του 2016.

Έχει μια άλλη, εντελώς διαφορετική λογική από αυτήν που είχαν τα δύο Προγράμματα, Τομέα Περιβάλλοντος και Τομέα Μεταφορών στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 αλλά για να βοηθήσουμε το χρήστη να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο του Προγράμματος, δημιουργήσαμε κάποια εικαστικά μέσα των οποίων τυποποιούμε την πρόσβαση είτε στον Τομέα Μεταφορών είτε στον Τομέα Περιβάλλοντος είτε στην Τεχνική Βοήθεια.

Αυτά είναι τα τρία εικαστικά που βλέπετε σε μικρή ανάγνωση εδώ, πατάω για να δείτε, είναι κρίμα που ο κ. Βούρδας δεν είναι εδώ για να δει ότι έχουμε μια χαρά χρησιμοποιήσει το σιδηρόδρομο ως τυποποίηση του Τομέα Μεταφορών, είναι το πρώτο εικαστικό μας, βλέπετε το δρόμο και το σιδηρόδρομο στο δέντρο μας, και αυτό τυποποιεί τις δράσεις του Τομέα Μεταφορών του Προγράμματός μας.

Είναι ένα microsite μέσα στο οποίο μπορείτε να βρείτε όλες τις πληροφορίες για τον Τομέα Μεταφορών. Υπάρχει ένα microsite που αφορά τον Τομέα Περιβάλλοντος και είναι το δέντρο με τα φύλλα και αφορά τόσο δράσεις υποδομών όσο και light δράσεις όπως οι μελέτες, οι εμπειρογνώμοσύνες κτλ. που παρουσιάστηκαν από τον κ. Μαμαλούγκα και το τρίτο microsite αφορά την Τεχνική Βοήθεια.

Η ιδιαιτερότητα αυτού του διαδικτυακού τόπου είναι ότι μπορείτε να βρείτε την ίδια πληροφορία σε πολλά σημεία ανάλογα με το πόσο είναι κάποιος εξοικειωμένος με το περιεχόμενο του Προγράμματος.

Κρατάμε στην πρώτη γραμμή όλα τα στοιχεία που διαχειριστικά οφείλουμε να έχουμε για περίπτωση ελέγχου, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, τα έργα, τις προσκλήσεις, τις εντάξεις έργων, την πορεία υλοποίησης, διαμορφώνουμε κι ένα help desk μέσω του οποίου λαμβάνουμε ερωτήσεις και απαντάμε σε αυτές σε επόμενο επίπεδο πάνω στο site, προσθέτουμε φωτογραφίες από τα έργα του Προγράμματος και έχουμε πάντα τα νέα – ανακοινώσεις στην πρώτη επαφή σας με την ιστοσελίδα.

Για τις τρεις αυτόνομες διαδικτυακές ενότητες σας είπα πριν από λίγο. Πατώντας σε μία από αυτές όπως στην περίπτωση του Τομέα Μεταφορών, κάποιος μπορεί να δει ένα μικρό περιεχόμενο για το τί καλύπτει ο Τομέας Μεταφορών στο Πρόγραμμα κι από κει και πέρα ποια νέα αφορούν το Πρόγραμμα και ποια έργα ανά Περιφέρεια, εδώ συζητάμε ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αφήσαμε τα δυο Προγράμματα του 2007-2013 για να δείτε πώς τρέχουν, τα στοιχεία που αντλούμε από το ΟΠΣ, ελλείπει στοιχείων για το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, κρατήσαμε τα στοιχεία των δύο προηγούμενων Προγραμμάτων προκειμένου να δείτε πώς θα λειτουργήσει μόλις πατήσετε σε αυτή την επιλογή.

Αν κάποιος πατούσε το «ενίσχυση προσπελασιμότητας» θα πήγαινε στον διαδικτυακό τόπο που τροφοδοτείται από το ΟΠΣ για να βρει τα αντίστοιχα στοιχεία. Εδώ βρίσκουμε τις προσκλήσεις του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τον Τομέα Μεταφορών αυτή τη στιγμή μέσα και τις αντίστοιχες εντάξεις για τον Τομέα Μεταφορών. Αντίστοιχη είναι και η εικόνα για τον Τομέα Περιβάλλοντος, δεν έχει νόημα αυτή τη στιγμή να πατήσω κάθε μία από τα links, κυρίως μ' ενδιαφέρει να καταλάβετε για να μπείτε και να το χρησιμοποιήσετε ότι ανάλογα με τις ανάγκες σας μπορείτε να μπείτε σε διαφορετικά σημεία του site και να βρείτε την πληροφορία που σας ενδιαφέρει.

Η δομή της ιστοσελίδας, πέραν των τριών microsite περιλαμβάνει κι έναν χάρτη της Ελλάδας στον οποίο βλέπουμε όποια στοιχεία μας ενδιαφέρει να αντλήσουμε σ' επίπεδο Περιφέρειας όπως αυτά προέρχονται από το anaptyxi.gov. Αυτό σημαίνει ότι για να λειτουργήσει αυτός

ο χάρτης και να δώσει τα στοιχεία που θα θέλαμε να δίνει, βασική προϋπόθεση είναι να λειτουργήσει και το anartyxi.gov του ΟΠΣ και σ' αυτή την προγραμματική περίοδο το οποίο αντλεί στοιχεία από το ΟΠΣ.

Σ' αυτή την περίπτωση παίρνοντας τα στοιχεία από το ΟΠΣ τα οποία συνήθως είναι στοιχεία που αφορούν προϋπολογισμό, αφορούν ποσοστό υλοποίησης, αφορούν την Περιφέρεια, έχουμε τη δυνατότητα εμείς να προσθέσουμε έξτρα στήλες έτσι ώστε ανά έργο, δηλαδή ανά MIS να βάλουμε φωτογραφίες, επιπλέον περιγραφή του έργου και έτσι στο επίπεδο της Περιφέρειας ή στο επίπεδο του έργου ή στο επίπεδο του Τομέα, να μπορεί ανάλογα με το τι ψάχνει ο καθένας να βρει, να αντλήσει τις πληροφορίες που ψάχνει..

Στο κάτω μέρος του site υπάρχει η κλασική δομή ιστοσελίδας που είχαμε τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους όπου βλέπουμε όλα τα διαχειριστικά θέματα που θα μπορούσε κάποιος να δει: Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, την Επιτροπή Παρακολούθησης, τα θεσμικά του όργανα, το πώς υλοποιείται το πρόγραμμα, τους δικαιούχους και τι τους αφορούν όλους τους οδηγούς που μπορούν να τους υποστηρίξουν, την περιβαλλοντική διάσταση του Προγράμματος, γενικά στοιχεία πληροφόρησης και επικοινωνίας με υποδείγματα πληροφοριών, πινακίδων, αφισών κτλ. και μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

Αν κάποιος επιλέξει να ψάξει να βρει την πρόσκληση που τον ενδιαφέρει, μπορεί να ψάξει να τη βρει με διάφορους τρόπους. Μπορεί να την ψάξει στο επίπεδο του Άξονα αν ξέρει σε ποιον Άξονα είναι, μπορεί να την ψάξει με τον κωδικό της πρόσκλησης όπως αυτή αναγράφεται πάνω στο έντυπο το οποίο λαμβάνει ως δικαιούχος όταν ψάξει να βρει τα συνημμένα και, το κυριότερο για εμάς και απ' ό,τι κατάλαβα και για την ΕΔΕΛ που ήρθε σ' έλεγχο συστήματος, είναι ότι σ' αυτή την πρόσκληση μπορεί κάποιος να δει και όλο το ιστορικό της πρόσκλησης.

Δηλαδή κρατάμε και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις, τις περιπτώσεις προσκλήσεων οι οποίες έχουν τροποποιηθεί. Αντίστοιχη είναι η περίπτωση και για τις αποφάσεις της ένταξης των έργων. Όπως σας είπα πριν, και στις προσκλήσεις και στις αποφάσεις ένταξης μπορούμε εφ' όσον έχουμε κάποιον κωδικό είτε αυτός είναι MIS ο κωδικός της πρόσκλησης, να μπορούμε να τη βρούμε μέσα από το find του site.

Η έννοια της «έξυπνης πληκτρολόγησης» είναι ότι με το που θα γράψουμε έστω το πρώτο κομμάτι μιας λέξης από τα λειτουργικά ας πούμε αν γράψουμε το «λειτουργ» κατευθείαν μας βγάζει όλες τις προσκλήσεις και όλες τις εντάξεις που σχετίζονται με λειτουργικά έξοδα και αντίστοιχα λέξεις όπως «σύμβουλοι», όπως «κατασκευή», όπως «υποδομή», «επιδομή».

Και μέσα σ' αυτό το site πέραν όλων των υπολοίπων, έχουμε διαμορφώσει μια πληροφοριακή αφίσα μέσα από την οποία για όλα τα έργα που έχουν προϋπολογισμό κάτω των 500.000 ευρώ ή για έργα που αφορούν παροχή υπηρεσιών, ερευνών, μελετών προμηθειών πραγματογνωμοσυιών ανεξαρτήτως του προϋπολογισμού, ο δικαιούχος μπαίνοντας μέσα σ' αυτή την εφαρμογή μπορεί να παράξει αυτόματα την αφίσα την οποία υποχρεούται ν' αναρτήσει στα γραφεία του και να την τυπώσει σε διάσταση A3 ως οφείλει.

Εδώ βλέπετε δυο παραδείγματα αφισών, μία είναι για συμβούλους αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος την οποία αναρτήσαμε εμείς στα γραφεία μας και ελεγχθήκαμε γι' αυτήν στο πλαίσιο ελέγχου και μία είναι για ένα έργο φορέα του ΥΠΕΝ στον οποίο απεστάλησαν οι συγκεκριμένες οδηγίες για να την παράξει και να την αναρτήσει σε κάποιο σημείο εμφανές, ορατό στο γραφείο του.

Πέραν όλων των υπολοίπων, στην παρουσίαση υπάρχουν και στοιχεία καθαρά τεχνικά για το πώς έχει στηθεί η ιστοσελίδα, ότι έχει τη δυνατότητα εύκολης συντήρησης κι επεκτασιμότητας, ότι έχει ανοιχτό κώδικα στην εγγραφή όλων των δεδομένων, έχει προσαρμοστικότητα και κυρίως διασυνδεσιμότητα με τα στοιχεία του ΟΠΣ που θεωρούμε ότι θα την τροφοδοτούν σε όλα τα βήματα.

Ελπίζουμε μέσα από έναν από τους συμβούλους επικοινωνίας που προτείνουμε να προσληφθούν μέσα από διαγωνιστική διαδικασία για την περαιτέρω υποστήριξη του site, να έχουμε τη δυνατότητα να έχουμε δημιουργία ενός ικανού φωτογραφικού αρχείου που θα δίνει την πραγματική εικόνα των έργων σε κάθε φάση υλοποίησής τους.

Θα διαμορφώσουμε newsletters, θα έχουμε τη δυνατότητα να κάνουμε μία σειρά παρεμβάσεων που ακόμα είναι στο μυαλό μας ως σχέδιο αλλά θέλουμε πάρα πολύ να το υιοθετήσουμε και να το εφαρμόσουμε στην πορεία. Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε. Συγκρινόμενο το site με τα δυο προηγούμενα των μεμονωμένων Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013 νομίζω ότι κανείς μπορεί ν' αντιληφθεί την ποιοτική τουλάχιστον αναβάθμιση. Αυτό που θα τεθεί προς έγκριση είναι ο κατάλογος των ενεργειών που αφορούν την επικοινωνία και εκεί θα δείτε ότι υπάρχει μια μεγάλη βαρύτητα στο κομμάτι των ψηφιακών εφαρμογών και υπολοίπων Μέσω Κοινωνικής Δικτύωσης, σ' αυτό στο οποίο καλείστε να εγκρίνετε.

Ειδικά για τις επιπλέον υπηρεσίες να πω ότι δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία και μπαίνει ως πρώτη προτεραιότητα το κομμάτι του newsletter. Για τον Τομέα του Περιβάλλοντος, και αναφέρομαι εκεί γιατί για τον Τομέα των Μεταφορών έχουμε τους μεγάλους δικαιούχους που είναι πιο εύκολη η ενημέρωση αλλά στο κομμάτι του Περιβάλλοντος που έχουμε πολλούς μικρότερους δικαιούχους για μας είναι πάρα πολύ σημαντική η έγκυρη ενημέρωση οπότε πρόθεση είναι με το που θα βγαίνει και η καινούργια πρόσκληση ή οποιαδήποτε τροποποίηση αυτής ν' αποστέλλεται στον κατάλογο των παραληπτών οι οποίοι θα είναι στους δυνητικούς δικαιούχους και άλλες επιπλέον αναβαθμίσεις του site.

Δεν ξέρω αν ήταν ένα από τα στοιχεία τα οποία είχαν αναρτηθεί στο ΔΙΑΥΛΟ, τα έχετε δει, δεν ξέρω αν θέλετε να κάνετε κάποια σχόλια σε σχέση με την επικοινωνιακή στρατηγική. Δεν υπάρχουν σχόλια.

Άρα η στρατηγική για την πληροφόρηση και επικοινωνίας, ο ετήσιος μάλλον προγραμματισμός του 2016-2017 για την πληροφόρηση και την επικοινωνία του Προγράμματος τίθεται προς έγκριση από τα μέλη της Επιτροπής.

Ο ετήσιος Προγραμματισμός 2006-2017 εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη της Επιτροπής.

Στο σημείο αυτό τελειώνουν τα θέματα προς έγκριση. Θα συνεχίσουμε με την παρουσίαση της προόδου κάλυψης των Αιρεσιμοτήτων. Τέθηκε και στην αρχή ως ένα από τα κρίσιμα ζητήματα διότι επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό και την έκδοση προσκλήσεων αλλά και τους στόχους απορρόφησης της προκαταβολής.

Η παρουσίαση θα γίνει από την κα Ζησοπούλου, Προϊσταμένη της Μονάδας της ΕΥΣΣΑ.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Κυρία Φωτονιάτα να σας πω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πείτε μου.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Επειδή εγκρίναμε τα προηγούμενα, εκεί που βγάλατε την πρόσκληση για τα νησιά που είναι και η Σκύρος, ξεχνάμε ότι έχει και η Θεσσαλία νησιά: Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόνησος. Μήπως πρέπει να τα συμπεριλάβουμε και αυτά; μικροί προϋπολογισμοί είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μιλάτε για την πρόσκληση των αφαλατώσεων;

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Όχι, των αφαλατώσεων πρέπει να είναι μέσα. Των αφαλατώσεων και για τη διαχείριση των απορριμμάτων. Γιατί συνήθως τα περνάνε για ηπειρωτική Ελλάδα τα νησιά αυτά επειδή είναι στη Θεσσαλία και είναι λίγο μπερδεμένη η κατάσταση, μπερδεύονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να πει ο κ. Μαμαλούγκας γιατί εγώ έτσι όπως σας ακούω δε βλέπω λόγο εξαίρεσης, δεν ξέρω..

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Γι' αυτό λέω, επειδή ξεχνιούνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, δεν έχουν εξαιρεθεί εκ της προσκλήσεως, δεν ξέρω αν εγώ δεν έχω αντιληφθεί. Θέλετε να πείτε κάτι;

Ν. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: Το ίδιο πράγμα θα πω, δεν έχουν εξαιρεθεί, απλώς η πρόσκληση αφαλάτωσης ήταν 16.000.000 και όσες προτάσεις κατατέθηκαν όλες θα ενταχθούν. Η Σκύρος αναφέρθηκε επειδή κατέθεσε πρόταση, δεν αποκλείονταν κάποια νησιά.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Όχι, λέω για τη διαχείριση απορριμμάτων.

Ν. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ: Στα απορρίμματα, στην πρόσκληση που είναι 40.000.000 που είναι τα νησιά, μπορεί να καταθέσει όποιο νησί εκτός από την Κρήτη, γιατί η Κρήτη αντιμετωπίζεται στην άλλη πρόσκληση με το 18. Αλλά δεν υπάρχει κάποια εξαίρεση.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Διευκρινίστηκε, ωραία..

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο λόγος στην κα Ζησοπούλου.

«Παρουσίαση προόδου κάλυψης Αιρεσιμοτήτων (Ε.Α.Σ.)»

Σ. ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ: Καλή σας μέρα κι από μένα. Εκπροσωπώ την Εθνική Αρχή Συντονισμού και την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής Σχεδιασμού και

Αξιολόγησης όπου έχουμε σαν αρμοδιότητα μεταξύ των άλλων και την παρακολούθηση και το συντονισμό της εκπλήρωσης όλων των Αιρεσιμοτήτων σε όλα τα προγράμματα του ΕΣΠΑ.

Ακούστηκε από το πρωί ο όρος «Αιρεσιμότητα» επανειλημμένως, έρχομαι λοιπόν σήμερα με αυτή τη μικρή, συνοπτική παρουσίαση να μαζέψω ό,τι έχουμε πει και να σας πω πού βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή σε σχέση με τις Αιρεσιμότητες του Προγράμματος.

Στο Πρόγραμμα ΥΜΕΠΕΡΑΑ εφαρμογή έχουν 15 Αιρεσιμότητες. Έχουμε 8 θεματικές και 7 γενικές Αιρεσιμότητες. Με κόκκινα γράμματα βλέπετε την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα. Με το μαύρο χρώμα είναι ο αριθμός των Αιρεσιμοτήτων που είχαμε στη φάση της έγκρισης των Προγραμμάτων. Βλέπετε λοιπόν ότι από το 2014 μέχρι σήμερα έχουμε μια σημαντική πρόοδο.

Η εικόνα που έχουμε αυτή τη στιγμή είναι ότι για τις θεματικές Αιρεσιμότητες, τις 8 θεματικές Αιρεσιμότητες, 2 εκπληρώνονται πλήρως, 5 μερικώς και 1 ακόμα βρίσκεται σε φάση που δεν έχει εκπληρωθεί και αυτή είναι η γνωστή Αιρεσιμότητα που την έχουμε ακούσει από το πρωί, που αφορά τον Τομέα των Υδατικών Πόρων.

Ως προς τις γενικές Αιρεσιμότητες έχουμε 7, οι 5 εκπληρώνονται, οι 2 μερικώς και ευτυχώς δεν έχουμε καμία που δεν εκπληρώνεται. Έτσι λοιπόν, σε σύνολο 15 Αιρεσιμοτήτων, η εικόνα αποτυπώνεται σε 7 με «ναι», 7 «μερικώς» και 1 «όχι».

Τι σημαίνει «ναι» και «μερικώς», το θυμίζω πολύ γρήγορα: Εκπληρώνεται μια Αιρεσιμότητα και παίρνει «ναι» όταν όλα τα κριτήρια ικανοποιούν τις απαιτήσεις και επομένως αξιολογείται τόσο από τη χώρα όσο και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις των κριτηρίων και κλείνει έτσι η υποχρέωση που έχουμε ως χώρα. Στις «μερικώς», έστω και ένα κριτήριο δεν εκπληρώνεται και επομένως μένει σε καθεστώς μερικής εκπλήρωσης. Στο «όχι» φυσικά εννοείται ότι όλα τα κριτήρια δεν εκπληρώνονται.

Εμείς θα σας δείξουμε εδώ σήμερα αυτές που είτε δεν εκπληρώνονται, επομένως είναι «όχι», είτε εκπληρώνονται μερικώς. Μία από

αυτές είναι η 4.1 που αφορά την ενεργειακή απόδοση. Εδώ είχαμε μία εκκρεμότητα.

Είναι γνωστό και θα είμαι ειλικρινής στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, το χρονοδιάγραμμα της συγκεκριμένης Αιρεσιμότητας έχει μετατεθεί αρκετά από την αρχή, ίσως ήμαστε πιο αισιόδοξοι στην αρχή, τώρα λοιπόν έχουμε φτάσει με χρονικό ορίζονται το τέλος του χρόνου που είναι βεβαίως και η υποχρέωση η κανονιστική που έχουμε από το άρθρο 19 του Κανονισμού, όπου μέχρι το τέλος του χρόνου πρέπει να ολοκληρώσουμε τις Εκθέσεις που προβλέπονται και είναι τρεις Εκθέσεις, μία για τις μονοκατοικίες, μία για τα γραφεία και μία για τις πολυκατοικίες.

Αυτή τη στιγμή έχουμε ολοκληρώσει την Έκθεση για τις μονοκατοικίες, η Έκθεση για τις πολυκατοικίες ολοκληρώνεται και ακολουθεί και η έκθεση για τα γραφεία. Με βάση λοιπόν αυτές τις τρεις Εκθέσεις, θα πάμε στην αναθεώρηση του ΚΕΝΑΚ και έτσι θα έχουμε το κατάλληλο πλαίσιο για να προκηρύξουμε και να υλοποιήσουμε τα έργα ενεργειακής απόδοσης.

Η Αιρεσιμότητα 6.1: Μία δύσκολη Αιρεσιμότητα με πολλά διοικητικά βήματα, με δυσκολίες στο επίπεδο της Δημόσιας Διοίκησης, το παρουσιάζουμε εδώ συνοπτικά αλλά όσοι έχουν εμπλακεί και ξέρουν τι κρύβεται από πίσω, κρύβεται μια σειρά ενεργειών δύσκολων και απαιτητικών. Εδώ έχουμε δύο κριτήρια. Το ένα κριτήριο αφορά τη τιμολογιακή πολιτική και το δεύτερο κριτήριο αφορά τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής.

Ως προς την τιμολογιακή πολιτική, αυτή τη στιγμή το Υπουργείο Περιβάλλοντος διαμέσου της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων που έχει την ευθύνη και την αρμοδιότητα, έχει φτιάξει ένα σχέδιο ΚΥΑ με τη στρατηγική και την πολιτική που η χώρα θέλει ν' ακολουθήσει στον τομέα της τιμολογιακής πολιτικής του νερού, αυτό το σχέδιο έχει αποσταλεί στις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εδώ να σας πω ότι η ιστορία της τιμολογιακής πολιτικής αποτελεί κι έναν όρο που έχει ενσωματωθεί μέσα στο μνημόνιο, επομένως έχει μία αυξημένη βαρύτητα και είμαστε σε φάση όπου έχουν γίνει σχόλια από τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση έχει απαντήσει σ' αυτά τα σχόλια, όχι ακόμα επισήμως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά έχει σχολιάσει κι έτσι δουλέψει πάνω σε αυτά τα σχόλια.

Επομένως περιμένουμε να ολοκληρωθεί αυτός ο κύκλος διαβούλευσης με τις Υπηρεσίες της Επιτροπής προκειμένου όλη αυτή η ιστορία να ολοκληρωθεί και να έχουμε το σχέδιο της τιμολογιακής πολιτικής για τις χρήσεις του νερού.

Ως προς το δεύτερο κριτήριο, που είναι τα Σχέδια Λεκανών Απορροής, έχουμε περάσει από πολλή συζήτηση, ξέρουμε ότι έχουν γίνει πάρα πολλά βήματα, βήματα για τα οποία η χώρα γενικώς έχει αργήσει, έχει καθυστερήσει, ωστόσο εδώ σας έχουμε αποτυπώσει τα βασικά βήματα μέσω των οποίων αυτή τη στιγμή οδεύουμε προς τη λήξη του πράγματος.

Κατ' αρχήν φτιάξαμε την Εθνική Επιτροπή Υδάτων. Εγκρίναμε τα 14 Σχέδια Λεκανών Απορροής, στη συνέχεια ολοκληρώθηκαν και οι εκκρεμότητες που είχαμε απ' τον πρώτο κύκλο για να αρθεί η αυτοδέσμευση γιατί ο πρώτος κύκλος για τις τρεις Περιφέρειες, Κρήτης, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου είχε και μια αυτοδέσμευση, συνδεόταν με μια αυτοδέσμευση, ολοκληρώσαμε κι αυτό τον κύκλο και πάμε τώρα στη δεύτερη, στην επικαιροποίηση αυτών των σχεδίων λεκανών απορροής, δίνοντας έμφαση σ' εκείνα τα σημεία που είναι ενσωματωμένα μέσα σε όλα τα Προγράμματα που έχουν την επενδυτική προτεραιότητα που συνδέεται με τα Έργα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.

Έχει γίνει πολλή συζήτηση, θεωρούμε ότι είμαστε σε μια καλή γραμμή, περιμένουμε και τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου αυτό το δύσκολο κριτήριο να ξεπεραστεί και να προχωρήσουμε στην απελευθέρωση των πόρων προκειμένου να υλοποιηθούν έργα, γιατί κάτω από τις Αιρεσιμότητες όπως ξέρετε, κρέμονται πόροι. Και οι πόροι που αφορούν τη συγκεκριμένη Αιρεσιμότητα είναι πάρα πολλοί.

Για το ΕΣΠΑ και τα Προγράμματά του, συμπεριλαμβανομένου του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αυτό ανέρχεται σε 1.700.000.000 ευρώ πόρους κοινοτικής συνδρομής. Άρα καταλαβαίνετε ότι είναι πάρα πολλά τα χρήματα. Επομένως πρέπει να καταβάλλει η Δημόσια Διοίκηση κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να ξεπεραστεί αυτή η δυσκολία.

Αιρεσιμότητα 6.2 που αφορά τον Τομέα των Στερεών Αποβλήτων. Εδώ είχαμε μια αυτοδέσμευση που αφορούσε τον εθνικό σχεδιασμό, ολοκληρώσαμε, άρθηκε αυτή η αυτοδέσμευση και προχωρούμε

σταδιακά στην έγκριση των Περιφερειακών Σχεδίων. Αυτή τη στιγμή έχουμε υπογράψει την κύρωση των ΠΕΣΔΑ για 3 Περιφέρειες, για την Ήπειρο, τη Θεσσαλία και την Κρήτη και τα έχουμε φορτώσει και στην ηλεκτρονική βάση ανταλλαγής δεδομένων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το φορτώνουμε και στο Πρόγραμμα του ΥΜΕΠΕΡΑΑ που σημαίνει Περιφέρεια-Περιφέρεια μπορεί σιγά - σιγά ν' αποδεσμεύει τους πόρους και ν' απελευθερώνονται οι πόροι για την υλοποίηση Έργων Στερεών Αποβλήτων. Στη συνέχεια, έρχονται και τα επόμενα σχέδια, οι επόμενοι περιφερειακοί σχεδιασμοί για τις υπόλοιπες 10 Περιφέρειες, ο χρονοπρογραμματισμός μας είναι μέχρι το τέλος Νοεμβρίου να έχουμε ολοκληρώσει αυτή τη σειρά των σχεδίων.

Ένα δύσκολο στάδιο σ' αυτό το κομμάτι ήταν η διαβούλευση της ΣΜΠΕ των ΠΕΣΔΑ. Αυτή τη στιγμή ένα δύσκολο στάδιο σ' αυτό το κομμάτι ήταν η διαβούλευση της ΣΜΠΕ των ΠΕΣΔΑ. Αυτή τη στιγμή όλες οι ΣΜΠΕ είναι σε δημόσια διαβούλευση, ολοκληρώνονται και προχωρούμε στα υπόλοιπα βήματα προκειμένου να κλείσουμε αυτές τις υποχρεώσεις.

Παράλληλα είχαμε και μια εκκρεμότητα στο κριτήριο της επαναχρησιμοποίησης, το οποίο παρασύρεται από το χρονοδιάγραμμα των ΠΕΣΔΑ γιατί τα μέτρα της επαναχρησιμοποίησης είναι μέσα στα σχέδια των ΠΕΣΔΑ. Άρα μαζί τα δυο κριτήρια θα κλείσουν και θα ολοκληρωθεί η διαδικασία της ικανοποίησης των κριτηρίων της Αιρεσιμότητας.

Οι Αιρεσιμότητες 7.1, 7.2, 7.3 που αφορούσαν τον Τομέα Μεταφορών είχαν μια σημαντική εκκρεμότητα. Και αυτή αφορούσε τις απαιτήσεις των δικαιούχων έργων μεταφορών.

Ολοκληρώθηκε κι αυτό το κριτήριο, είμαστε σε θέση γι' αυτό το έχουμε βάλει και με πράσινο χρώμα, είμαστε σε θέση να σας πούμε ότι ικανοποιήθηκαν οι απαιτήσεις κι επομένως από πλευράς Ευρωπαϊκής Επιτροπής και με βάση τη δική μας αυτοαξιολόγηση, ικανοποιούνται οι απαιτήσεις επομένως οι τρεις αυτές Αιρεσιμότητες που μας βασάνισαν, έχουν εκπληρωθεί και επομένως έχουμε τελειώσει.

Τελειώσαμε με τις θεματικές που δεν εκπληρώνονταν, πάμε στη γενική Αιρεσιμότητα 4 που αφορά τις Δημόσιες Συμβάσεις. Εδώ όπως ξέρετε και αυτά είναι υποχρεώσεις, το ζήτημα των δημοσίων συμβάσεων και αυτό

ήταν υποχρέωση που έχει ενσωματωθεί στο μνημόνιο. Βασικά τρία κριτήρια είχαμε που είχαμε εκκρεμότητα. Το ένα ήταν το θεσμικό πλαίσιο. Το θεσμικό πλαίσιο με το νόμο του Αυγούστου του 2016 το ικανοποιήσαμε.

Το επόμενο και πολύ σημαντικό βήμα που έχουμε να κάνουμε είναι οι Οδηγίες και τα πρότυπα τεύχη. Ακούσατε το πρωί, η Ειδική Γραμματέας το είπε, είναι δέσμευση και του δικού μας Γενικού Γραμματέα ΕΣΠΑ, έχει ζητήσει από την Ανεξάρτητη Αρχή να επισπεύσει την κατάρτιση αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών και των προτύπων τευχών, προκειμένου να μπορέσουν να προχωρήσουν και οι δημόσιες συμβάσεις.

Άρα θεωρούμε ότι αν όλα πάνε καλά, θα έχουμε τα πρότυπα τεύχη έτσι ώστε να προχωρήσουμε και στις αντίστοιχες δημοπρατήσεις έργων.

Το δεύτερο κριτήριο που είχαμε εκκρεμότητα σχετιζόταν με την παραμετροποίηση της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής υποβολής. Έχει προχωρήσει η διαδικασία του αναδόχου, έχει ξεκινήσει η παραμετροποίηση και η πιλοτική λειτουργία της πλατφόρμας, θα γίνει μέχρι το τέλος της χρονιάς. Άρα είμαστε κι εκεί καλά.

Πάμε στο τρίτο κριτήριο που αφορά την εκπαίδευση. Οι δυο μάχιμοι φορείς που είχαν αναλάβει κι έχουν αναλάβει την εκπαίδευση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, είναι η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και η ΜΟΔ. Έχουν καταρτίσει Πρόγραμμα Εκπαίδευσης, έχει αποσταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έχει συμφωνηθεί.

Επομένως με αυτό το πλαίσιο παρακολουθούμε στενά τις εκκρεμότητες και έχουμε την πεποίθηση ότι θα ολοκληρώσουμε όπως μέχρι στιγμής έχουμε προχωρήσει δυναμικά, και στο κομμάτι των δημοσίων συμβάσεων.

Τελευταία είναι η γνωστή γενική Αιρεσιμότητα για τα στατιστικά συστήματα. Για να γίνει αντιληπτό σε τί αναφέρεται, να πούμε ότι υπάρχει μια απαίτηση πολύ σοβαρή που αφορά όλα τα Προγράμματα και όλους τους Άξονες Προτεραιότητας, το να έχουμε αξιόπιστο σύστημα δεικτών για όλα τα έργα και για όλα τα Προγράμματα.

Όλα τα έργα και όλα τα Προγράμματα πρέπει να έχουν ένα αξιόπιστο Σύστημα Δεικτών. Αυτό αποτελεί ένα μεγάλο πονοκέφαλο για τις

Διαχειριστικές Αρχές και περνάει και στους δικαιούχους που σημαίνει ότι θα πρέπει τα έργα να έχουν σωστούς δείκτες, να τους ραπορτάρουν σωστά οι δικαιούχοι και η Διαχειριστική Αρχή να επαληθεύει ότι τα στοιχεία που έρχονται πίσω έχουν μια διαδρομή στατιστική που ξέρω ποιος μετράει, πότε το μετράει και με τι μεθοδολογία.

Για ν' αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες των στατιστικών συστημάτων που η χώρα μας δυστυχώς δεν έχει ένα αξιόπιστο σύστημα δεικτών για όλα τα έργα και για όλους τους τομείς, αποφασίσαμε ως Εθνική Αρχή Συντονισμού να φτιάξουμε ένα Ενιαίο Σύστημα Δεικτών, ένα Έγγραφο Εργασίας ογκώδες και απαιτητικό το οποίο περιγράφει μέσα όλες εκείνες τις διαδικασίες που πρέπει η Διαχειριστική Αρχή και οι δικαιούχοι των έργων να ικανοποιούν.

Σ' αυτή λοιπόν τη βάση θα δείτε και τις τροποποιήσεις που έχουμε ενσωματώσει στα έντυπα, οι οποίες σιγά - σιγά θα περνάνε μέσα στο ΟΠΣ και θα δείτε και ποιες θα είναι οι απαιτήσεις και για τη Διαχειριστική Αρχή και για τον δικαιούχο.

Έχουμε συνάψει ένα μνημόνιο συνεργασίας με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, άρα έχουμε κι από εκεί μια πολύ στενή συνεργασία και θεωρούμε ότι από δω και πέρα πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε γιατί υπάρχει το γνωστό άρθρο 142 του Γενικού Κανονισμού που τι μας λέει: Ότι αν η χώρα δεν έχει αξιόπιστα στοιχεία στα έργα και στα Προγράμματα, μπορεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προχωρήσει σε αναστολή πληρωμών.

Άρα εδώ έχουμε καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια και θα καταβάλλουμε από δω και πέρα, προκειμένου να ικανοποιήσουμε αυτή την αλληλουχία γεγονότων που θα μας οδηγήσει στη στατιστική επικύρωση των δεδομένων που κρέμονται κάτω από τα έργα.

Θα χρειαστούμε πολύ τη βοήθεια των Διαχειριστικών Αρχών και των δικαιούχων γιατί είναι ευθύνη της Εθνικής Αρχής Συντονισμού με τη συνδρομή των Διαχειριστικών Αρχών. Άρα σε επόμενο στάδιο έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε. 18 ενέργειες έχει η συγκεκριμένη Αιρεσιμότητα, έχουμε υλοποιήσει τις 10. Μας μένουν 8 μέχρι το τέλος της χρονιάς.

Είναι μια πολύ απαιτητική διαδικασία και ελπίζουμε ότι θα τα καταφέρουμε. Ευχαριστώ πολύ και εύχομαι καλή συνέχεια στις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Ζησοπούλου, κάθε φορά η παρουσίαση της για τις Αιρεσιμότητες είναι πολύ στοχευμένη και περιεκτική.

Νομίζω ότι έχει ζητήσει το λόγο η Επιτελική, η κα Κούρταλη συμπληρωματικά για τις Αιρεσιμότητες ή κάνω λάθος; Έχετε ζητήσει το λόγο να συμπληρώσετε κάτι στην Αιρεσιμότητα ή έχω σημειώσει λάθος;

Χ. ΚΟΥΡΤΑΛΗ: Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία, να δώσουμε το λόγο στην Επιτροπή.

κα ΜΠΑΛΤΣΑΚΗ: Ευχαριστώ, καλησπέρα κι από μένα κι ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση και για την ευκαιρία να είμαστε εδώ.

Ξεκινώντας θέλω να υπενθυμίσω κατ' αρχάς ότι από την πλευρά της Επιτροπής οι εκ των προτέρων Αιρεσιμότητες δεν αντιμετωπίζονται ως μια απλή τυπική υποχρέωση, απορρέουν από υποχρεώσεις που προκύπτουν έτσι κι αλλιώς από το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και στηρίζουν και υπογραμμίζουν την ανάγκη ύπαρξης ορθών και ολοκληρωμένων στρατηγικών οι οποίες θα επιτρέπουν και την καλύτερη κατανομή των πόρων σε δράσεις μεγάλης προστιθέμενης αξίας όπως τονίσατε και στην αρχή.

Εγώ θα μιλήσω για τις Αιρεσιμότητες 6.1 και 6.2 όπου τίθενται κάποια θέματα και θα ξεκινήσω με την 6.1 η οποία είναι όπως τονίστηκε, μια πολύ κρίσιμη Αιρεσιμότητα. Φυσικά απ' την πλευρά μας κατανοούμε τις δυσκολίες που υπάρχουν αλλά από την άλλη οφείλουμε να τηρήσουμε και μια ίση μεταχείριση των κρατών μελών. Έχει συζητηθεί αρκετά το θέμα των 4 σημείων. Η θέση της Επιτροπής ως προς αυτό είναι ξεκάθαρη. Αυτά τα 4 σημεία ήταν μια επιβοηθητική κατεύθυνση, ήταν οι σημαντικότερες ελλείψεις του πρώτου γύρου.

Δε σημαίνει ότι αυτό περιμένουμε μόνο και ότι μπορεί μ' αυτές ν' αναπληρωθεί η Αιρεσιμότητα. Είναι 4 σημεία τα οποία δε μπορούν να λειτουργήσουν αυτοτελώς, αλλά πρέπει ν' αντιμετωπισθούν ως μέλος ενός συνόλου και ενός σχεδίου ολοκληρωμένου που θα επιτρέψει την ύπαρξη μιας ορθής και ολοκληρωμένης στρατηγικής.

Επίσης η αξιολόγηση μπορεί να γίνει μόνο μέσω του συστήματος Wise όταν θα έχουν κατατεθεί ολόκληρα τα σχέδια, το οποίο δεν είναι ένα γραφειοκρατικό ζήτημα αλλά είναι θέμα ουσίας από τη δική μας την πλευρά.

Η αντιμετώπιση αυτή του να προτεραιοποιηθούν αυτά τα 4 σημεία, ενέχει και τον κίνδυνο να μην ολοκληρωθούν σωστά αυτά τα σχέδια διαχείρισης αν προτεραιοποιηθούν συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία δε μπορούν να ειδωθούν μεμονωμένα αλλά μόνο ως μέρος ενός συνόλου. Και δεν αποκλείεται σ' αυτή την περίπτωση και η πιθανότητα να προκύψει και κάποια παραβίαση, το οποίο δε σχετίζεται αναγκαστικά με την Αιρεσιμότητα.

Ως προς την τιμολογιακή πολιτική, όντως όπως ενημέρωσε η κα Ζησοπούλου έχουμε κάνει κάποια σχόλια πάνω στην ΚΥΑ, περιμένουμε να δούμε τις απαντήσεις, δεν τις έχουμε λάβει ακόμα, το θέμα που έχει προκύψει είναι ότι για μας η ΚΥΑ είναι ένα πολύ σωστό γενικό πλαίσιο, αλλά το οποίο δεν έχει φτάσει στη λεπτομέρεια που θα έπρεπε ώστε να μπορέσουμε να θεωρήσουμε ότι με την υιοθέτηση αυτής της ΚΥΑ θα υπάρχει η τιμολογιακή πολιτική έτσι όπως τίθεται και στην Οδηγία και στις Αιρεσιμότητες, η οποία θα παρέχει επαρκή κίνητρα και την πραγματική δυνατότητα της ανάκτησης του κόστους των χρήσεων του ύδατος.

Για μας η πολιτική πρέπει να είναι ήδη μετρήσιμη. Και πάνω σ' αυτό επικεντρώνονται και τα σχόλιά μας. Φυσικά είμαστε σ' επικοινωνία και θα δούμε πώς έχει αντιμετωπισθεί αυτό. Όσον αφορά στα στερεά απόβλητα, όντως το θέμα της Αιρεσιμότητας εμφανίζεται λιγότερο κρίσιμο αλλά γενικώς είναι ένας τομέας όπου όπως γνωρίζετε κι εσείς υπάρχουν πολλά θέματα, οπότε με βάση την Αιρεσιμότητα θα ήθελα να πω μερικά πράγματα.

Κατ' αρχήν εμείς στηρίζουμε την προσπάθεια που υπάρχει, μιας στροφής προς περισσότερη πρόσληψη, επαναχρησιμοποίηση, διαλογής την πηγή, ανακύκλωση και κομποστοποίηση και τα συγχαρητήριά μας για την έγκριση των πρώτων ΠΕΣΔΑ, περιμένουμε και τους επόμενους. Η μακροπρόθεσμη στρατηγική έχουμε την αίσθηση ότι πηγαίνει προς τη σωστή κατεύθυνση για να επιτρέψει την επίτευξη, όχι μόνο των στόχων που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, αλλά και των σημαντικά πιο φιλόδοξων στόχων οι οποίοι θα προκύψουν από το νέο πακέτο της κυκλικής οικονομίας.

Φυσικά δεν έχει εγκριθεί ακόμα αλλά είναι σημαντικό να τονίσω εδώ ότι το νέο πακέτο όπως δείχνουν τα πράγματα, θα περιλαμβάνει μόνο μία πολύ πιο φιλόδοξη μέθοδο υπολογισμού των στόχων, το οποίο θ' ανεβάσει πολύ τον πήχη και έτσι είναι πολύ σημαντικό ότι ήδη δίνεται μια κατεύθυνση προς την πλευρά της περισσότερης ανακύκλωσης.

Τα πρώτα βήματα λοιπόν είναι θετικά, τα οποία βλέπουμε στο γενικό πλαίσιο το οποίο θέτει το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, αλλά για μας, για να γίνει η σωστή αξιολόγηση, περιμένουμε και την περαιτέρω εξειδίκευση μέσω των ΠΕΣΔΑ γιατί αλλιώς δε μπορούμε ν' αξιοποιήσουμε τ' αποτελέσματα, είναι απαραίτητο να δούμε συγκεκριμένες λεπτομέρειες όσον αφορά τις χωροθετήσεις, τις ποσότητες πώς υπολογίζονται, τα διάφορα ρεύματα αλλά και τα χρονοδιαγράμματα.

Και φυσικά στηρίζουμε μία φιλόδοξη αλλά και ρεαλιστική και άμεσα υλοποιήσιμη στρατηγική, δεδομένου του κρίσιμου της κατάστασης. Όπως γνωρίζετε ήδη η Ελλάδα πληρώνει δύο διαφορετικά πρόστιμα στον τομέα των στερεών αποβλήτων. Είναι επίσης κρίσιμης σημασίας να υπάρχει σωστός και επαρκής συντονισμός σ' εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και να υπάρχει η κατάλληλη κατανομή αρμοδιοτήτων.

Στον τομέα των στερεών αποβλήτων είναι πολύ σημαντικό να υπάρχουν και οικονομίες κλίμακας και ανάπτυξη συνεργειών σ' επίπεδο τόσο των Δήμων αλλά και των Περιφερειών. Θεωρούμε ότι είναι απαραίτητα, δεδομένων και των περιορισμένων πόρων σε σχέση με τις συνολικές ανάγκες της χώρας.

Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι στηρίζουμε τη δημιουργία υπερδιαστασιοποιημένων έργων, το αντίθετο μάλιστα, γιατί τα έργα αυτής της κλίμακας, πολλές φορές έχουν μια διάρκεια ζωής 20 με 30 έτη και θα μπλοκάρουν την πρόοδο και τη στροφή προς την καλύτερη διαχείριση των αποβλήτων.

Επειδή όμως και με την πλέον φιλόδοξη πολιτική πάντα θα υπάρχει υπόλειμμα κι επειδή από την άλλη παραμένουν και οι ΧΑΔΑ που πρέπει να πάνε προς κλείσιμο και αποκατάσταση, που μπορεί να μην είναι επιλέξιμη σ' αυτή την περίοδο είναι όμως απαραίτητο να προχωρήσουν τα έργα που έχουν σχεδιαστεί και ωριμάσει το συντομότερο δυνατόν.

Εδώ να υπενθυμίσω ότι εμμέσως αφορά η διαχείριση φυσικά και την απόφαση και την καταβολή των προστίμων διότι για να θεωρηθεί ένας ΧΑΔΑ κλειστός, θα πρέπει ν' αποδεικνύεται και πού πάνε τ' απόβλητα που πήγαιναν μέχρι τότε εκεί. Οπότε θα πρέπει να υπάρχουν υποδομές. Και αυτό είναι πολύ κρίσιμο.

Αναφέρθηκε στη διάρκεια της ημέρας σε κάποιες παρεμβάσεις, η δημιουργία ΧΥΤΑ, ΧΥΤΥ, απλώς εδώ θέλω να υπενθυμίσω και φαντάζομαι ότι εννοούμε πάντα στο πλαίσιο της δημιουργίας ολοκληρωμένων Μονάδων Διαχείρισης, διότι αλλιώς δεν είναι επιλέξιμη, με εξαίρεση τα μικρά νησιά.

Επίσης άλλο ένα θέμα που είναι εξέχουσας σημασίας τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη δημόσια υγεία είναι η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων όπου όπως ξέρετε από το Σεπτέμβριο υπάρχει μια νέα καταδικαστική απόφαση και πρόστιμο κατά της χώρας. Και ένα τελευταίο που θέλω να τονίσω είναι ότι για να υπάρχει μια ολοκληρωμένη πολιτική διαχείρισης απορριμμάτων που έχει τη δυνατότητα να επιτύχει, ένα απαραίτητο στοιχείο είναι η διαρκής εκπαίδευση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Τέλος θέλω να κλείσω τονίζοντας ότι απ' την πλευρά μας η Επιτροπή και η Διεύθυνση Περιβάλλοντος μαζί και με τους συναδέλφους από την DG Regio αλλά και από το SRSS κάνουμε σημαντικές προσπάθειες να διατηρήσουμε τους διαύλους επικοινωνίας με τους αρμόδιους φορείς πάντα ανοιχτούς σ' αυτή την προσπάθεια. Πάντα προσπαθούμε να μιλάμε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, την Ειδική Γραμματεία Υδάτων. Καταλυτικό ρόλο έχει και η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Και προσπαθούμε να είμαστε σ' επικοινωνία τόσο σε πολιτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Τεχνικών Υπηρεσιών. Δεν είναι πάντα εύκολο και αν και αντιλαμβανόμαστε τα διάφορα θέματα που μπορεί να υπάρχουν, απ' την πλευρά μας σας παροτρύνουμε σε μια όσο το δυνατόν καλύτερη και αποδοτικότερη επικοινωνία σε θέματα που μπορούν να συμβάλλουν τόσο στην επίλυση των παραβιάσεων όσο και στο να δούμε τις ανάγκες και τις δυνατότητες που υπάρχουν από την πλευρά μας για παροχή Τεχνικής Βοήθειας. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Θέσατε ένα θέμα επικοινωνίας με τις αρμόδιες Υπηρεσίες, αυτή τη στιγμή δεν είναι κάποιοι εκπρόσωποι ειδικά από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων οπότε δε θέλω να υποκαταστήσω κανένα σήμερα.

Θα δώσω στο λόγο στην κα Κούρτελη να συμπληρώσει κάποια πράγματα.

Χ. ΚΟΥΡΤΕΛΗ: Ευχαριστώ πολύ. Γενικά αυτά που ακούστηκαν με βρίσκουν κι εμένα σύμφωνη, και η γενική παρουσίαση που έγινε από το Υπουργείο Οικονομίας αλλά και η τοποθέτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συμφωνούμε ότι οτιδήποτε έχει να κάνει με την κάλυψη των Αιρεσιμοτήτων εντάσσεται σ' ένα συνολικότερο σχέδιο διαχείρισης βεβαίως και στεκόμαστε και έχουμε βάλει σκοπό και θα το πετύχουμε πιστεύω μέχρι το τέλος του χρόνου, να καλύψουμε τ' αναφερόμενα στην τελευταία επιστολή των τριών Γενικών Διευθυντών, του Περιβάλλοντος της Περιφερειακής Πολιτικής και της Αγροτικής Ανάπτυξης, 31/8/2016, η οποία αναφέρει ότι η χώρα έχει καταθέσει τα Σχέδια Διαχείρισης για τα 14 υδατικά διαμερίσματα και σ' αυτά τα Σχέδια Διαχείρισης έχουν εντοπισθεί κάποια κενά, ξέρουμε ποια είναι τα κενά, τα έχουμε συμφωνήσει μέσα στα Προγράμματα που έχουν εγκριθεί, τα οποία έχουν εγκριθεί, τα οποία όπως λέει και η επιστολή καλούμαστε να καλύψουμε ή στο πλαίσιο των δεύτερων Σχεδίων Διαχείρισης ή μέσω Δράσεων που συνδέονται στενά με αυτά τα Σχέδια.

Έτσι λοιπόν, έχουμε δρομολογήσει και είναι σ' εξέλιξη οι διαδικασίες κάλυψης αυτών των κενών των ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών των 14 υδατικών διαμερισμάτων της χώρας και αισιοδοξώ ότι μέσα στα μέσα του Δεκεμβρίου θα είμαστε σε θέση ν' αναρτήσουμε και τα ολοκληρωμένα στοιχεία στη βάση ώστε να μπορούμε και κανονιστικά πλέον να είμαστε εντάξει στις υποχρεώσεις μας γιατί όπως επισημάνθηκε είναι πάρα πολύ σημαντική η κάλυψη αυτή γιατί αντιστοιχεί στην επιλεξιμότητα ενός πολύ μεγάλου ποσού που καλούμαστε να καλύψουμε μέχρι το τέλος του χρόνου.

Όσον αφορά στα θέματα των απορριμμάτων, είναι δρομολογημένα, ελέγχουμε μην πω κάθε μέρα, κάθε δυο τρεις μέρες την πρόοδο των 13 ΠΕΣΔΑ, ήδη όπως είπατε κι εσείς έχουν εκδοθεί τα τρία ΦΕΚ,

ακολουθούν αυτή τη στιγμή άλλα 4, απ' ό,τι βλέπω εδώ από το Πρόγραμμά μας και σταδιακά μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου, απ' ό,τι λέει το χρονοδιάγραμμα θα έχουμε εγκεκριμένους τους 13 Περιφερειακούς Σχεδιασμούς με βάση το εγκεκριμένο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θέλετε να συμπληρώσετε κάτι;

κα ΜΠΑΛΤΣΑΚΗ: Ευχαριστώ πολύ. Απλά ν' αναφέρω ως προς την επιστολή που αναφέρετε, γιατί ίσως γίνεται μία παρανόηση του περιεχομένου, ξεκάθαρα ειδικά στην τελευταία παράγραφο αναφέρεται ότι «σας ζητούμε να εφαρμόσετε τα μέτρα κτλ. και ειδικότερα να εγκρίνετε και να υποβάλλετε και να υποβάλλετε το συντομότερο δυνατό τα δεύτερα σχέδια για τη διαχείριση λεκανών απορροής ποταμού». Είναι ξεκάθαρο για μας ότι αυτό χρειάζεται για να πληρωθεί η Αιρεσιμότητα.

κα ΜΠΑΛΤΣΑΚΗ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου) Θα τα υποβάλλουμε.

Χ. ΚΟΥΡΤΕΛΗ: Έπρεπε να έχουν κατατεθεί στο τέλος του '15 σύμφωνα με την οδηγία.

Χ. ΚΟΥΡΤΕΛΗ: Δεν είναι σκόπιμο να κάνουμε διάλογο αλλά στο τέλος του '15 όπως ξέρετε έχουν εγκριθεί τα πρώτα σχέδια τα οποία κατατέθηκαν. Δεν είναι δυνατόν τα πρώτα σχέδια και η αναθεώρηση των σχεδίων να έχουν τον ίδιο χρόνο υποβολής. Και όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα και στον Κανονισμό αναφέρεται, άλλο πράγμα είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας απέναντι στις οδηγίες που υπάρχουν και άλλο πράγμα είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας απέναντι στις Αιρεσιμότητες

κα ΜΠΑΛΤΣΑΚΗ: Βεβαίως, δε διαφωνώ μ' αυτό που λέτε, αλλά ακριβώς και η Αιρεσιμότητα μιλάει για σχέδια λεκανών απορροής και για μας η θέση είναι πάντα αυτή και όπως είπα και πριν, οφείλουμε να χρησιμοποιούμε ίση μεταχείριση των κρατών μελών και καταλαβαίνω φυσικά ότι υπήρχε καθυστέρηση του πρώτου γύρου αλλά αυτό δε μπορεί να λειτουργήσει σε βάρος των άλλων κρατών μελών που κατέθεσαν τα πρώτα σχέδια στην ώρα τους ή με μικρότερες καθυστερήσεις και υπέρ της Ελλάδας που καθυστέρησε τόσο πολύ.

Οπότε έχουμε το θέμα της ίσης μεταχείρισης το οποίο είναι πολύ σημαντικό από τη δική μας την πλευρά. Και φυσικά καταλαβαίνουμε, ούτε κι εμείς θέλουμε σε καμία περίπτωση να φτάσουμε σε μια κατάσταση όπου θα

μπλοκαριστούν πολύ σημαντικά κονδύλια που θα βοηθήσουν τη χώρα σε πολύ σημαντικά θέματα. Οπότε σίγουρα έχουμε τον ίδιο στόχο. Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι σας ενθαρρύνουμε να επισπεύσετε όσο το δυνατό τις προσπάθειες και θα είμαστε πάντα σ' επικοινωνία. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πρέπει ν' αναγνωρίσετε ότι τους τελευταίους μήνες έγιναν πάρα πολλά βήματα σ' αυτή την κατεύθυνση, ο επόμενος μήνας είναι πάρα πολύ κρίσιμος, θα καθορίσει και την τύχη του Προγράμματος σε σχέση με την απορρόφηση και την προκαταβολή και θα λήξει όλο αυτό το θέμα των Αιρεσιμοτήτων οπότε είναι πολύ κοντά να δούμε.

Δε θα ήθελα να χρησιμοποιήσω το «η νεκροψία θα δείξει» αλλά θα δούμε τι θα γίνει τελικά με το κομμάτι». Είμαι σίγουρη και δεδομένου ότι συμμετέχω και σε πάρα πολλές συναντήσεις και με την Επιτελική και με τη Διαχειριστική και με την υψηλή εποπτεία πολιτικών Προϊσταμένων δικών μας, ότι είναι ένα θέμα το οποίο είναι πολύ ψηλά στην ατζέντα όλων.

Προχωράμε σε μια άλλη ενότητα η οποία ονομάζεται «Άλλα θέματα». Μέχρι στιγμής έχω σημειώσει ότι το λόγο έχει ζητήσει ο κ. Λογοθέτης, Προϊστάμενος της ΕΥΣΕ για μια τοποθέτηση και η κα Κουμπαρούλη από την Υπηρεσία Συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης. Οποιοσδήποτε άλλος από τα μέλη της Επιτροπής θέλει να τοποθετηθεί σ' αυτή την ενότητα μπορεί να το κάνει γνωστό στο Προεδρείο.

Ο λόγος στον κ. Λογοθέτη.

«Άλλα θέματα»

κ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ: Ευχαριστώ κα Πρόεδρε. Θα με βοηθήσει λίγο στην παρουσίαση η κα Διαμαντάκου.

Να σας ευχαριστήσουμε για την πρόσκληση και να σας συγχαρούμε για την πολύ καλή δουλειά την οποία έχετε κάνει. Να μπορούμε λίγο στην ουσία των θεμάτων τα οποία θα παρουσιάσουμε: Είναι η ενεργοποίηση του 2014-2020 και η στοχοθεσία την οποία έχουμε μπροστά μας μέχρι τέλος του 2016 και επίσης αυτό συναρτάται με το αποτελεσματικό κλείσιμο της περιόδου.

Επίσης μια πολύ μικρή παρέμβαση σε ό,τι αφορά το ΣΕΦ, το μηχανισμό της Ελλάδας στην Ευρώπη το οποίο είναι ακόμα ένα εργαλείο συμπληρωματικό και επειδή αναφέρθηκε η κα Πέρκα στην αρχή ότι απαιτούνται πρόσθετοι πόροι, νομίζω ότι είναι ένα εργαλείο με το οποίο μπορούμε να αντλήσουμε σίγουρα πρόσθετους πόρους μαζί με το πακέτο Γιουνκέρ.

Να ξεκινήσω πολύ σύντομα, να πούμε για το ΕΣΠΑ συνολικά ότι έχουμε τα 18.000.000.000 ευρώ. Βλέπετε τα διαγράμματα, δε θα μπορούμε σε λεπτομέρειες, είναι κατανεμημένα στα τομεακά, περιφερειακά και σε Ταμεία. Να πάμε λίγο στην ενεργοποίηση του ΕΣΠΑ 2014-2020. Είμαστε συνολικά στο 67,3%, στις προσκλήσεις 36,6%, εντάξεις 16,6%, νομικές δεσμεύσεις στο 9,1% και οι δαπάνες είναι στο 2,5%.

Νομίζω ότι είμαστε αρκετά μπροστά από πολλά κράτη μέλη, παρά το ότι οι δαπάνες έτσι όπως απεικονίζονται είναι αρκετά χαμηλές. Ελπίζουμε όμως ότι θα τις αυξήσουμε μέχρι τέλος του χρόνου, δεδομένου ότι έχουμε μια σειρά ενεργειών οι οποίες είναι στη διαδικασία υλοποίησής τους.

Πάμε στους δυο πολύ σημαντικούς στόχους. Ο ένας είναι η επίτευξη δαπανών του '16 με αξιοποίηση μιας σειράς εργαλείων τα οποία έχουμε αναπτύξει και θα συνεχίσουμε να τα βελτιώνουμε και επίσης με το ασφαλές κλείσιμο του ΕΣΠΑ. Δυο πολύ μεγάλα στοιχήματα, δυο πολύ μεγάλοι στόχοι, τεράστια δουλειά απ' όλους και πραγματικά να ευχαριστήσουμε όλες τις Διαχειριστικές και όλους για την προσπάθεια η οποία καταβάλλεται.

Σε ό,τι αφορά το 7%, η πρόσθετη χρηματοδότηση, αναφέρθηκε πριν και ο Περιφερειάρχης, είναι μια χρηματοδότηση η οποία είναι πρόσθετη. Δε χάνουμε χρήματα και πρέπει να γίνει ξεκάθαρο αυτό, το 7% δε χάνεται, δεν είναι απώλεια Προγράμματος αλλά είναι μια χρηματοδότηση η οποία μας βοηθά στη ρευστότητα για να μπορέσουμε να χρηματοδοτήσουμε τα υπόλοιπα Προγράμματα. Το 7% κατανέμεται σε Πρόγραμμα και σε Ταμείο. Στόχος είναι λοιπόν το 7% να το πετύχουμε.

Πέρα όμως του 7%, πάντα, αν θυμάστε καλά, κάθε χρόνο βάζουμε κι έναν πολύ υψηλό στόχο δημοσιονομικό ο οποίος μας βοηθά ν 'αυξήσουμε τις εισροές της κοινοτικής συνδρομής. Τον έχουμε πετύχει πάντα

μέχρι σήμερα, θα κάνουμε μια προσπάθεια αν και είναι πάρα πολύ υψηλός, να τον πετύχουμε και αυτόν.

Όλα αυτά συμβάλλουν στο N+3 που είναι το 2017, άρα πρέπει πάντα να έχουμε στο μυαλό μας το επόμενο βήμα μας και το οποίο πρέπει να το πετύχουμε διαφορετικά εκεί οι πόροι μας χάνονται κι εδώ είναι το μεγάλο στοίχημα, καθώς και το αποθεματικό επίδοσης, το οποίο ναι μεν μας έχει δοθεί, αλλά αυτό αν δεν το πετύχουμε δε θα είναι διαθέσιμο στο Πρόγραμμα.

Η επόμενη διαφάνεια δείχνει το πώς έχουμε λίγο σχηματοποιήσει όλη αυτή τη διαδικασία την οποία προσπαθούμε να πετύχουμε. Το 7% σε δημόσια δαπάνη είναι 1.200.000.000 ευρώ, περίπου 1.000.000.000 είναι η κοινοτική συνδρομή.

Με βάση τα σχέδια δράσης τα οποία είχαμε μαζέψει από τις Διαχειριστικές Αρχές που αναλύεται σε έργα, είναι 1.800.000.000 ευρώ, οι δαπάνες μας ήταν δαπάνες 30/9, σίγουρα αυτή η εικόνα έχει βελτιωθεί, είναι περίπου τα 440.000.000. Άρα αυτή είναι η εικόνα, ελπίζουμε και ευελπιστούμε στην προσπάθεια όλων μας, να μπορέσουμε να το πετύχουμε.

Ενέργειες τις οποίες έχουμε κάνει: Έχουμε μια σειρά εργαλείων συντονισμού, είναι οδηγίες – κατευθύνσεις. Έχουμε εκδώσει, τις έχουμε αξιοποιήσει κι εδώ πρέπει να πούμε ότι αυτό το οποίο έχουμε πετύχει μ' όλα αυτά τα εργαλεία είναι ότι δεν είχαμε καμία απώλεια πόρων του 2007-2013 ούτε ν+2, είχαμε προχωρήσει σε πολύ σωστή αναθεώρηση των Προγραμμάτων και αυτό μας έδωσε τη δυνατότητα να έχουμε κι ένα πολύ καλό ομαλό κλείσιμο αξιοποιώντας και το 10% το οποίο μας δίνει σαν ευελιξία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρα όλα αυτά τα εργαλεία, θα τ' αξιοποιήσουμε πάλι ώστε να μπορέσουμε να πετύχουμε τους όποιους στόχους και να μη χρειαστεί να επιστρέψουμε χρήματα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Με τα Σχέδια Δράσης και τα λοιπά εργαλεία, αυτά τα παρακολουθούμε σε πολύ τακτική βάση με όλες τις Διαχειριστικές, παράλληλα κάνουμε τεχνικές συναντήσεις και με διαχειριστικές Αρχές και με επιτελικές δομές, όπου εκεί βλέπουμε τα διάφορα προβλήματα και προσπαθούμε μέσα από τα προβλήματα τα οποία βρίσκουμε μέσω της Γενικής Γραμματείας ή των

Ειδικών Γραμματέων να τα επιλύουμε και να έρχονται οι δαπάνες όσο γίνεται ομαλότερα.

Επίσης ο στόχος μας είναι η ομαλή χρηματοδότηση των έργων, δίνουμε προτεραιότητα στα έργα τα οποία ζητάνε ΠΔΕ κι έχουν να δώσουν άμεση δαπάνη, σε σχέση με έργα τα οποία είναι υπό συμβασιοποίηση ή δεν έχουν άμεση ανάγκη ΠΔΕ.

Και έχουμε και δύο πολύ σημαντικά εργαλεία, τα οποία βοηθούν στην όλη υποστήριξη της όλης διαδικασίας. Το ένα είναι το JASPERS το οποίο μπορούμε και πρέπει να το αξιοποιήσουμε ακόμη περισσότερο σε ό,τι αφορά έργα τα οποία είναι αρκετά σύνθετα και επίσης έχουμε και την ΥΑ για τους Τελικούς Δικαιούχους.

Ο στόχος μας είναι να μη χάσουμε πόρους και να αξιοποιήσουμε τους υφιστάμενους για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων μας. Η εξειδίκευση που αναφερθήκαμε όλοι, δε χρειάζεται να μπορούμε σε λεπτομέρεια, ένταξη νέων έργων, ο διαχωρισμός και η υποβολή των φακέλων μεγάλων έργων, είναι αυτά τα οποία πρέπει να κάνουμε άμεσα για να μπορέσουμε να πετύχουμε τους στόχους.

Σε ό,τι αφορά τα μεγάλα έργα και ειδικά τα έργα του ΥΜΕΠΕΡΑΑ ακούσαμε πριν από λίγο ότι αλλάζει ο κατάλογος των μεγάλων έργων, παρ' όλα αυτά είναι πολύ κρίσιμο να κλείσουμε τις εκκρεμότητες του 2007-2013 που είναι 19 φάκελοι οι οποίοι εκκρεμούν να εκδοθούν τελικές αποφάσεις.

Στη συνέχεια αφού εκδοθούν οι αποφάσεις αυτές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να υποβάλλουμε είτε κοινοποίηση είτε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των φακέλων των β' φάσεων, και νομίζω ότι εδώ είναι πολύ σημαντικό, μέχρι να εκδοθούν οι αποφάσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι οποίες αναμένονται περί τα μέσα Δεκεμβρίου, να έχουμε κάνει εμείς σαν κράτος όλες εκείνες τις διοικητικές ενέργειες, προκειμένου να είμαστε έτοιμοι να βγάλουμε προσκλήσεις, να εντάξουμε και να κοινοποιήσουμε φακέλους. Άρα είναι μια δουλειά η οποία πρέπει να γίνει παράλληλα ώστε να μπορέσουμε να δηλώσουμε τις δαπάνες και για τα έργα αυτά.

Να πάμε λίγο στην ΥΑ η οποία έχει βγει για ενδυνάμωση δικαιούχων, είναι κυρίως το μεγάλο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει το ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Έχουμε οριζόντια μέτρα, η Υπηρεσία μας είναι Κεντρική Υπηρεσία η οποία συντονίζει την όλη αυτή διαδικασία. Έχουμε μέτρα οριζόντια με σύσταση μιας ομάδας έργου και έχουμε επίσης και εξειδικευμένα μέτρα τα οποία λαμβάνουμε εμείς σε συνεργασία με τη ΜΟΔ.

Να θυμίσουμε ότι για το 2007-2013 και προς το τέλος της περιόδου πολύ στοχευμένα σε συνεργασία με τη ΜΟΔ στοχεύσαμε σε δικαιούχους που είχαν πολλά προβλήματα για να κλείσουν τα έργα τους. πήγαμε και κάναμε μια πολύ συντονισμένη δουλειά και νομίζω ότι αυτή η δουλειά έχει δώσει πάρα πολύ καλά αποτελέσματα.

Ν' αναφερθώ λίγο στο κλείσιμο πολύ επιγραμματικά, έχουν δοθεί οι εγκύκλιοι, υπάρχει η τελευταία εγκύκλιος με την τελική έκθεση υλοποίησης των Προγραμμάτων, ο στόχος μας είναι να κλείσουμε 31/3/2017. Δεν υπάρχει παράταση, και νομίζω πρέπει να το αναφέρουμε εδώ, πρέπει οι τεχνικοί σύμβουλοι να κάνουν τα πάντα για να μπορέσουν να κλείσουν τα έργα τους.

Άρα, είναι πολύ κρίσιμο το διάστημα το οποίο μας απομένει κι έχουμε και κάποιες πρόσθετες προθεσμίες ενδιάμεσες, όπου 13/1/2017 πρέπει να έχουμε το σχέδιο τελικής έκθεσης, να μπει σε διαβούλευση στην Επιτροπή Παρακολούθησης και το Μάρτιο του 2017 να υποβάλλουμε τα κλεισίματα.

Άρα θέλει μια πολύ συντονισμένη δουλειά απ' όλους μας προκειμένου να πετύχουμε τις καταληκτικές πια προθεσμίες. Ν' αναφερθώ λίγο και σε ό,τι αφορά το ΣΕΦ. Εδώ βλέπουμε το διάδρομο ο οποίος αναλογεί τη χώρα μας με στόχο αυτός ο διάδρομος ή τα κομμάτια τα οποία αποτελούν υποχρέωση της χώρας, να υλοποιηθούν.

Να πούμε λίγο για τους συνολικούς πόρους του ΣΕΦ οι οποίοι κατανέμονται σε μεταφορές, ενέργεια και τηλεπικοινωνίες. Ένα μεγάλο κομμάτι είναι του Ταμείου Συνοχής, περίπου 11.000.000.000 ευρώ είναι χρήματα τα οποία έχουν πάει στις Μεταφορές και η αναλογία για τη χώρα μας με τα 580.000.000 ευρώ τα οποία είμαστε από τις 5 χώρες που τα έχουμε δεσμεύσει.

Κι εδώ νομίζω ότι πρέπει να συγχαρούμε όλους οι οποίοι συνέβαλλαν στην όλη αυτή προσπάθεια, το να μπορέσουμε να είμαστε στις 5 επιτυχημένες χώρες οι οποίες έχουν δεσμεύσει τους πόρους αυτούς.

Κάτι το οποίο πρέπει να επισημανθεί εδώ είναι ότι περίπου 3.000.000.000 ευρώ είναι χρηματοδοτικά εργαλεία του ΣΕΦ και από το ποσό αυτό με τελευταία απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένα κομμάτι έχει πάει στο πακέτο Γιουνκέρ και ένα κομμάτι έχει πάει σε μια μεγάλη πρόσκληση την οποία θα σας την κοινοποιήσουμε άμεσα και αφορά το blending χρηματοδοτικών εργαλείων και Grands. Άρα έχουμε πρόσθετους πόρους τους οποίους μπορούμε ν' αξιοποιήσουμε.

Συμπληρωματικότητα των πόρων, είναι κάτι το οποίο είναι ο ΥΜΕΠΕΡΑΑ, το έχουμε περιγράψει μέσα, άρα είναι πολύ σημαντικό αυτό, ΣΕΦ και ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι οι στόχοι. Για να πάμε λίγο στα έργα τα οποία έχουμε εγκριτικές αποφάσεις. Εδώ έχουμε περίπου στους 3 Τομείς 800.000.000 περίπου δημόσια δαπάνη, 536.000.000 κοινοτική συνδρομή η οποία είναι εγκεκριμένη, έχουμε αποφάσεις εγκριτικές και με τη νέα απόφαση η οποία εκκρεμεί για το τελευταίο κομμάτι, το Ψαθόπυργος – Πάτρα - Μποζαϊτικά, κλείνουμε την όλη ποσόστωσή μας.

Δε θα μπω σε λεπτομέρειες για τα υπόλοιπα έργα, είναι μια σειρά έργων στα οποία μπορούμε ν' ανατρέξουμε. Εδώ είναι γενικά μέσα από τις προσκλήσεις τι έχουμε δεσμεύσει σε χώρα. Είναι όλα τα έργα τα οποία μας έχουν εγκριθεί.

Εδώ είναι οι αποφάσεις οι οποίες είναι σ' εκκρεμότητα, τις περιμένουμε να εγκριθούν τώρα μέχρι το Νοέμβριο. Να πω πολύ συνοπτικά ότι τα εγκεκριμένα έργα μαζί με τα έργα τα οποία είναι υπό έγκριση μας δίνουν συνολικά περίπου 1.000.000.000 δημόσια δαπάνη και στους τρεις τομείς, 633.000.000 ευρώ κοινοτική συνδρομή.

Να πάμε και σε δυο ακόμα σημεία: Να πούμε για την πρόσκληση του 2016, αναφέρθηκα και πριν, γίνεται ένα info day στις Βρυξέλλες σήμερα, θα εκδώσουμε μια πρόσκληση όπως κάνουμε κάθε χρόνο προκειμένου να υποβληθούν προτάσεις.

Υπάρχει η δυνατότητα απ' ό,τι μας έχει ενημερώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλλουμε προτάσεις παρά το ότι έχουμε

καλύψει την ποσόστωσή μας και θα γίνει και μια δεύτερη αξιολόγηση ώστε αν δεν καλυφθούν οι πόροι από τα κράτη μέλη τα οποία δικαιούνται την ποσόστωση αυτή, να δοθούν σε άλλα κράτη μέλη.

Άρα είναι μια πρόκληση, έχουμε κάνει μια τεχνική συνάντηση, θ' ακολουθήσει κι άλλη μία να κάνουμε ένα προγραμματισμό για το τί προτάσεις μπορούμε να υποβάλλουμε. Είναι αυτό το οποίο είπαμε, η μεγάλη πρόσκληση για το blending και είναι επίσης το πακέτο Γιουνκέρ το οποίο είναι κι αυτό μια πρόκληση ώστε να μπορέσουμε να εκμεταλλευθούμε τους πόρους.

Αν πάμε σε μια τελευταία διαφάνεια, σαν επόμενα βήματα είναι ότι ξεκινάει ο νέος Κανονισμός για την περίοδο μετά το 2020, πρέπει να γίνει μια πολύ καλή προετοιμασία έργων ώστε να μπορέσουμε να διεκδικήσουμε πόρους του Ταμείου Συνοχής.

Εδώ πρέπει να γίνει μια πολύ καλή συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών το οποίο έχει την πολιτική, πρέπει να κανονίσουμε λίγο και να δούμε τι έργα ολοκληρώνουμε την περίοδο αυτή και τί προγραμματίζουμε για τη νέα προγραμματική ώστε να μπορέσουμε να έχουμε αυτά τα οποία λέμε, τα ονοματισμένα ώστε πόροι του Ταμείου Συνοχής οι οποίοι θα δοθούν στο ΣΕΦ να μπορούμε να τ' αξιοποιήσουμε.

Είναι μια μεγάλη πρόκληση, αλλά κι ένας μεγάλος κίνδυνος να μη βρεθούμε χωρίς έργα στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ. συνεχίζουμε με την κα Κουμπαρούλη η οποία είναι εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα Διαφθοράς.

κα ΚΟΥΜΠΑΡΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ κα Πρόεδρε. Αντιλαμβάνομαι ότι η κούραση όλων μας είναι αρκετά μεγάλη οπότε θα είμαι εξαιρετικά σύντομη.

Η Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς συμμετέχει για πρώτη φοράς την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος οπότε, ορμώμενη απ' αυτό, θα ήθελα λιγάκι να συνδέσω, να εξηγήσω το λόγο συμμετοχής μας και το ρόλο μας.

Η ΓΕΓΚΑΔ, όπως το λέμε, έχει δυο βασικές αρμοδιότητες: Η πρώτη της βασική αρμοδιότητα είναι ότι είναι ο Γενικός Συντονιστής του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς.

Δε θα επεκταθώ σ' αυτό, θα επιμείνω περισσότερο στο δεύτερο ρόλο της ο οποίος είναι ως εξής: Ότι βάσει του νόμου της και σε συνέχεια αντίστοιχου κανονισμού, έχει ορισθεί ως η Εθνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης Θεμάτων Απάτης σε έργα που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα έργα στη χώρα.

Εδώ μια μικρή παρένθεση αν μου επιτρέπεται: Η υποχρέωση της χρηστής διαχείρισης, προφανώς δεν είναι καινούργια αρμοδιότητα που έχει να κάνει με τα κράτη μέλη.

Το καινούργιο σημείο που πρέπει να υπογραμμίσουμε, είναι ότι για πρώτη φορά σε επίπεδο κανονιστικό, στον Κανονισμό των κοινών διατάξεων του 1303/13 που όλοι τον ξέρουμε, είναι ότι μπαίνουν μετ' επιτάσεως τα θέματα καταπολέμησης της απάτης.

Έχουμε λοιπόν δυο ξεχωριστά άρθρα. Το πρώτο λέει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να πάρουν όλα εκείνα τ' απαραίτητα μέτρα που να προασπίσουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επίσης ένα ξεχωριστό άρθρο αναφέρεται στην υποχρέωση των κρατών μελών, δημιουργίας μηχανισμού υποδοχής καταγγελιών, σε θέματα απάτης που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Οπότε ουσιαστικά αυτός είναι και ο ρόλος που καλείται να παίξει αυτή η καινούργια Υπηρεσία. Ο πρώτος ρόλος, για να είμαι πιο συγκεκριμένη, έχει να κάνει με την παρακολούθηση και το συντονισμό της Εθνικής Στρατηγικής Καταπολέμησης της απάτης, που για τα Διαρθρωτικά Ταμεία εκπονήθηκε και υλοποιείται από την ΕΥΘΥ. Όλοι έχετε ακούσει τα σχετικά μέτρα ή έχετε συμμετάσχει σε σχετικές ενέργειες.

Ο δεύτερος ρόλος της έχει να κάνει, έτσι όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο ισχύον σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, ότι ορίζεται ως φορέας υποδοχής των υπονοιών απάτης που εντοπίζονται από τους φορείς συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Με άλλα λόγια, είναι φιλοδοξία της Υπηρεσίας όταν θ' αρχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά, να μπορεί να δώσει ικανοποιητική απάντηση στο πρόβλημα του τί κάνει κανείς όταν εντοπίζει υπόνοιες απάτης που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Τέλος, ο τρίτος της ρόλος και η Τρίτη αρμοδιότητα, έχει να κάνει με την υφιστάμενη αυτή τη στιγμή ιστοσελίδα υποδοχής καταγγελιών. Δηλαδή ανά πάσα στιγμή μπορεί ο καθένας να μπει στην ιστοσελίδα της ΓΕΓΚΑΔ μέσω του ΕΣΠΑ, και να υποβάλλει επώνυμα ή και ανώνυμα καταγγελία με υποψία, υπόνοιας απάτης.

Ένας από τους επιπλέον ρόλους της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς, είναι ότι ο φορέας ο οποίος συντονίζει τους ελεγκτικούς μηχανισμούς της χώρας. Και ειδικά τους διοικητικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς της χώρας. Δηλαδή στη ΓΕΓΚΑΔ υπάγεται το ΣΕΕΔ όπως επίσης και το ΣΕΔΕ.

Σε σχέση μ' αυτά που ακούστηκαν και προηγήθηκαν αναλυτικά, θα ήθελα να κάνω τρεις επιμέρους παρεμβάσεις. Η πρώτη έχει να κάνει με τη Στρατηγική για την Πληροφόρηση και την Επικοινωνία του Προγράμματος, οπότε θα ήθελα να ζητήσω να δοθεί μάλλον μια μεγαλύτερη έμφαση στην ενημέρωση όλων και τη δυνατότητα υποδοχής καταγγελιών από τη ΓΕΓΚΑΔ.

Ένα δεύτερο σημείο έχει να κάνει με την ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση η οποία αναφέρθηκε του 2007-2013 και ότι θα ήταν σημαντικό να δοθεί έμφαση στον προσδιορισμό των περιοχών υπονοιών απάτης του Προγράμματος έτσι όπως υλοποιήθηκε κι έτσι όπως δείχνει η προηγούμενη εμπειρία της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου ώστε να έχουμε τη δυνατότητα για το συμφέρον όλων να κάνουμε προβολές στο καινούργιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Τέλος, ένα τρίτο σημείο που θα ήθελα ν' αναφέρω έχει να κάνει με την εγκύκλιο κλεισίματος που ανέφερε πριν από λίγο ο κ. Λογοθέτης, σχετικά με το κλείσιμο της περιόδου των Προγραμμάτων 2007-2013. Κάπως θα πρέπει να μας απασχολήσει πώς θα χειριστούμε και πώς θα κλείσουμε τις ανοιχτές υποθέσεις που ήδη έχουν εντοπισθεί και που είναι σε γνώση είτε της OLAF είτε των Ελεγκτικών και Διωκτικών Μηχανισμών της χώρας. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Στο σημείο αυτό θα προχωρούσαμε στην ανάγνωση των αποφάσεων και συμπερασμάτων της 2^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης, η οποία ουσιαστικά αποτελείται από τις εγκρίσεις που ήδη έχουμε κάνει, δηλαδή τις εγκρίσεις των πρακτικών της 1^{ης}

συνεδρίασης, τις εγκρίσεις του τροποποιημένου καταλόγου των μεγάλων έργων, της Εξειδίκευσης, του Σχεδίου Αξιολόγησης και της Επικοινωνίας, μαζί με σχόλια και τοποθετήσεις οι οποίες έγιναν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

Θα πρότεινα και για οικονομία χρόνου αλλά και για την καλύτερη ποιότητα, επιτρέψτε μου να πω από εμπειρία προηγούμενων συνεδριάσεων, του κειμένου που τελικά εγκρίνουμε, η Επιτροπή Παρακολούθησης να εξουσιοδοτήσει τη Διαχειριστική Αρχή έτσι ώστε να αποτυπώσει και το κομμάτι των εγκρίσεων των τοποθετήσεων.

Διαισθάνομαι ότι δεν υπάρχουν ανοιχτά ζητήματα για τα οποία υπάρχουν κάποιες αμφιβολίες σε σχέση με τη διατύπωση, κι όλα αυτά ν' αναρτηθούν στο ΔΙΑΥΛΟ προς ενημέρωση των μελών της Επιτροπής.

Εγκρίνεται και συμφωνεί η Επιτροπή με την εξουσιοδότηση προς τη Διαχειριστική Αρχή για τη συγγραφή των αποφάσεων και των συμπερασμάτων της 2^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης.

Εδώ τελειώνουν οι εργασίες της σημερινής ημέρας. Σας ευχαριστώ όλους πάρα πολύ. Συνεχίζω να λέω ότι είναι ένας απλός κρίκος, οι επόμενοι μήνες είναι αρκετά δύσκολοι, λίγο περισσότερο δύσκολοι από τους συμβατικούς Δεκέμβρηδες που έχουμε περάσει στα Προγράμματά μας. Έχουμε τους μεγάλους στόχους του κλεισίματος, έχουμε τους δεύτερους μεγάλους στόχους για την προκαταβολή και τις ενεργοποιήσεις, είμαστε εδώ και θα κριθούμε εκ του αποτελέσματος. Σας ευχαριστώ πολύ όλους.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ